

Stockholms stads hälsovårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Hälsovårdsnämnden.

Vasagatan 6, C. (postgirokonto nr 50324); t. hälsovårdsnämnden. Nämnden sammanträder i regel varannan tisdag kl. 13.30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare ärg.).

Enligt hälsovårdsstadgan för riket den 19 juni 1919 skall varje stad utgöra ett hälsovårdsområde. Inom varje sådant område skall finnas en hälsovårdsnämnd, vilken det äggar att ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan inverka på allmänna hälsotillståndet i staden. Hälsovårdsnämnd skall samlunda övervaka efterlevnaden av i hälsovårdsstadgan m. fl. författningar givna föreskrifter om den allmänna hälsovården, verka för åstadkommande av goda sanitära förhållanden med avseende å behovet av vatten- och avloppsledningar, bostäder och badmöjligheter m. m.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, enligt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt hälsovårdsnämnden i Stockholm att, jämte de nämnden enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhava förvaltningen av stadens laboratorier, desinfektionsanstalt, isoleringsanstalt, avlusningsanstalt och karantänstallar samt de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å S:t Görans sjukhus samt tuberkulosbyrå, ävensom att handlägga ärenden rörande distriktsläkarnas, stadssjuksköterskornas, förlösningsläkarnas och de kommunalt anställda barnmorskornas verksamhet.

Epidemisjukhusets förvaltning skall enligt epidemilagens bestämmelser jämväl handhavas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har nämnden anmodat sjukhusdirektionen (se sid. 121) att fr. o. m. den 1 jan. 1933 å nämndens vägnar ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset liksom för stadens övriga sjukhus.

Genom k. brev den 11 mars 1932 har hälsovårdsnämnden bemyndigats att, beträffande sinnessjukhus, som avses i 104 § i stadgan angående sinnessjukvården i riket och för vars driftkostnad staden i sista hand helt ansvarar, tills vidare i den ordning dittills skett meddela erforderliga föreskrifter i de hänseenden, som avses i nämnda författningsrum, dock med vissa angivna inskränkningar. I kraft av detta bemyndigande har hälsovårdsnämnden uppdragit åt

sjukhusdirektionen att fr. o. m. den 1 jan. 1933 å nämndens vägnar handhava förvaltningen av stadens sinnessjukhus med iakttagande av föreskrifterna i nämnda k. brev.

Beträffande stadens sjukhusvård i övrigt, vilken omhänderhaves av sjukhusdirektionen, se sid. 123.

Hälsovårdsnämnden består, enligt k. brev den 19 mars 1920, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av polismästaren och förste stadsläkaren såsom självskrivna ledamöter samt fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Av de nuvarande ledamöterna och suppleanterna äro resp. två utsedda för tiden t. o. m. år 1935 och två för tiden t. o. m. år 1937.

För revision av nämndens och underlydande styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige jämlikt revisionsstadgan årligen fem revisorer jämte tre suppleanter för dem.

Författningar m. m. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av hälsovårdsnämnden i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads hälsovårdsnämnd 9 april 1920, med ändr. 23 okt. 1924 och 6 juli 1930. K. brev 11 mars 1932 ang. befogenhet för Stockholms stads hälsovårdsnämnd att meddela föreskrifter beträffande vissa sinnessjukhus. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Hälsovårdsnämndens beslut 10 jan. 1933 ang. uppdrag åt sjukhusdirektionen att handhava vissa förvaltningsuppgifter med avseende å Epidemisjukhuset och sinnessjukhusen. Instruktion för hälsovårdsnämndens sekreterare, antagen av nämnden 8 febr. 1922.

Stat år 1935. Utgifter: 3,354,259 kr.; inkomster: 358,350 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 90,000 kr.).

Hälsovårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Haglund, S. E. P., professor.

Övriga ledamöter.

Hallgren, E. S., polismästare (självskr.).

Rietz, A. E., förste stadsläkare (självskr.).

Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm.

*Grimlund, O. B., redaktör.

*Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter.

*Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

*Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.

Mattsson, S., skötare.

Kassaförvaltare.

Rietz, A. E.; Johansson-Visborg, Anna S. (suppl.).

Sekreterare (24)

(gemensam med sjukhusdirektionen och fattigvårdsnämnden).

Tham, K. G. K. M.

Hälsöförvaltningsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).
(Jfr sid. 69.)

Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm.

Granqvist, A. M., domänkamrerare.

Henning, K. A., direktör, stadsfullm.

Karlsson, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm., ordf.

Ohlson, V. G. H., tjänsteman.

Suppleanter:

Andersson, A. H., snickare.

Ingmanson, O. G., förste kontrollör.

Landin, J. W., kassadirektör.

Hälsöförvaltningsnämndens byrå och expedition.¹⁾

Vasagatan 6, C. (postgirokonto nr 50324);
t. »hälsöförvaltningsnämnden»; expeditionstid:
10—12, 12,30—14,30.

Den dagliga ledningen av hälsöförvaltningsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition; jfr sid. 123.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsöförvaltningsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition; jfr sid. 123.

tillstades å nämndens expedition, varest även sundhetsinspektören (se sid. 116), förste och andre stadsveterinärerna (se sid. 116), bostadsinspektören (se sid. 120) och nämndens ingenjör (se sid. 117) träffas dagligen å vissa tider (se nedan).

Instruktioner. Instruktioner för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsöförvaltningsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorsskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars, av hälsöförvaltningsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1935. Utgifter: 289,611 kr.; inkomster: 46,800 kr.

Förste stadsläkare (29).

Rietz, A. E.; t. »hälsöförvaltningsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sundhetsinspektör (25).

Ströman, R. A.; t. »hälsöförvaltningsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (23).

Åfeldt, N. O. E.; t. »hälsöförvaltningsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (21).

Larsson, R.; t. 23 05 65; mottagningstid: 13—14.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsöförvaltningsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Ingenjör (21).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsöförvaltningsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Ombudsman (22)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 153.

Aktuarie (18)

(å ombudsmansexpeditionen)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Lindquist, C. G. A. (se sid. 153).

Bokhållare (13)

(å ombudsmansexpeditionen)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Vakant. *tj.f. Korsner, K. M. H.*

Aktuarie (18)

(föreståndare för pensionsbyrå)

(befattningen uppförd å fattigvardsnämndens stat.)

Vakant, *tjff.* Carlsson, B. A. B. (se sid. 153).*Kamrerare* (20).

Lundberg, I.; t. »hälsövardsnämnden» och 11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—14,30.

Kontorsskrivare (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Registrator (11).

Sjögren, Marta.

En *extra bokhållare* (4,200 kr.), en *kontorsskrivare* (9), tre *extra kontorsskrivare* (2,760—2,460 kr.), två *extra kontorsbiträden* (2,100—1,980 kr.), en *förrädsförvaltare* (300 kr.).*Förste vaktmästare* (7).

Åhrman, K. O.

En *vaktmästare* (6), två *automobilförare* (8), en *automobilförare* (7), två *telefonbiträden* (2,160—1,860 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,380 kr.), en *extra automobilförare* (2,460 kr.).**Stads- och distriktsläkare m. fl.**

(Ang. sjukhusläkarna se under de särskilda sjukhusen, sid. 111, 127 ff.; ang. sundhetsinspektören, förste och andre stadsveterinären, bostadsinspektören m. fl. se under hälsövardsnämndens inspektionen, sid. 115, och bostadsinspektionen, sid. 120.)

Förste stadsläkaren i Stockholm tillsättes jämlikt k. brev den 17 juni 1881 av en valnämnd, bestående av överståthållaren, vilken i nämnden förer ordet, sex av och bland stadsfullmäktige särskilt för varje gång utsedda ledamöter samt hälsövardsnämndens ledamöter utom förste stadsläkaren eller den, som i hans ställe tjänstgör i hälsövardsnämnden. Vederbörandes kompetens provas dessförinnan av medicinalstyrelsen; fullmakt för den utnämnde utfärdas av överståthållarämbetet. Förste stadsläkaren, som är självskriven ledamot i hälsövardsnämnden, åligger att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som kan inverka på sundheten och allmänna hälsotillståndet i huvudstaden och bör han för sådant ändamål vidtaga behöfliga undersökningar samt från distriktsläkarna förskaffa sig noggrann kännedom om hälsotillståndet i stadens olika delar och med dem samråda i sådana viktigare hälsövardsfrågor, som ligga inom deras verksamhetsområde. Förste stadsläkaren är chef för personalen vid den hälsövardsinspektion,

som lyder under hälsövardsnämnden och skall hava tillsyn över stadens allmänna sjukvård och äger i följd härav att hålla sammanträden med distriktsläkarna. Finner han därvid brister, vilka det icke ankommer på honom att avhjälpa, skall han hos hälsövardsnämnden föreslå nödiga åtgärder. Han är förmän för andre stadsläkaren och distriktsläkarna samt har inseende över i staden praktiserande fältskärer, tandläkare och barnmorskor. Förste stadsläkaren åligger att bereda och införa hälsövardsnämnden föredraga alla ärenden, som angå stadens allmänna hälsövärd och sjukvård (utom sjukhusen). Å tid, som hälsövardsnämnden bestämmer, bör han i allmänhet varje söckendag vara tillstädes å nämndens byrå för att tillhandagå med erforderliga upplysningar. Han må icke innehava eller förestå annan tjänstebefattning.¹⁾Andre stadsläkaren tillsättes på enahanda sätt som förste stadsläkaren. Honom åligger bland annat, att på förordnande av överståthållarämbetet eller rådhusrätten verkställa inom staden och dess område förekommande rättsmedicinska besiktningar och liköppningar i enlighet med gällande föreskrifter, att meddela erforderligt läkarbetyg för inträde å vårdhem, att på begäran av enskild person avgiva utlåtande eller betyg över beskaffenheten av sjukdom och kroppsskada, att besörja sjukvården inom stadens fångelser samt att hava närmaste tillsynen över fältskärsstugor i staden. I övrigt har andre stadsläkaren att ställa sig till efterrättelse överståthållarämbetets särskilda föreskrifter i tjänsten samt att lämna det tjänstebiträde, som hälsö- och fattigvardsnämnderna av honom åska till fullgörande av vad honom enligt instruktion åligger.¹⁾

Distriktsläkarna tillsätts av hälsövardsnämnden medelst förordnanden tills vidare. Distriktsläkares huvudsakliga åligganden äro: att utan särskild ersättning med läkarehjälptillhandagå alla i distriktet boende fattiga sjuka, vilkas medellöshet blivit behörligen styrkt, att utfärda betyg för sådana i distriktet boende sjuka, som söka fattigunderstöd eller skola intagas å fattigvårdsanstalt, samt för person, som söker inträde å vårdhem och vilkens tillstånd icke tillåter honom att inställa sig å andre stadsläkarens tjänsterum. Distriktsläkare bör hava sin bostad inom det honom anvisade distriktet.

För att med sjukvård i hemmen tillhandagå obemedlade och mindre bemedlade hava av staden anställt tolv s. k. stadssjuksköterskor. Vården lämnas kostnadsfritt åt obemedlade; mindre bemedlade erlägga däremot viss nedsatt avgift, lämpad efter råd och lägenhet. Med denna verksamhet avses såväl att bereda bättre

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1930 för sin del godkänt och medicinalstyrelsens prövning underställt ett förslag till ny instruktion för förste och andre stadsläkarna samt stadsdistriktsläkarna i Stockholm. Instruktionsförslaget har ännu ej blivit fastställt.

HN

vård i hemmen för sjuka inom nämnda befolkningsgrupper som ock att minska kraven på sjukhusvård. (Jfr även nedan sid. 110.)

I Brännkyrka finnes dessutom anställd en sjukvårdssyster, och i Bromma finnas två fattigvårdssystrar, gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna.

Förlossningsläkare antagas av hälsovårdsnämnden för beredande av tillgång till erforderlig läkarbehandling i hemmen vid barnsbörd eller missfall samt för biträde vid tillsyn över barnmorskor. Åt medellösa lämnas biträde kostnadsfritt.

För Brännkyrka är anställd en barnmorska. I övriga delar av staden hava obemedlade personer rätt till fri vård av barnmorskor, som staden betalar efter viss taxa för varje förlossning. Dessutom kunna mindre bemedlade erhålla förlossningshjälp till nedsatt avgift av vissa barnmorskor, vilka härför åtnjuta ersättning av staden.

Instruktioner m. m.¹⁾ K. brev till ÖA ang. förändrade bestämmelser för tillsättning av stadsläkare i Stockholm 17 juni 1881. Instruktion för förste stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Instruktion för andre stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Hälsovårdsnämndens instruktion för distriktsläkarna i Stockholm 19 mars 1883, med ändr. 26 nov. 1897. Instruktion för förlossningsläkare, antagen av hälsovårdsnämnden 11 febr. 1910. Instruktioner för läkarna inom förutvarande Brännkyrka socken, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 jan. 1913.

Förste stadsläkare (29).

Rietz, A. E. (se sid. 106); hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Andre stadsläkare (23).

Hultkvist, G. E.; Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 05 11; mottagningstid: 9,30—10,30.

Läkardistriktet.

Nikolai läkardistrikt

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Distriktsläkare (18).

Engström, R. O.; mottagning: Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 46 92 (bostaden: 40 35 37); mottagningstid: 9—10.

Klara och Jakobs läkardistrikt

(omfattande Klara och Jakobs församlingar samt södra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns i Tegnérgatan från Döbelnsgatan, samt Upplandsgatan, Kammargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (17).

Heineman, I. D.; Kungsgatan 3, C.; t. 10 65 50; mottagningstid: 10—11.

Kungsholms läkardistrikt

(omfattande Kungsholms församling).

Distriktsläkare (17).

Österberg, J. H.; Kungsholmstorg 16, K.; t. 50 20 40; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10,30.

S:t Görans läkardistrikt

(omfattande östra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och Lindhagensgatan till Mälaren.)

Distriktsläkare (17).

Ottander, C. O. C.; S:t Eriksgatan 23, K.; t. 50 28 05; mottagningstid: 9—10, fredagar 10,30—11,30.

Fredhälls läkardistrikt

(omfattande västra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och Lindhagensgatan till Mälaren, ävensom av Bromma församling Stora och Lilla Essingen).

Extra distriktsläkare

(avlöning enligt 17:e gr.).

Friberg, C. F. S.; Drottningholmsvägen 78, K.; t. 53 50 45; mottagningstid: vardagar 9—10 och 15—16, sön- och helgdagar 9—10.

Adolf Fredriks västra läkardistrikt

(omfattande västra delarna av Matteus och Gustav Vasa församlingar samt nordvästra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan, Kammargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (18).

Schmidt, F. W.; Odengatan 70, Va.; t. 30 23 39, 33 65 28; mottagningstid: 9—10.

Adolf Fredriks östra läkardistrikt

(omfattande östra delarna av Matteus och Gustav Vasa församlingar samt nordöstra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan och Tegnérgatan österut).

Distriktsläkare (17).

Kåge, G. M.; Drottninggatan 108, Va.; t. 30 49 99; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 8,30—9.

¹⁾ Se noten å föregående sida.

Johannes läkardistrikt

(omfattande Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Odengatan och väster om järnvägen Stockholm—Rimbo, kv. Roslagsbanan dock i sin helhet tillhörande Östermalms västra läkardistrikt).

Distriktsläkare (18).

Dalén, K. L. E.; Tegnérsgatan 15, Va.; t. 10 52 23, 20 00 05; mottagningstid: 9—10.

Östermalms västra läkardistrikt

(omfattande den del av Engelbrekts församling, som ligger söder om Odengatan och öster om järnvägen Stockholm—Rimbo, kv. Roslagsbanan i sin helhet inräknat, ävensom västra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (17).

Rülcker, E. R. O. A.; Riddargatan 16, 2 tr., Ö.; t. 60 10 15; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10.

Östermalms östra läkardistrikt

(omfattande Oscars församling samt östra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (17).

Nyström, E. J.; Artillerigatan 28, Ö.; t. 62 27 15; mottagningstid: 8,30—9,30.

Katarina norra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Katarina församling och östra delen av Maria församling, med gräns för distriktet i Folkungagatan från Renstiernas Gata, samt Götgatan, Högbergsgatan, Kvarngatan och Maria Trappgränd).

Distriktsläkare (17).

Rasch, F. W.; Folkungagatan 61, 2 tr., Sö.; t. 40 00 58; mottagningstid: 9—10.

Katarina södra läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Folkungagatan från Renstiernas Gata, Götgatan och församlingsgränsen västerut samt i söder av Soflagatan från Renstiernas Gata och Blekingegatan).

Distriktsläkare (18).

Sandborgh, L. A.; Götgatan 58, t. h., 4 tr., Sö.; t. 40 45 50; mottagningstid: 9—10.

Sofia östra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Sofia församling med gräns i Skånegatan och Danvikskanalen).

Distriktsläkare (18).

Åkerberg, C. L. K.; Folkungagatan 110, 3 tr., Sö.; t. 40 06 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Hammarby läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Soflagatan och i väster av Södermannagatan, ävensom av Sofia församling dels den del, som ligger söder om Skånegatan och öster om Södermannagatan, dels området öster och söder om Hammarbyleden eller stadsdelen Norra Hammarby).

Extra distriktsläkare

(avlönning enligt 17:e gr.).

Floorn, J. A.; Götgatan 96, Sö.; t. 43 43 20; mottagningstid: 10—11.

Sofia västra läkardistrikt

(omfattande den del av Sofia församling, som ligger väster om Södermannagatan samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Södermannagatan och söder om Soflagatan och Blekingegatan till församlingsgränsen).

Distriktsläkare (18).

Knaust, O. W.; Folkungagatan 50 (Götgatspatset), 3 tr., Sö.; t. 41 52 26; mottagningstid: vardagar 10—11, sön- och helgdagar 8,30—9,30.

Maria läkardistrikt

(omfattande västra delen av Maria församling med gräns i Maria Trappgränd, Kvarngatan och Högbergsgatan till Banbrinken).

Distriktsläkare (17).

Edrén, F. G.; Hornsgatan 29 B, Sö.; t. 41 48 50; mottagningstid: 9—10.

Högalids läkardistrikt

(omfattande Högalids församling).

Distriktsläkare (18).

Hulting, C. G.; Hornsgatan 57, Sö.; t. 41 47 88; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

Liljeholmens läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Aspudden, Midsommarkransen, Hägersten, Mälarhöjden, Jakobsberg och Sättra).

HN

Distriktsläkare (18).

Berg, Henny M.; Liljeholmsvägen 2, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 40 88 55; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Gröndals läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Gröndal, Liljeholmen, Reimersholme, Nybohov och Årsta).

Extra distriktsläkare

(avlöning enligt 17:e gr.).

Magnusson, A. B. F.; Långholmsgatan 20, Sö.; t. 41 61 00; mottagningstid: 9—10.

Älvsjö läkardistrikt

(omfattande av Brännkyrka församling stadsdelarna Älvsjö, Långbrodal, Långsjö, Herrängen, Långbro, Västberga, Östberga, Liseberg och Örby).

Distriktsläkare (18).

Malmgren, G. W. K.; Älvsjövägen 2 (Klings fastighet), Älvsjö 1; t. Älvsjö 1 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11 (sept.—maj), 9—10 (juni—aug.).

Enskede läkardistrikt

(omfattande Enskede församling).

Distriktsläkare (17).

Ericsson, V. A.; Handelsvägen 20, 1 tr., Enskede 1; t. Enskede 13 44; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—10,30.

Bromma läkardistrikt

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Distriktsläkare (17).

Zandré, S. A.; Alviksvägen 1, Äppelviken; t. Äppelviken 5 02; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10,30—11.

Stadssjuksköterskor.

För vård i hemmen av obemedlade och mindre bemedlade sjuka finnas anställda tolv *stadssjuksköterskor*, varav tio å ordinarie stat (jfr ovan sid. 107). Biträde av dessa sjuksköterskor kan av läkare rekvideras hos sjukhuscentralen, se sid. 124 (t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhuscentralen»).

I Brännkyrka är anställd en *sjukvårdssyster*, varjämte i Bromma finnas anställda två *fattigvårdssystrar*, gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna.

(Sjukvårdssystrar, för vård av fattiga sjuka

i hemmen, finnas även anställda hos vissa sjukvårdsföreningar, av vilka flera erhålla understöd av ett på fattigvårdsnämndens stat uppfört anslag till vård av fattiga sjuka i hemmen; se sid. 327.)

Avlöningar. Tio stadssjuksköterskor: lönegrupp 7; två stadssjuksköterskor: 2,880—2,640 kr.; en sjukvårdssyster i Brännkyrka: 3,060 kr.; två fattigvårdssystrar i Bromma: lönegrupp 6 (halva avlöningsbeloppet utgår från hälsovårdsnämnden och halva från fattigvårdsnämnden).

Förlossningsläkare.

I staden praktiserande barnmorskor äga att för medellösa barnaföderskor tillkalla vissa läkare på hälsovårdsnämndens bekostnad.

Barnmorskor.

I Brännkyrka församling är anställd en barnmorska. Beträffande den övriga staden se sid. 108.

Avlöningar m. m. Till kommunalt anställd barnmorska i Brännkyrka 2,640 kr. Till barnmorskor för fattigförlossningar i hemmen 1,600 kr. Ersättning till vissa barnmorskor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställd taxa, 1,800 kr.

Epidemisjukhuset.

Valhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Ingemarsgatan, Va. (postgirokontonr 1082); t. 23 23 30 (växel).

Mottagningstid: sjuka intagas alla tider på dygnet.

Besökstid: varje dag kl. 13.

För anhöriga finnes tillfälle att efter erhållit tillstånd i besöksrummen kl. 13,15 samtala med de patienter, vilkas tillstånd det medger. Upplysningar om patienternas tillstånd meddelas till anhöriga varje helgfri dag kl. 13 av sjukhusets överläkare. Telefonupplysningar angående patienterna lämnas kl. 9,30—10,30 och 18—19.

Sjukvårdsavgifter: se sid. 124.

Enligt epidemilagen den 19 juni 1919 skall varje epidemidistrikt äga tillgång till erforderligt antal platser å särskilda epidemisjukhus för vård av personer, som äro behäftade med sådan smittsam sjukdom, som omförmäles i nämnda lag (jfr nedan).

I Stockholm, som utgör eget epidemidistrikt, lämnas sådan sjukvård å stadens epidemisjukhus, som för närvarande har 616 platser (inberäknat tre kolerabaracker om 100 platser, som enligt beslut år 1905 uppförts vid sjukhuset). Av nämnda platser äro emellertid f. n. endast cirka 450 faktiskt disponibla för epidemisjukvård.

De sjukdomar för vilka enligt epidemilagen (med följdförfattningar) vård skall beredas å epidemisjukhus äro: pest, kolera, smittkoppor,

fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförslämning, smittsam hjärnfeber, återfallsfeber, sömnsjuka, undulantfeber och rödsot. I mån av utrymme behandlas dessutom mässling, kikhosta, vattenkoppor, epidemisk influensa m. fl. sjukdomar.

Vid sjukhuset meddelas av överläkaren klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, som å sjukhuset fullgöra assistenttjänstgöring.

Till sjukhusets driftkostnader utgår statsbidrag med 2 kr. per underhållsdag för varje enligt epidemilagen kostnadsfritt vårdad sjuk.

Författningar. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. kung. 7 sept. 1920 ang. statsbidrag för driften av epidemisjukhus. Instruktion för kommissarien (numera sysslomannen) vid Epidemisjukhuset, fastställd av hälsovårdsnämnden 11 maj 1894. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i epidemiologi vid Epidemisjukhuset 5 maj 1911. Reglemente för de vid Epidemisjukhuset anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av hälsovårdsnämnden 26 sept. 1933.

Stat år 1935. Utgifter: 693,850 kr.; inkomster: 112,100 kr. (dessutom statsbidrag 90,000 kr.).

Styrelse.

Hälsovårdsnämnden (jfr sid. 105, 106).

Styresman och överläkare (23)

(dessutom styresmansarvode 1,300 kr. och undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Bergman, R. K. (förordn. t. o. m. $31/5$ 1938); mottagningstid: vardagar kl. 13—13.30.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Pettersson, H. T.; Rundberg, G. A.; Olin, G. C. O.

Öronläkare (personligt arvode 3,900 kr.).

Arnoldson, N. J.

Röntgenläkare (3,000 kr.).

Vakant.

Elva *sjuksköterskor* (7), tre *e. o. sjuksköterskor* (2,640 kr.), tre *extra sjuksköterskor* (4—6 kr. per dag), ett *laboratoriebiträde* (6), sex *assistentköterskor* (1,200 kr. utom rörligt tillägg, bostad och kost), ett *röntgen- och laboratoriebiträde* (1,740 kr.). — Sextionio *sjuksköterskebiträden* (1 b).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Predikant (1,000 kr.).

Hansson, O. A., kyrkoherde i Sollentuna.

Syssloman (19).

Åhlin, A. H. D.; t. 23 23 30; mottagningstid: 9—13.

Bokhållare (13).

Marchander, T. K. V.

En *extra kontorsskrivare* (3,960 kr.).

Maskinist och desinfektör (13).

Hallström, O. H.

Vaktmästare (7).

Carlsson, J. L.; Wahlström, S. L.

En *biträdande maskinist* (10), en *snickare* (7), en *vaktmästare* (6), en *reparatör* (6), en *husmoder* (7), en *köksförestånderska* (7), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *tvättförestånderska* (4), två *telefonister* (2,340—1,980 kr.), en *portvakt* (1). — Fem *eldare* (2 b), en *bilförare* (2 b), fyra *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), tre *första köksbiträden* (1 b), fyra *matsalsbiträden* (1 b), två *sömmerskor* (1 b), ett *första tvättbiträde* (1 b), en *strykerska* (1 b), sex *köksbiträden* (1 a), sju *tvättbiträden* (1 a), sex *städerskor* (1 a).

Polikliniker.

Så kallade polikliniker, varmed förstås läkarmottagningar, där behandling meddelas åt fattiga sjuka, som ej behöva sluten anstaltsvård, äro anordnade i Stockholm, dels vid Serafimerlasarettet, i syfte att härigenom erhålla ökat undervisningsmaterial, dels vid olika stadens sjukhus, dels ock såsom fristående institutioner, utan sammanhang med sjukhus. De sistnämnda poliklinikerna hava efter hand blivit av staden och hälsovårdsnämnden helt övertagna. Staden underhåller f. n. tre fristående polikliniker (se nedan). Under hälsovårdsnämnden hör därjämte könssjukpolikliniken vid S:t Görans sjukhus (sid. 113). Avdelningarna för behandling av könssjukdomar vid dessa polikliniker motsvara de i § 5 av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar omförmälda polikliniker.

Beräffande avgifter vid de fristående poliklinikerna gäller, att medellösa personer erhålla kostnadsfri behandling; därjämte må efter läkares beprövande därstädes även behandlas bemedlade personer, av vilka läkaren är berättigad att för egen räkning uppbära ersättning av intill 2 kr. för varje besök, dock högst 1 kr. fr. o. m. sjätte besöket. Vid polikliniken för köns- och

HN

hudsjukdomar vid S:t Görans sjukhus sker behandling av könssjukdomar i smittsamt skede kostnadsfritt och behandling av hudsjukdomar mot en avgift för stockholmsbo av 1 kr. pr gång och för landsortsbo av 2 kr. pr gång eller mot avlämnande av vederbörligt intyg om medellöshet.

Staden lämnar även bidrag till andra polikliniker (se å avd. 4): Serafimerlasarettets, Diakonissjukhusets, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalts, Karolinska institutets barnpoliklinik å Norrtulls sjukhus, Tandläkarinstitutets ävensom Vanförestaltens polikliniker. Dessutom har staden egna polikliniker i förening med vissa sjukhus, nämligen Sabbatsbergs, S:t Görans, S:t Eriks och Maria sjukhus samt Sachsska barnsjukhuset (se sid. 126, 128, 130, 132, 134, 135). Dessa förvaltas emellertid gemensamt med vederbörande sjukhus av sjukhusdirektionen.

Instruktioner m. m. Instruktion för läkare vid de av Stockholms stads hälsovårdsnämnd inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr. Instruktion för läkare vid de, jämlikt gällande lag ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar 20 juni 1918, i Stockholm inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. K. kung. 13 dec. 1918 ang. ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt § 6 i lagen 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr.

Stat år 1935. Utgifter: 193,485 kr.; inkomster: 3,550 kr.

Stadens poliklinik vid Kornhamnstorg.

Kornhamnstorg 4, 2 och 3 tr., St.; t. 10 46 92 (avd. för barn-, tand- och ögonsjukdomar), 102216 (övriga avdelningar).

Föreståndare (200 kr.).

Hæggström, A. E.

Barnsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, torsdagar och lördagar 12—13.

Läkare (2,100 kr.).

Nordenson, A. G.; Hägg, A. D.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10.

Läkare (2,100 kr.).

Moberg, V. L.

Kvinnosjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30.

Läkare (2,100 kr.).

Nilsson, Ada K.

Tandsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 8,30—9,30.

Tandläkare (2,100 kr.).

Vakant, *tj. f.* Almgård, E. A.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19; tisdagar, torsdagar och lördagar 11—11,30.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Salén, f. af Klintberg, S. A. M. (Signe).

Assistentläkare

(5,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Rossander, Gunhild.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—11,30; tisdagar och torsdagar 18,30—19 samt lördagar 13,30—14.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Grönqvist, K. J. R.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar och torsdagar 18—19; tisdagar, onsdagar och fredagar 12—13.

Läkare (4,500 kr.).

Lindblad, A. Y.

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: vardagar 13—13,30.

Läkare (4,500 kr.).

Flodquist, L. G.; Hæggström, A. E.

Tre sköterskor (6), ett extra skrivbiträde (1,980 kr.), en städerska (1,380 kr.). — Två sköterskebiträden (1 a), en städerska (1 a).

Stadens poliklinik & Norrmalm.

Döbelnsgatan 59/61, n. b., Va.; t. 33 40 34.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
9,30—10; tisdagar och torsdagar 18,30—19;
lördagar 14—14,30.

Läkare

(7,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Sjöquist-Rhodin, Tyra M.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
18,30—19; tisdagar, torsdagar och lördagar
11—11,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Almkvist, S. L.

Assistentläkare

(3,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Cederquist, O. G. B.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lör-
dagar 16—16,30.

Läkare (2,100 kr.).

Uddgren, Gerda S.

En *sköterska* (6), en *extra sköterska*
(800 kr.), två *extra skrivbiträden* (900 kr.),
en *städerska* (750 kr.). — Ett *sköterskebi-*
tråde (1 a).

Stadens poliklinik & Östermalm.

Jungfrugatan 27, n. b., Ö.; t. 60 15 85.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fre-
dagar 12—12,30.

Läkare.

Janzon, B. I. (jfr nedan).

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fre-
dagar 9,30—10.

Läkare (2,100 kr.).

Klingspor, S. W.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lör-
dagar 9,30—10; måndagar, onsdagar och fre-
dagar 18,30—19.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Paykull, S. S. E. (Lilly).

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Magnell-Nauciér, Valborg V. E.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fre-
dagar 11,30—12; tisdagar och torsdagar 18,30
—19; lördagar 14—14,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Janzon, B. I.

En *sköterska* (6), ett *extra skrivbiträde*
(1,980 kr.), en *städerska* (810 kr.) — Ett
sköterskebiträde (1 a).

**Polikliniken för köns- och hud-
sjukdomar vid S:t Görans sjukhus.**

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083);
t. »S:t Görans sjukhus» (växel); 53 41 54
(kontoret).

Könssjukdomar:

Mottagningstid, för män:

vardagar utom lörd. 12,30—13,30, 18,30—
19, lörd. 12,30—13,30, 17—17,30;

för kvinnor: vardagar utom lörd. 11,30—
12,30, 18,30—19, lörd. 11,30—12,30, 17—17,30.

Hudsjukdomar:

Mottagningstid, för män: vardagar 12,30—13,30;
för kvinnor: vardagar 11,30—12,30.

Läkare

(avlönade av statsmedel med var och en 6,500
kr.; bidrag från staden 1,000 kr. åt var och
en för behandling av hudsjukdomar).

*Strandberg, J. V.; Kjellberg, Gerda E.; Rhodin,
N. J.; Willners, K. G.*

Tre *assistentläkare* vid polikliniken för
könssjukdomar (avlönade av statsmedel med var
och en 1,800 kr.).

En *vaktmästare* (7), nuv. inneh. (10), två
sköterskor (6), två *kontorsbiträden* (2,580
—2,100 kr.). — Sex *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads tuberkulosbyrå.

*Herkulesgatan 1, C.; t. 23 23 95, 23 23 96,
23 23 97, 23 23 98; expeditionstid: varda-
gar 9—14.*

Tuberkulosbyrån har till uppgift att åt lung-
sotssjuka meddela råd och upplysningar till sjuk-
domens bekämpande och förekommande av smit-

HN tas spridande samt att, om den sjuke är medel-
lös eller mindre bemedlad, lämna nödigst under-
stöd. Byrån förvaltas under hälsovårdsnämndens
överinseende av en särskild dispensärstyrelse,
bestående av fem ledamöter jämte två supplean-
ter, utsedda av hälsovårdsnämnden. Förste stads-
läkaren utövar närmaste tillsynen över byråns
verksamhet. Byråns arbete ledes av en förestän-
dare, som skall vara en legitimerad och i tuber-
kulossjukdomens diagnos, behandling och profy-
lax kunnig läkare.

Understöd åt sjuka, som anlita byråns hjälp,
bestämmas av ett förtroenderåd, bestående av byråns
föreståndare och fyra personer med fyra supple-
anter, varav hälften utses av hälsovårdsnämnden
och hälften av fattigvårdsnämnden, med
iakttagande, att upplysning inhämtas från fat-
tigvårdsnämnden, innan understöd utdelas, och
att anmälan göres, då utdelning av understöd ägt
rum. Ej må understöd lämnas åt sjuk, som icke
äger hemortsrätt i Stockholm.

Reglemente. Reglemente för Stockholms
stads tuberkulosbyrå, fastställt av hälsovårds-
nämnden 12 dec. 1933.

Stat år 1935. Utgifter 391,857 kr.

Dispensärstyrelse.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare; **Jacobsohn**,
G. L., prakt. läkare; **Johansson-Visborg**, Anna
S., fru, stadsfullm.; **Jonson**, Agnes A., fröken;
Rietz, A. E., förste stadsläkare, ordf.

Suppleanter: **Leijonmarck**, f. Traung, J. M.
(Maja), fru; **Petersson**, f. Dahl, E. Å. R.
(Ella), fru.

Förtroenderåd.

Jansson, f. Kling, Beda F., fru, **Kjellin**, G. V.
(se nedan), **Nordgren**, f. Johansson, Anna V.,
fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); **Boström**,
Clara G., fröken, **Zetterlund**, G. E., fattigvårds-
inspektör (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru,
Wassén, f. Pettersson, Amy K., fru (utsedda
av hälsovårdsnämnden); **Carlsson**, B. A. B.,
aktuarie, **Elmgren**, A. H., kanslist (utsedda
av fattigvårdsnämnden).

Läkare, tillika föreståndare (7,800 kr.).
Kjellin, G. V.

Läkare (6,600—6,000 kr.).

Lindvall, A. H.; **Naucier**, R.; **Erlandsson**, S. G.
G.; **Björkquist-Wolontis**, Sigrid; **Wallén**, H. F.;
Gentz, C. M. A.

Röntgenläkare (4,000 kr.).

Jäderholm, K. B.

Röntgensköterska och husmoder
(3,180 kr.).

Molander, Helga M. P.

Vaktmästare (2,640 kr.).

Magnusson, C. L.

Sex assistenter (9), en *extra assistent*
(2,760 kr.), en *kontorsskrivare* (2,280 kr.),
två *extra kontorsbiträden* (2,820—2,100 kr.),
ett *extra röntgen- och laboratoriebiträde*
(1,740 kr.), två *städerskor* (1,380 kr.).

Orhems barnhem.

*Orhems gård, Enske 2; t. Södertörns
villastad 213.*

För tuberkuloshotade barn har tuberkulos-
byrån år 1934 anordnat ett barnhem vid Or-
hems gård i Enske förs. med plats för omkr.
25 barn vintertid och omkr. 40 barn sommartid.

Föreståndarinna (2,100 kr.).

Emanuelsson, Anna-Brita.

En *kokerska* (1 d), ett *köksbiträde* (1 b),
två (sommartid fyra) *sköterskebiträden* (1 b).

Stockholms stads ympningsväsen.

Grundvalen för stadens nuvarande ympnings-
väsen bildar lagen den 2 juni 1916, som stadgar,
att varje barn skall ympas, senast under det
kalenderår, då det fyller sex år. I vissa fall kan
dock undantagande från ympningsplikt medgivas.

Staden är f. n. indelad i tio ympningsdi-
strikt. För vart och ett av dessa är anställd
en (undantagsvis två) ympare (i regel veder-
börande distriktsläkare), som under den bli-
dare årstiden en gång i veckan på av hälso-
vårdsnämnden upplåtna lokaler i de skilda stads-
delarna går allmänheten till handa med kostnadsfri
skyddskoppympning. Ympare skall göra anteckning
om varje av honom utförd ympning i en ymp-
ningsjournal. Utdrag av denna journal skall
enligt lagen före den 10 januari varje år för
näst föregående år insändas till vederbörande
pastorsämbete för anteckningar i församlingsboken.
Enligt medicinalstyrelsens medgivande insändas
emellertid i Stockholm samtliga utdragen enligt
särskilda formulär till förste stadsläkaren och
överböras sedermera till mantalskontoret för
anteckning i folkregistret.

Ympare förordnas av hälsovårdsnämnden och
erhåller ersättning av statsmedel.

Öffentlig vaccination förrättas under tiden
6 maj—15 juni och 1—30 sept. å nedan an-
givna lokaler och tider. Ympning sker å andra
tider vid de mottagningar, vederbörande läkare
i förekommande fall håller i egenskap av distrikts-
läkare (se sid. 108) samt å polikliniken Korn-
hamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30.

Författningar. Lag 2 juni 1916 ang.
skyddskoppympning, med ändr. K. instruktion
24 nov. 1916 för de i lagen om skyddskopp-
ympning avsedda ympare och besiktningför-
rättare, med ändr.

Ympare.

1:a ympningsdistriktet

(omfattande Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar).

Bjurström, O. E.; mottagning: bakteriologiska laboratoriet, Vasagatan 13, gårdshuset, 1 tr., tisdagar 16—17.

2:a ympningsdistriktet

(omfattande Johannes, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Schmidt, F. W., distriktsläkare; mottagning: Norrtulls sjukhus: barnpolikliniken, Norrtullsgatan 14, tisdagar och fredagar 16—16,30.

3:e ympningsdistriktet

(omfattande Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Nyström, E. J., distriktsläkare; mottagning: polikliniken, Jungfrugatan 27, onsdagar och fredagar 14,30—15.

4:e ympningsdistriktet

(omfattande Nikolai, Katarina och Maria församlingar).

Bjurström, O. E.; mottagning: polikliniken Kornhamnstorg 4, 2 tr., torsdagar 16—16,30.

5:e ympningsdistriktet

(omfattande Kungsholms och S:t Görans församlingar samt Stora och Lilla Essingen).

Gunther, J. G. A.; mottagning: polikliniken å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Polhemsgatan 30, tisdagar och torsdagar 13—14.

6:e ympningsdistriktet

(omfattande Högalids församling samt stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden i Brannkyrka församling).

Hulting, C. G., distriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Högalids församlingshus, onsdagar 14,30—15,30.

7:e ympningsdistriktet

(omfattande Enskede församling).

Ericsson, V. A., distriktsläkare; mottagning: Enskede östra folkskola, läkarrummet, fredagar 8—8,30.

8:e ympningsdistriktet

(omfattande Brännkyrka församling med undantag av stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden).

Malmgren, G. W. K., distriktsläkare; mottagning: posthuset, 1 tr., Älvsjö, fredagar 11—12.

9:e ympningsdistriktet

(omfattande Sofia församling).

Åkerberg, C. L. K., distriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Nytorngatan 44 (mottagningstid ännu icke fastställd).

10:e ympningsdistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Sylvan, H. O. K.; mottagning: folkskolan vid Alléparkens hållplats, torsdagar 12—13.

Besiktningsläkare för fartyg.

Jämlikt k. mts karantänkungörelse den 4 maj 1934 är karantänsstation anordnad i Stockholms hamn. Som karantänsläkare har medicinalstyrelsen förordnat förste stadsläkaren och sundhetsinspektören, vilka jämväl äro besiktningsläkare enligt samma kungörelse.

Besiktningsläkare.

Förste stadsläkaren.
Sundhetsinspektören.

Hälsovårdsinspektionen.

Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: vardagar 8—19.

Hälsovårdsinspektionen avser att bereda hälsovårdsnämnden biträde vid tillsynen över ordningen i staden, vad hälsovården angår. Inspektionens chef närmast under förste stadsläkaren är sundhetsinspektören, som tillsättes av hälsovårdsnämnden. Till hälsovårdsinspektionen räknas också nämndens ingenjör, förste och andre stads-veterinärerna samt föreståndaren för och biträdande veterinären vid nämndens anstalter för födoämneskontroll, vilka hava sin huvudsakliga verksamhet vid födoämneskontrollen (se sid. 117); de antagas av hälsovårdsnämnden och skola vara legitimerade veterinärer med för besiktningsman vid offentlig köttkontroll stadgad kompetens.

Sundhetsinspektören åligger huvudsakligen: att åt hälsovårdsinspektionens tillsyningsmän lämna nödig undervisning i allmän hälsovårdslära och annat, som till deras yrke hör, att själv eller genom den övriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena, att särskilt ägna sin uppmärksamhet åt infektionssjukdomarnas förhållanden i staden och att dagligen hålla förste stadsläkaren underrättad om inträffade fall av i epidemilagen omförmälda sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder, att utöva ledningen av stadens desinfektions-, isolerings- och avlusningsanstalter, att varje helgfri dag på bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition. Vid förfall för förste stadsläkaren är sundhetsinspektören skyldig att hans tjänstealliganden bestrida, såvida han därtill förordnas.

HN

Förste stadsveterinären åligger att hålla tillsyn över kött, mjölk och andra animala födoämnen, som i staden hållas till salu eller dit införas för sådant ändamål, över transporter av hithörande födoämnen samt över sådana lägenheter och platser, där animala födoämnen försäljas eller till försäljning bearbetas eller förvaras, att lämna hälsövärdnsinspektionens personal nödig undervisning i födoämneskontroll och tillse, att densamma äger god kännedom om sina skyldigheter härutinnan och om de författningar och föreskrifter, varpå dessa grundas. Han skall därjämte förestå stadens karantänsanstalter för från utrikes orter sjöledes införda djur samt ågna sorgfälligt uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom staden, som kunna menligt inverka på husdjurens sundhet eller bland dem beförda uppkomsten och spridningen av smittsamma sjukdomar. Han skall på kallelse närvara vid nämndens sammanträden samt äger även bevesta slakthus- och saluhallstyrelsens sammanträden.

Andre stadsveterinären har att biträda förste stadsveterinären i honom tillkommande göromål. Han skall därjämte vid förfall för förste stadsveterinären eller föreståndaren för anstalerna för födoämneskontroll bestrida deras tjänsteåligganden.

Nämndens ingenjör åligger att granska förslag och ritningar till rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten samt att utöva kontroll över dylika arbeten ävensom att å nämndens vägnar avgiva yttrande till industriverksstyrelsen över ansökningar om entreprenörsrättigheter för avloppsledningar. Sådana ansökningar må icke av industriverksstyrelsen beviljas, med mindre hälsövärdnsnämnden tillstyrkt desamma (jfr sid. 256). Ingenjören har vidare att förrätta till hälsövärdnsnämndens område hörande undersökningar i fråga om teknisk hygien beträffande bostäder, samlingslokaler, fabriker och näringar samt att häröver avgiva utlåtande, ävensom att i övrigt utföra de andra uppdrag och undersökningar, som nämnden, förste stads-läkaren eller sundhetsinspektören påkallar.

Föreståndaren för och biträdande veterinären vid hälsövärdnsnämndens anstalter för födoämneskontroll åligger att å nämndens mjölkhygieniska laboratorium samt dess kontrollbyråer för importerade, anhallna och inlämnade födoämnen utföra erforderliga undersökningar samt handhåva närmaste ledningen i fråga om mjölkkontrollen. Föreståndaren åligger därjämte att ansvara för, att influtna medel i föreskriven ordning till nämnden inlevereras, samt att granska inkomna räkningar och anstalernas räkenskaper. Han skall vid förfall för förste och andre stadsveterinärerna bestrida deras åligganden. Biträdande veterinären är skyldig att vid förfall för föreståndaren bestrida hans åligganden.

I övrigt utgöres hälsövärdnsinspektionen av en kommissarie, en underinspektör, 9 förste tillsyningsmän (därav 2 å extra stat) och 30 tillsyningsmän (därav 5 å extra stat).

Kommissarien utövar det närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen och vägleder dessa vid deras arbete, övernakar, att hälsövärdnsnämndens uppmaningar angående avhjälpande av sanitära olägenheter efterkommas, samt är efter förordnande åklagare i sundhetsmål.

Underinspektören är anställd som förman vid den år 1908 tillkomna *rörinspektionen* för tillsyn över rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten.

Av förste tillsyningsmännen tjänstgöra fyra vid rörinspektionen, en vid mjölkkontrollen, en vid kommunala yrkesinspektionen och tre vid övrig hälsövärdnsinspektion.

Tillsyningsmännen åligger huvudsakligen: att vaksamt efterspana befintliga sanitära olägenheter samt att även hava uppmärksamheten fäst på efterlevnaden av de föreskrifter rörande sundheten och snyggheten i staden, vilkas övernakande författningsenligt tillhör allmänna polisen samt, om de finna något i detta avseende att anmärka, därom till kommissarien avgiva rapport.

Desinfektion i bostäder verkställes av hälsövärdnsinspektionen jämlikt epidemilagen den 19 juni 1919 samt lagen den 4 sept. 1914 angående vissa åtgärder mot utbredning av lungsot, ävensom i andra fall på begäran av enskilda eller där särskilda omständigheter anses påkalla en dylik åtgärd. Desinfektörer äro tillsyningsmännen vid hälsövärdnsinspektionen med biträde av extra personal.

Författningar. Hälsövärdnsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomt, fastställt av ÖA 8 juli 1908, med ändr. 19 maj 1930. Särskilda föreskrifter ang. avloppsledningar för spillvatten m. m. inom hus och tomt i Stockholm, antagna av hälsövärdnsnämnden 6 dec. 1918. Instruktion för Stockholms [hälsopolis], fastställd av hälsövärdnsnämnden 8 okt. 1880. Instruktion för sundhetsinspektören, fastställd av hälsövärdnsnämnden 5 maj 1931. Instruktion för förste och andre stadsveterinärerna i Stockholm, fastställd av medicinalstyrelsen 19 jan. 1935. Allmän veterinärinstruktion, fastställd av k. m:t 17 nov. 1933, med ändr.

Stat år 1935. Utgifter: 361,010 kr.

Sundhetsinspektör (25).

Ströman, R. A.; t. »hälsövärdnsnämnden»; mot-tagnings-tid: 13—14.

Förste stadsveterinär (23).

Åfeldt, N. O. E.; t. »hälsövärdnsnämnden»; mot-tagnings-tid: 13—14.

Andre stadsveterinär (21).

Larsson, R.; t. 23 05 65; mot-tagnings-tid: 13—14 å Östra Järnvägs-gatan 8.

Ingenjör (21).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Föreståndare för hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll (21).

Kempe, E. H. (se nedan).

Kommissarie (18).

Lindén, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Underinspektör (15).

Dahl, G. E.

Förste tillsyningsmän (13).

Wahl, J. A. (för mjölkkontrollen); **Wedin, E. W.**; **Rune, F.**; **Andersson, A.**; **Larsson, J. H.**; en vakant (sistnämnda tre vid rörinspektionen); **Ternell, E. E.** (för kommunala yrkesinspektionen).

Extra förste tillsyningsmän (5,070 kr.).

Eklund, P. F.; **Rosén, G. A.**

Tjugufem tillsyningsmän (11), fem extra tillsyningsmän (4,140—2,820 kr.).

Anstalter för födoämneskontroll.

I enlighet med hälsovårdsstadgan samt andra författningar och hälsovårdsföreskrifter åligger det hälsovårdsnämnden att hålla tillsyn över i staden till salu hållna födoämnen och dryckesvaror och att övervaka, att endast enligt lagen ang. köttbesiktning och slakthus besiktigtat och stämplat, färskt kött till salu hålles.

Dessutom skall nämnden enligt förordningen ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett handhava undersökning och stämpling av sådana varor samt därjämte enligt hälsovårdsstadgan utöva kontroll över andra från utlandet till eller över Stockholm importerade födoämnen.

För utövande av denna kontroll har nämnden bl. a. inrättat ett mjölkhygieniskt laboratorium samt kontrollbyråer för undersökning dels av utav allmänheten inlämnade eller av hälsovårdsinspektionen anhängna födoämnen, dels ock av importerade födoämnen.

Författningar. Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. Giftstadgan 7 dec. 1906, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 20 dec. 1930 ang. undersökning och bedömning av mjölk. Lag 11 maj 1934 ang. köttbesiktning och slakthus. K. förordn. 29 juni 1917 ang. förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen, med ändr. K. förordn. 14 juni 1928 ang. högsta tillåtna vattenhalten i smör. K. förordn. 30 sept. 1921 ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medici-

nalstyrelsens kung. 6 mars 1922 med föreskrifter ang. veterinärundersökning vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 22 mars 1922 och senare beträffande stämplar och märken, som under vissa förhållanden berättiga till införsel i riket utav köttvaror och djurfett. Taxa å avgifter för i Stockholm verkställd undersökning och stämpling av till riket införda köttvaror och djurfett, fastställd av medicinalstyrelsen 1 april 1934. Taxa å avgifter för undersökning av importerade födoämnen (med undantag av köttvaror och djurfett) samt för undersökning av inlämnade mjölkprov, antagen av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1920.

Stat år 1935. Utgifter: 187,663 kr.; inkomster: 41,000 kr.

Kontrollbyråerna för importerade, anhängna och inlämnade födoämnen samt mjölkhygieniska laboratoriet.

Östra Järnväggsgatan 8, C.; t. 23 05 65 (växel); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—15 (kassan 10—14, lördagar 10—13).

Undersökningen av importerade födoämnen verkställs under ordinarie tulltid, och skall anmälan därom göras mellan kl. 9 och 10.

Föreståndare (21).

Kempe, E. H. (se ovan); t. 23 05 65 (växel), efter kl. 17 11 06 00; mottagningstid: 13—14.

Biträdande veterinär (19).

von Zweigbergk, K. G.

Två extra tillsyningsmän (4,380—3,880 kr.), fem mikroskopister (6), en mikroskopist (4), tre extra mikroskopister (2,280—1,980 kr.), en bokföreläsare och kassörskas (3,060 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.), två laboratoriestäderskor (1,500—1,380 kr.), en vaktmästare (7), en vaktmästare (6), fyra extra vaktmästare (2,760—2,460 kr.). Dessutom extra veterinärer, mikroskopister och stämplare i mån av behov mot av hälsovårdsnämnden fastställd eller i varje särskilt fall bestämd timavlöning.

Kontroll av ladugårdar, från vilka försäljes »kontrollerad mjölk».

Utan hälsovårdsnämndens tillstånd får mjölk icke säljas under benämning »barnmjölk», »kontrollmjölk» eller annan beteckning, som angiver antingen en särskilt sund beskaffenhet hos mjölken eller ock att den varit föremål för särskild kontroll. Sådant tillstånd meddelas endast under villkor, dels att läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden antagits för utövande av tillsyn å produktionen av kontrollerad mjölk, efter verkställd besiktning av ladugården intygat, att de sanitära förhållandena inom och omkring ladugården med därtill hörande inrättningar

samt hälsotillståndet hos den med mjölken sysselsatta personal och de hygieniska förhållanden, under vilka densamma lever, äro fullt tillfredsställande, ävensom att ladugården med avseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygienens fordringar och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro friska, och dels att anordningar, som av hälsovårdsnämnden kunna godkännas, äro vidtagna för mjölkens behandling inom Stockholm.

Har dylikt tillstånd meddelats, skall ladugården stå under tillsyn av läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden för detta ändamål antagits.

För tillstånd att sälja mjölk såsom barnmjölk erfordras dessutom, att ladugårdsbesättningen icke visat tecken till tuberkulos.

Kostnaden för kontrollen skall av ladugårdens ägare eller innehavare gäldas enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Instruktioner m. m. Instruktion för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, fastställd av hälsovårdsnämnden 30 juni 1905. Program för ladugårdar, från vilka försäljes kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställt 30 juni 1905. Taxa för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställd 9 april 1920. Hälsovårdsnämndens beslut 5 jan. 1932 ang. bemyndigande för förste stadsläkaren att i förekommande fall återkalla tillstånd till leverans av »kontrollerad mjölk».

Kontrollläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare; Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

Kontrollveterinärer.

Kempe, E. H.; von Zweigbergk, K. G.

Hälsovårdsnämndens laboratorium.

Stat år 1935. Utgifter: 164,600 kr.; inkomster: 37,300 kr. (därav 24,800 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Kemiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 82; laboratoriet öppet: 9—16.

På avdelningen utföras kemiska undersökningar av vatten och angående till salu hållna födoämnen, dryckesvaror och njutningsmedel samt i övrigt analyser och andra arbeten av hygienisk-kemisk art, som äro behöfliga för hälsovårdsnämndens och de under nämnden lydande anstaltens verksamhet.

Instruktioner. Hälsovårdsnämndens instruktioner för föreståndaren för nämndens kemiska laboratorium 5 nov. 1929 och för assistenten vid nämndens kemiska laboratorium 7 juni 1922.

Föreståndare (21).

Sundberg, Th.; mottagningstid: 14—15.

Assistent (5,400 kr.).

Ahlberg, E. G.

En extra assistent (2,760 kr.), ett laboratoriebiträde (2) samt tillfälliga biträden i mån av behov.

Bakteriologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 10 15 02, 20 52 62; laboratoriet öppet: vardagar utom lördagar 9—17, lördagar 9—14, sön- och helgdagar 9—12.

På avdelningen utföras bakteriologiska undersökningar rörande till nämndens verksamhet hörande frågor, ävensom utredningar i hälsovårdsärenden, för vilkas bedömande bakteriologisk sakkunskap erfordras, samt undersökningar i diagnostiskt syfte (beträffande difteriprov kostnadsfritt för i Stockholm mantalsskrivna personer, eljest enligt taxa) av de prov, som för dylikt ändamål från sjukhus och praktiserande läkare i staden eller landsorten till laboratoriet insändas.

Instruktioner. Hälsovårdsnämndens instruktioner för överläkaren vid nämndens bakteriologiska laboratorium 13 mars 1934 och för assistenten 24 okt. 1933.

Överläkare (21).

Davide, H. L. (förordn. t. o. m. 30/9 1944).

Assistent (6,300 kr.).

Bjurström, O. E.

Vaktmästare (7).

Lundgren, D. A.

Trå laboratoriebiträden (4), en extra vaktmästare (2,100 kr.), ett extra laboratoriebiträde (1,860 kr.), en städerska (1,320 kr.) samt tillfällig personal i mån av behov.

Biologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b., C.; t. 11 90 84; laboratoriet öppet: 9—16.

Avdelningen verkställer undersökningar av livsmedel, vatten m. m.

Föreståndare (21).

Huss, H. A.; mottagningstid: 14—15.

Assistent (4,800 kr.).

Widell, S. H.

Ett laboratoriebiträde (1,440 kr.).

Kliniska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 85; prov emottagas 9—16; undersökningar utföras 9,30—12,30 och 15—16.

På avdelningen utföras olika medicinsk-ke-miska undersökningar (å blod, urin m. m.) samt undersökningar av basalomsättningen, allt enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa (den senaste av 7 jan. 1932). Enligt hälsovårdsnämndens beslut äro undersökningarna kostnadsfria för personer, som styrkt sin medellöshet eller av vissa läkare provas vara i behov av kostnadsfri undersökning.

Laborator

(arvode enligt taxa).

Andreen-Svedberg, E. Andrea; mottagningstid 9,30—10,30.

En städerska (900 kr.).

Stockholms stads desinfektionsanstalt.

Gotlandsgatan 52, Sö. (intagning för desinfektering); Östgötagatan 56, Sö. (avhämtning av kläder); t. 40 98 56; expeditionstid: 8—19.

Å desinfektionsanstalten finnas tvenne desinfektionsugnar för desinfektion av gång- och sängkläder. Anstalten, som är avsedd för allmänna inrättningar och enskilda personer i Stockholm, verkställer desinfektion kostnadsfritt, då densamma är föranledd av lungsot, kolera, smittkoppor, tyfus, tyfoidfeber, scharlakansfeber, difteri eller rödsot. I övriga fall och då anstalten betjänar personer och institutioner utom Stockholm erlägges avgift enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Beträffande desinfektion i bostäder se ovan under hälsovårdsinspektionen (sid. 116).

Stat år 1935. Utgifter: 16,004 kr.

Redogörare (300 kr.).

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (6).

Pettersson, C. A. E.

Stockholms stads isoleringsanstalt.

Brännkyrkagatan 62, Sö.; t. 41 57 79; expeditionstid: hela dygnet.

Isoleringsanstaltens ändamål är att härbärgera och ställa under observation personer från smittade hem. Anstalten rymmer, förutom kök, förrådsrum, bostad för förestånderskan, expeditjonsrum samt tvenne badavdelningar, en för män och en för kvinnor, elva rum med olika ingångar samt en särskild avdelning på tre sovrum och matrum, avsedd att vid utrymmande av någon

större lägenhet bereda tillflykt även åt en större familj. Å hela anstalten kan samtidigt intagas ett fyrtiotal personer. Tillsynen över anstalten utövas av sundhetsinspektören.

Stat år 1935. Utgifter: 9,980 kr.

Redogörare.

(Se ovan under desinfektionsanstalten.)

Olsson, E. V.

Förestånderska (1,980 kr.).

Rune, f. Magnusson, E. (Elin).

Anstalter för cyanvätebehandling.

För norra stadsdelarna:

Anstalten vid Ropsten, Värtan; t. 61 00 35.

För södra stadsdelarna:

Anstalten vid Lignagatan (väster om vårdhemmet Högalid), Sö.; t. 41 05 80.

Anstalterna hållas öppna kl. 9—16.

Hälsovårdsnämndens anstalter för cyanvätebehandling mottaga möbler m. m. för gasbehandling mot ohyra. Vid anstalten vid Ropsten kan även verkställas viss behandling, som enligt gällande karantänskungörelse skall kunna verkställas vid karantänsstation i Stockholm.

Författning. K. karantänskungörelse 4 maj 1934.

Stat år 1935. Utgifter: 18,000 kr.; inkomster: 9,000 kr.

Personal.

En *tillsyningsman* jämte *tillfälliga biträden*.

Stockholms stads karantänsstallar.

F. d. järnvägen å Djurgården, Ö.

Enligt k. kungörelserna den 1 maj 1885 och 18 maj 1894 får införsel sjöledes av nötboskap och andra kreatur icke ske annorstädes än i de städer, som ha för djuren inrättade karantänslokaler. Staden har i anledning härav inrättat ett karantänsstall å Djurgården (inom f. d. järnvägen) med plats för tolv större djur.¹⁾ Vidare har en särskild karantänsanstalt inrättats vid slakthuset (se sid. 282), avsedd för från Finland och Estland importerade slaktdjur, varjämte visst område vid slakthuset upplåtits som reservkarantänsstall.

Huvudstadens karantänsanstalter för kreatur stå enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 sept. 1898 under hälsovårdsnämndens överinseende och förvaltning.

¹⁾ Ett annat såsom karantänslokal uppfört stall å Djurgården användes numera icke för detta ändamål (byggnaden är med nyttjanderätt upplåten åt enskild).

HN

Reglemente. Hälsovårdsnämndens ordningsregler för karantänsanstalter för sjöledes från utrikes ort införda djur 14 sept. 1921.

Stat år 1935. Utgifter: 3,200 kr.; inkomster: 100 kr.

Avlöningar m. m. Djurimportörerna betala efter av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Karantänsveterinär.

Larsson, R., andre stadsveterinär.

Karantänsveterinärsuppleanter.

von Zweibergk, K. G., biträdande veterinär vid hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll; en vakant.

En karantänsvakt samt tillfällig arbetskraft.

Stockholms stads bostadsinspektion.

Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 13—14.

Allmänna bestämmelser angående bostadsinspektion finnas numera i hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919, i vilken stadgas, att återkommande besiktning genom hälsovårdsnämndens försorg skall anordnas av byggnader, som inrymma boningsrum, ävensom boningsrum i allmänhet, därvid särskild hänsyn skall ägnas beskaffenheten och skötseln av sådana bostäder, där missförhållanden i sanitärt hänseende mest kunna befaras. Stadens bostadsinspektion har till uppgift att i enlighet med hälsovårdsnämndens närmare föreskrifter biträda nämnden vid denna tillsyn. Det åligger i sådant avseende bostadsinspektionens personal att övervaka, att uthyrda bostäder och till desamma hörande utrymmen, såsom kök, avträden, förstugor, trappor, kallare, vindar samt andra i nära förbindelse med bostaden stående utrymmen, befinna sig i ett sunt och snyggt skick, ävensom att verka för att bostäderna av invånarna användas på ett sätt, som överensstämmer med sundhetens fordringar. Bostadsinspektionens personal har därvid särskilt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan och andra gällande författningar eller ordningsföreskrifter rörande bostädernas i huvudstaden sundhet och snygghet, såvida icke deras övervakande enligt lag tillkommer annan myndighet. Dock skall det även i sistnämnda fall vara bostadsinspektionens skyldighet att söka uppmärksamma förhandenvarande brister och därom meddela vederbörande myndighet underrättelse.

Bostadsinspektionen avsynar, ur sundhetssynpunkt, nyuppförda byggnader och större ombyggnader, upptager och företager utredning över klagomål i fråga om dåliga lägenheter samt undersöker såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar bostädernas sanitära förhållanden och tillser där-

vid, att bostäder icke till följd av olämpligt byggnadssätt, bristande underhåll, överbefolkning eller dålig skötsel äro hälsovådliga. Finnes något att i detta hänseende anmärka, söker bostadsinspektionen genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller anmäler förhållandet genom förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden.

Bostadsinspektören, som skall vara legitimerad läkare, är förman för personalen vid bostadsinspektionen. Det åligger honom, bland annat, att lämna assistenterna undervisning i allmän hälsovårdslära, särskilt beträffande bostädernas hygien. Han har även att verkställa de besiktningar, som kräva hans erfarenhet eller annars på grund av sin grannliga natur böra av honom utföras. Han skall varje söckendag å bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition samt vid förfall för förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören uppehålla den av dessa tjänster, vartill han förordnas.

Författningar. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Hälsovårdsnämndens instruktion för bostadsinspektionen 25 febr. 1910. Instruktion för bostadsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1931.

Stat år 1935. Utgifter: 49,879 kr.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste assistent (13).

Thedin, C. A.

Assistenter (10).

Höckerberg, Manda E.; Flodin, E. J. O. (Elsa); Österberg, A. K. (Karin); Ahlén, Ebba B.; Eriksson, C. Dagmar K.

Utrotandet av råttor.

Hälsovårdsinspektionen, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 8—19.

I syfte att motverka smittospridning och skadegörelse genom råttor i huvudstaden har ett anslag å 20,000 kr. ställts till hälsovårdsnämndens förfogande för åtgärder till utrotande av dessa djur. Anslaget användes till systematisk utläggning av råttgift. De fastighetsägare och övriga personer, vilka önska inköpa råttgift, kunna erhålla sådant hos hälsovårdsinspektionen till självkostnadspris.

Genom k. förordning den 30 maj 1930 om ändring i vissa delar av hälsovårdsstadgan har hälsovårdsnämnderna i riket bemyndigats att, i den mån så anses av behovet påkallat, meddela föreskrifter om vidtagande av erforderliga åtgärder för utrotande av råttor och möss.

Stockholms stads sjukhusdirektion och i samband därmed stående institutioner.

Sjukhusdirektionen.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. hälsovårdsnämnden». Direktionen sammanträder i regel varannan fredag kl. 14.

Vissa historiska uppgifter m. m. flnnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) åligger det stad, som ej deltagar i landsting, att för dem, som hava sin vistelseort eller hemort inom staden, ombesörja anstaltsvård för sjukdom, skada eller kroppsfel i den mån icke annan drager försorg om sådan vård. Samma skyldighet föreligger beträffande anstaltsvård vid barnsbo.

I anslutning till nämnda sjukhuslag utfärdade k. m:t den 16 sept. 1932 reglemente för Stockholms stads sjukhus, varigenom förordnades, att de stadens sjukhus eller avdelningar därav, vid vilka meddelas vård, som avses i sjukhuslagen, fr. o. m. den 1 jan. 1933 skola förvaltas av en gemensam sjukhusdirektion, såframt icke beträffande visst sjukhus hinder häremot möter i donationsbrev eller stadsfullmäktige annorlunda besluta. Sjukhusdirektionen skall enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 nov. 1932 bestå av sju ledamöter, av vilka en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden och de övriga sex jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nuvarande ledamöter och suppleanter äro utsedda för tiden t. o. m. år 1936.

Med avseende å sinnessjukvården har staden i ett år 1925 mellan staten och staden ingått en förbundit sig att för framtiden (med vissa undantag) omhänderhava anstaltsvården för i staden hemortsberättigade sinnessjuka, mot viss ersättning härför av statsmedel. Angående sinnessjukhus, som staden jämlikt berörda avtal upprätthåller, gäller vad i stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 sept. 1929 är föreskrivet angående kommunala sinnessjukhus. Genom k. brev den 11 mars 1932 har hälsovårdsnämnden bemyndigats att beträffande sinnessjukhus, som avses i § 104 i nyssberörda stadga och för vars driftskostnad staden i sista

hand ansvarar, meddela vissa erforderliga föreskrifter. I kraft av detta bemyndigande har hälsovårdsnämnden uppdragit åt sjukhusdirektionen att fr. o. m. den 1 jan. 1933 å hälsovårdsnämndens vägnar jämväl handhava förvaltningen av stadens sinnessjukhus.

Undantaget från sjukhusdirektionens förvaltning är Epidemisjukhuset, som jämlikt epidemilagen förvaltas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har hälsovårdsnämnden enligt beslut den 10 jan. 1933 uppdragit åt sjukhusdirektionen att ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset. Sachsska barnsjukhuset förvaltas jämlikt donationsbestämmelserna av en särskild styrelse men tillhör organisatoriskt stadens sjukhusförvaltning.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, jämlikt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt sjukhusdirektionen att, jämte de direktionen enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhava förvaltningen av konvalescenthemmen, sjuktransportväsendet och centraltvättinrättningen samt handlägga ärenden angående öppen vård av psykiskt sjuka, utackordering av konvalescenter samt bidrag till och ersättningar åt främmande sjukvårdsinrättningar, sjukkassar och andra föreningar eller enskilda anstalter för sjukvård.

För förvaltningen av konvalescenthemmen, barnsanatoriet Tjärnan och den öppna vården av psykiskt sjuka har direktionen tillsatt särskilda styrelser (se nedan).

Direktionen handhar sjukhusförvaltningen med biträde av en sjukhusdirektör. Denne har enligt reglementet för Stockholms stads sjukhus att leda förvaltningen av sjukhusen och söka befordra deras ändamålsenliga skötsel och utveckling. (I övrigt har instruktion för sjukhusdirektören ännu ej fastställts.)

Författningar m. m. Lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) 22 juni 1928, med ändr. K. stadga ang. lasarett, sjukstugor och tuberkulosvårdsanstalter (sjukhusstadga) 22 juni 1928, med ändr. K. reglemente för Stockholms stads sjukhus 16 sept. 1932. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Spisordning och utspisningsstat för stadens sjukhus, antagen av hälsovårdsnämnden 19 febr. 1909, med ändr. 28 nov. 1913. (Ang. avgiftsreglemente se nedan.) Reglemente för de vid sjukhusdirektionens underlydande anstalter anställda befattningsha-

vare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt 23 aug. 1933. Kollektivavtal 15 mars 1934 ang. löneförhållanden för arbets-, köks-, tvätt- och städerskeperson vid Stockholms stads sjukhus (gällande t. o. m. 31 dec. 1935).

Stat år 1935. Utgifter: 22,052,248 kr.; (dessutom inom linjen förda, år 1934 beviljade lånemedelsanslag 1,327,500 kr.); inkomster: 8,591,090 kr. (däraf bidrag och ersättning av statsmedel 2,055,400 kr.).

Sjukhusdirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Öman, I., redaktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.
Höjer, Sigrid, föreståndarinna.
Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.
Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm.
Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Ahlberg, C. A. H., arkitekt.
Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.
Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.
Öhman, H. G., prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Högberg, A. G., sjukhusintendent.
Ohlson, G. A., assistent (ställföreträdare).

Sekreterare (24).

(Gemensam med hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden. Befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat.)

Tham, K. G. K. M.

¹⁾ Enligt direktionens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Anderson och Johansson samt fru Ivarsson-Pauli vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Johansson-Visborg och hr Öhman i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna fr. Höjer och hr Wallenberg i första hand av suppleanterna hrr Ahlberg och Nilsson i nu nämnd ordning.

Upphandlingsdelegerade för stadens sjukhus.

I avvaktan på utfärdandet av definitiva bestämmelser rörande upphandlingsväsendet har sjukhusdirektionen uppdragit åt sjukhusdirektören att i samråd med sjukhusintendenten fortfarande under år 1935 ombesörja upphandlingen för de under direktionen lydande anstalterna.

Sekreterare (420 kr.).

Tham, K. G. K. M. (se ovan).

Sjukhusdirektionens sjukhuskommitté.

I anledning av förslag av den år 1926 av stadskollegiet tillsatta sjukhuskommittén beslöt stadsfullmäktige den 18 juni 1934 uppdraga åt sjukhusdirektionen att snarast möjligt utarbета och framlägga förslag till ett för de södra stadsdelarna avsett nytt sjukhus, förlagt å plats i Årstalunden, som ur anläggnings- och driftkostnadssynpunkt befunnas vara den lämpligaste. Sjukhusdirektionen beslöt på grund härav den 6 juli 1934 tillsätta en kommitté, bestående av fem personer, med uppgift att utarbета och till direktionen inkomma med definitivt förslag till det nya sjukhuset. Den 14 dec. 1934 beslöt sjukhusdirektionen utse ytterligare tvenne ledamöter i kommittén.

Ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm., vice ordf., tillika ställföreträdande kassaförvaltare; **Broman**, Ulla, husmoder; **Franzén**, A. K., sjukhusdirektör; **Ivarsson-Pauli**, R. Gulli, prakt. läkare; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf., tillika kassaförvaltare; **Olsson**, E. V., syssloman; **Rietz**, A. E., förste stadsläkare.

Sekreterare.

Ohlson, G. A., assistent.

Sjukhusdirektionens revisorer.

Sjukhusdirektionens (och Sachsska barnsjukhusets) räkenskaper och förvaltning granskas av samma revisorer, som äro utsedda för hälsovårdsnämndens räkenskaper och förvaltning (se sid. 106).

Sjukhusdirektionens expedition.¹⁾

Vasagatan 6, (postadress: Stockholm 1); (postgirokonton nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Instruktioner. Sjukhusdirektionens beslut den 21 dec. 1932 ang. sjukhusdirektörens älig-

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition, jfr sid. 106.

ganden. Instruktioner för ombudsmannen och biträdande ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars 1934, av hälsovårdsnämnden 27 mars 1934 och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1935: Utgifter: 282,085 kr.

Sjukhusdirektör (29).

Franzén, A. K. (förordn. t. o. m. 28/2 1938); t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sjukhusintendent (21).

Högberg, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sjukhusdirektörens assistent (4,200 kr.).

Ohlson, G. A.

Sjukhusintendentens assistent (4,200 kr.).

Ljungdahl, K. F. G.

Social kurator (10).¹⁾

Norén, Jane; mottagningstid: alla vardagar utom lördagar 14—15.

En extra kontorskrivare (2,880 kr.), ett extra kontorsbiträde (2,100 kr.).

För sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å hälsovårdsnämndens stat) (se sid. 107).

Kamrerare (20).

Lundberg, I; t. »hälsovårdsnämnden» och 11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—14,30.

Kontorskrivare (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Registrator (11).

Sjögren, Marta.

Förste vaktmästare (7).

Åhrman, K. O.

En extra bokhållare (4,200 kr.), en kontorskrivare (9), tre extra kontorskrivare (2,760—2,460 kr.), två extra kontorsbiträden (2,100—1,980 kr.), en vaktmästare (6), två telefonbiträden (2,160—1,860 kr.), ett vaktmästarbiträde (1,380 kr.).

¹⁾ Med uppgift att bistå å sjukhusen intagna personer i fråga om vården av deras personliga angelägenheter samt med skyldighet att biträda sjukhusdirektionen vid utredningar rörande nedläggning i eller befrielse från sjukhusavgift.

För sjukhusdirektionen, hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å fattigvårdsnämndens stat).

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 153.

Aktuarie (18)

(å ombudsmansexpeditionen).

Lindquist, C. G. A. (se sid. 153).

Aktuarie (18)

(föreståndare för pensionsbyrån).

Vakant, t.f. Carlsson, B. A. B. (se sid. 153).

Bokhållare (13)

(å ombudsmansexpeditionen).

Vakant, t.f. Korsner, K. M. H.

Stockholms stads sjukhus.

(Adresser, telefoner, expeditionstider, se nedan under respektive sjukhus.)

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sjukhus äro f. n. följande: Sabbatsbergs sjukhus, S:t Görans sjukhus, S:t Eriks sjukhus, Maria sjukhus, Åsö sjukhus, Norrtulls sjukhus, Södra barnbördshuset, Söderby sjukhus, sanatoriet vid Hamra, barnsanatoriet Tjärnan, Beckomberga sjukhus, Långbro sjukhus samt Rånäs sjukhus. Härtill kommer barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne, som enligt donationsbestämmelser förvaltas av en särskild styrelse. — Epidemisjukhuset lyder under hälsovårdsnämnden.

Den för sjukvården vid visst sjukhus ansvarige läkaren eller, där flera sådana finnas, den av dem, som därtill av direktionen förordnas, är enligt sjukhuslagen mellan direktionens sammanträdande sjukhusets inför direktionen ansvarige styresman. (Benämningen »styresman» motsvarar sålunda den förutvarande benämningen »direktör» vid stadens sjukhus.) — För sjukvården vid sjukhus eller avdelning därav ansvariga läkare benämnas i sjukhusreglementet överläkare.

Vid varje sjukhus skall finnas en av direktionen tillsatt syssloman, som har att under direktionens förmanskap och styresmannens insende handhava sjukhusets ekonomiska förvaltning m. m. samt att under styresmannens förmanskap övervaka ordningen inom sjukhuset och mathållningen ävensom hålla uppsikt över underordnad personal.

En utförlig redogörelse för Stockholms stads sjukhusväsen ingår i Bih. nr 60 till stadskollegiets utlåtanden och memorial 1933.

SJD

Sjukhuscentralen.

Vasagatan 6, 4 tr., C.; t. »hälsovårdsnämnden»: »*sjukhuscentralen»* (efter *expeditionstidens slut »hälsovårdsnämndens 1:a eller 2:a linje»* eller 10 7211); *expeditionstid:* 9—19 (telefonvakt hela dygnet).

Sjukhuscentralen har till uppgift att med ledning av från sjukhusen erhållna uppgifter föra tabell över beläggningen å stadens sjukhus (med undantag av epidemisjukhus, sanatorier och sinnessjukhus) samt att lämna anvisning å lediga platser å dylika sjukhus till personer, som innehåva läkarremiss för sjukhusvård. Dessutom åligger det sjukhuscentralen att lämna allmänheten upplysning om formerna och villkoren för intagning å stadens sjukhus och konvalescenthem, sjukhusens tider för intagning och besök, sjukhusavgifter, stadens distriktsläkare och i staden vakthavande läkare, stadssjuksköterskor och villkoren för deras anlitande, annan sköterskavård för mindre bemedlade, stadens polikliniker, fattigvårdens distriktsbyråer och andra frågor rörande stadens sjukvård. Vidare skall sjukhuscentralen förmedla sjuktransporter i samarbete med brandkåren (jfr sid. 145) och medelst sjuktransportflygplan, stationerat vid 2:a flygkåren vid Hågerås, huvudsakligen avsett för sjuktransporter från Stockholms skärgård (t. »flygambulansen»).

Författning. Bestämmelser m. m. rörande sjukhuscentralens verksamhet, fastställda av hälsovårdsnämnden 27 jan. 1931.

Chef.

Sjukhusdirektören.

Läkare (3,600 kr.).

Erlandsson, S. G. G.

Tre sjuksköterskor (2,400 kr.).

Avgifter å stadens sjukhus.

För att å sjukhus intagas bör den sjuke själv eller genom ombud på den för varje sjukhus bestämda mottagningstiden anmäla sig å sjukhusets mottagningssal och därvid:

1:o) förete läkares intyg om sjukdomens beskaffenhet och flyttnings- eller åldersbetyg;

2:o) avlämna ansvarsförbindelse av vederhäftig person eller annan säkerhet för all sjukvårdsävensom annan kostnad, som av sjukhuset bestrides. Därest den sjuke är medlem av erkänd sjukförsäkring, som meddelar sjukvårdsförsäkring, skall sjukförsäkringsboken företes. Är den sjuke medellös eller mindre bemedlad, skall han eller hans ombud på särskild blankett, som erhålles å sjukhusets syssломanskonto, skriva en ansökan om befrielse från, resp. nedsättning i sjukhusavgiften (jfr nedan).

Personer, träffade av olyckshändelse eller sjukdomsfall, som fordrar hastig hjälp, intagas alla tider på dygnet, och böra i sådant fall ovan

angivna handlingar ofördröjligen därefter anskaffas.

Där ej på grund av allmän författning sjukhusvård skall kostnadsfritt åtnjutas¹⁾, eller nedsättning beviljats av sjukhusavgiftsdelegerade (se nedan), utgå avgifterna för vård å stadens sjukhus fr. o. m. den 1 jan. 1923 enligt följande av stadsfullmäktige den 18 dec. 1922 fastställda taxa (med ändr. den 19 dec. 1923 och 16 dec. 1929).

Avgift för betalande sjuka per dag:

för stockholmsbor: vid tuberkulossjukhusen (Söderby sjukhus samt Sabbatsbergs, St Görans och St Eriks sjukhus' tuberkulosaavd.):	
å allmänt rum	1 kr.
» halvensköld	5 »
» helensköld	10 »
vid Epidemisjukhuset ¹⁾ och Långbro sjukhus:	
å allmänt rum	2,50 kr.
» halvensköld	5 »
» helensköld	10 »
vid barnsanatoriet Tjärnen och stadens konvalescenthem (med undantag av Lamms konvalescenthem samt 30 platser å Pålsöns konvalescenthem, varese värden är avgiftsfri; jfr sid. 143):	
å allmänt rum	2 kr.
vid övriga sjukhus och avdelningar:	
å allmänt rum	2,50 kr.
» halvensköld	6 »
» helensköld	12,50 »
för landsortsbor (vid samtliga sjukhus):	
å allmänt rum	8 kr.
» halvensköld	13 »
» helensköld	20 »

För patient å halv- eller helensköld rum, som åtnöjes med samma kost som patient å allmänt rum, minskas dagavgiften med 1,50 kr.

För vårdarinna, som medföljer patient å halv- eller helensköld rum, betalas en avgift motsvarande 30 % av den för patienten utgående avgiften.

För digivande moder, som medföljer sjukt dibarn, erlägges:

å allmänt rum	ingen avgift
» halvensköld rum: för stockholmsbor	1 kr.
» landsortsbor	2 »
» helensköld	2 »
» landsortsbor	4 »

För dibarn, som åtföljer moder, som på grund av sjukdom intagits å sjukhus, erlägges icke någon avgift.

För övriga anhöriga, som med vederbörligt tillstånd åtfölja patienter å allmänt rum vid stadens sjukhus, erlägges avgift för kost och logi med 3 kr. per dag.

¹⁾ Vård å allmänt rum vid Epidemisjukhuset för epidemisk sjukdom samt vid St Görans sjukhus' avdelning för könssjuka är enligt gällande författningar kostnadsfri.

För barn, som medföljer å Sachsska barnsjukhuset anställd amma, betalas 50 öre per dag.

Vid tillämpning av taxan anses som stockholmsbo a) den som enligt gällande fattigvårdslag äger hemortsrätt i Stockholm, b) utländsk undersåte, som under de två sistförflutna åren varit mantalsskriven i Stockholm och under denna tid ej åtnjutit fattigvård, c) i stadens tjänst anställda, inom eller utom staden boende personer och deras familjemedlemmar, d) den, som i Stockholm insjuknat i sjukdom, vilken enligt epidemilagen medför rätt till fri vård å allmänt rum å epidemisjukhus, och på grund därav intagits å sjukhus samt e) den som utan att äga hemortsrätt i Stockholm är bosatt därstädes och för vilken avgiften icke erlägges av fattigvårdssamhälle eller kommun.

För behandling å röntgenavdelningarna vid Sabbatsbergs, Maria och Åsö sjukhus samt å finsen-, röntgen- och ljusavdelningarna vid S:t Görans sjukhus erläggas avgifter enligt särskilda av hälsovårdsnämnden den 22 jan. och 19 nov. 1929 samt 11 mars och 10 juni 1930 fastställda grunder.

Poliklinikavgifter. För behandling å de vid vissa stadens sjukhus inrättade poliklinikerna gälla följande bestämmelser.

Behandlingen vid poliklinikerna är kostnadsfri för medellösa. Övriga besökande erlägga en avgift av 2 kr. för varje besök (fr. o. m. sjätte besöket 1 kr.). För behandling av olycksfall i arbete utgör avgiften 3—10 kr. för första besöket och 2—3 kr. per besök för efterbehandling. Icke medellösa patienter erlägga för poliklinisk behandling av olycksfall utom arbete vid samtliga kirurgiska sjukhuspolikliniker avgift enligt de grunder, som gälla beträffande olycksfall i arbete. Vid poliklinisk behandling utom polikliniktid av å sjukhuset ej intagna, icke medellösa personer äger läkaren uppbära skäligt arvode efter eget bestämmande (varar en del tillfaller sjukhuset). — Beträffande avgifter vid S:t Görans sjukhus, poliklinik för köns- och hudsjukdomar samt vid de fristående poliklinikerna se sid. 111.

Författningar. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande). 17 § av lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus 22 juni 1928 (enligt lydelse av 13 maj 1932). § 33 av stadgarna för Stockholms stads sjukhus, utfärdade av hälsovårdsnämnden (enligt lydelse av 10 jan. 1923 och 17 juni 1925). Bestämmelser rörande avgifter m. m. vid behandling å poliklinikerna vid Sabbatsbergs och Maria sjukhus samt Sachsska barnsjukhuset och S:t Görans sjukhus, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 juni 1925, 6 juli 1927 och 16 juni 1931. Reglering av verksamheten vid vissa stadens sjukhuspolikliniker, antagen av SF 7 maj 1934.

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Sjukhusavgiftsdelegerade, till antalet fyra jämte tre suppleanter, utses årligen i december månad av stadsfullmäktige med uppgift att jämte vederbörande borgarråd pröva frågor om nedsättning av sjukhusavgift. Ansökan om nedsättning i stadgade vårdavgifter (se ovan) inlämnas till sjukhusavgiftsdelegerade, vilka äga att med hänsyn till sökandens ekonomiska förhållanden besluta om nedsättning av sjukhusavgiften, dock ej till mindre än en krona per dag. Sådan nedsättning kan ock under vissa förutsättningar medgivas personer, vilka enligt taxebestämmelserna ej äro att anse som stockholmsbor. Vid den undersökning, som bör föregå beslut om nedsatt avgift, skall biträde lämnas delegerade av fattigvårdsnämnden. — I fråga om fullständig befrielse från sjukvårdsavgift fattas beslut av vederbörande fattigvårdsstyrelse eller beträffande arbetslöshetsfall av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Detta förfaringsätt tillämpas förutom för stadens egna sjukhus och konvalescenthem (samt vid stadens öppna vård av psykiskt sjuka, se sid. 141) även, då det gäller vård av stockholmsbor, beträffande Seraferimerlasaretet, Allmänna barnbörds- huset, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Diakonissanstaltens sjukhus (Ersta), Radiumhemmet, sjukhuset Eira, konvalescenthemmen å Ribbingebäck och Skytteholm samt vid utfärdande av ansvarsförbindelser för vård å lungsots- och skrofullossanatorier. Samma bestämmelser tillämpas därjämte vid utdelande av bandager o. d. å stadens sjukhus och å Vanförestalten samt för erhållande av bad och behandling vid kurorter och brunnar.

Reglemente. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande).

Stat år 1935 (för sjukhusavgiftsdelegerades expedition). Utgifter: 35,440 kr. (utom rörligt tillägg).

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (självskr.), ordf. och kassavårdare; Cervin, N. H., fabrikör, vice ordf.; Jonson, Agnes A., kon- torist; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru; Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm., vice kassa- vårdare.

Suppleanter: Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna; Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; Östlund, A. E., ombudsman.

Sekreterare.

Anderson, K. E. H. (se nedan).

Sjd

Expedition.

Regeringsgatan 11 B, 2 tr., C; t. 21 21 69 (föreståndaren), 11 96 95 (expeditionen), 11 85 95 (assistenterna); mottagning för allmänheten: 9—14.

Föreståndare 1).

Anderson, K. E. H.

Två assistenter (4,140 kr.), en extra kontorsskrivare (2,760 kr.), två extra skrivbiträden (2,520—2,000 kr.), en extra vaktmästare (2,880 kr.).

Sabbatsbergs sjukhus.

Dalagatan 9 & 11, Va. (postgirokonton nr 1074); t. »Sabbatsbergs sjukhus» (växel); 32 47 91 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

medicinska sjukdomar: alla dagar 11—12
kirurgiska » » » 10—11
gynekologiska » » » 14—14,30
öron-, näs- och strupsjukdomar: alla dagar 8,30—9,30

ögonsjukdomar: vardagar 11,30—12, sön- och helgdagar 9,30—10.

Polikliniktider:

medicinska polikliniken
män: vardagar 13—13,30
kvinnor: » » 10—10,30
kirurgiska polikliniken » » 10—11
gynekologiska polikliniken: vardagar 14—14,30
öron- » » » 8,30—9,30
ögon- » » » 11,30—12
foniatriska » » : måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12.

(Vid medicinska polikliniken mottagas i första hand patienter, som äro bosatta i andra delar av staden än Kungsholmen och Bromma.)

Besökstider:

allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15;
halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 18—19;
helenskilt rum: alla dagar 10,30—16,30, 18—19;
isolerings- och tuberkulospaviljongerna: onsdagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 124.

Sabbatsbergs sjukhus inrymmer sammanlagt 728 egentliga sjukhusplatser, fördelade på åtta avdelningar: två medicinska med 284, två kirurgiska med 259, en gynekologisk med 60, en (provisorisk) barnbördsavdelning med 28, en ögonavdelning med 40 samt en avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar med 57 platser; dessutom finnas å sjukhusområdet en isoleringsbyggnad med 13, två sommarpaviljonger med 52, ett konvalescenthem med 60 samt en

upptagningsanstalt med 17 platser (inalles sålunda 870 platser). Läkarevården vid den gynekologiska avdelningen och avdelningen för öron-, näs- och strupsjukdomar bestrides, i förening med klinisk undervisning åt medicine kandidater, av Karolinska institutets lärare i dessa ämnen, med biträde å gynekologiska avdelningen av en underläkare och en amanuens samt å öronavdelningen av tre amanuenser, samtliga avlönade av Karolinska institutet, ehuru med viss tilläggsersättning från staden.

Inom sjukhusets område ligger Isidor Dannströms konvalescenthem, vilket tillkommit på grund av testamente av direktör Isidor Dannström och hans hustru, varigenom Sabbatsbergs sjukhusstyrelse år 1898 erhöi en summa av 140,000 kr. »till upprättande av ett konvalescenthem för huvudsakligen konvalescenter från Sabbatsbergs sjukhus» att förvaltas som en särskild fond och redovisas på samma sätt som andra sjukhuset tillkommande medel. Hemmet har 60 platser, varav 30 för män och 30 för kvinnor. Läkarevården bestrides av sjukhusets läkare och vid hemmet äro anställda en sköterska, två extra sjukbiträden, två städerskor och en vaktkarl. I fråga om avgifter å konvalescenthemmet gälla samma bestämmelser som för sjukhuset.

Vid sjukhuset finnas inrättade polikliniker å kirurgiska, medicinska, gynekologiska, ögon- och öronavdelningarna. I anslutning till den sistnämnda har anordnats en foniatrisk poliklinik för behandling av röst- och talrubbingar. Beträffande mottagningstider å poliklinikerna se ovan; rörande poliklinikavgifter se sid. 125. — Angående sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus se sid. 140.

Enligt ett mellan stadsfullmäktige och Svenska röda korset ingånget avtal angående upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, vilket avtal trädde i kraft den 1 okt. 1927, har röda korset förbundit sig att ställa för sjukvårdsarbetet inom Sabbatsbergs sjukhus erforderligt antal sjuksköterskelever (f. n. 150) till förfogande, mot att staden tillhandahåller röda korset för sjuksköterskeskolan och elevhemmet erforderliga lokaler. I enlighet med nämnda avtal har staden bekostat uppförandet vid sjukhuset av ett personalhus, huvudsakligen avsett till sjuksköterskeeleverhem. Elevhemmet har efter färdigställandet av staden ställts till stiftelsen Rödakorshemmets förfogande.

Vissa arbeten med om- och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

Instruktioner m. m. Instruktioner och ordningsstadgar att gälla vid Sabbatsbergs sjukhus, antagna av dess styrelse 28 juli 1904. Kontrakt mellan Karolinska institutet och Stockholms stads hälsovårdsnämnd ang. gynekologisk klinik 22 aug. 1879. Kontrakt mellan Karolinska institutet och hälsovårdsnämnden ang. klinik för öronsjukdomar 15 okt. 1910. Stadgar för Isidor Dannströms konvalescenthem,

1) Avlöning ännu icke fastställd.

antagna av hälsovårdsnämnden 13 nov. 1903. Avtal ang. upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, godkänd av SF 19 maj 1924 och av överstyrelsen för Svenska röda korset 16 jan. 1924.

Stat år 1934. Utgifter: 2,269,598 kr.; (dessutom inom linjen fört, år 1934 beviljat lännemedelsanslag 650,000 kr.); inkomster: 852,400 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Simon, M. H. J. (se nedan).

Överläkare.

Josefson, A. R. (förordn. t. o. m. $\frac{1}{e}$ 1935), mottagnings-tid: 12—13, *Wikner*, R. P. E. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{12}$ 1938), mottagnings-tid: 10,30—11, å medicinska avd. (21); *Hybbinette*, O. S. (förordn. t. o. m. $\frac{28}{s}$ 1937), mottagnings-tid: 10—10,30, *Giertz*, K. H. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{1}$ 1938), mottagnings-tid: 8,30—9, å kirurgiska avd. (21); *Simon*, M. H. J. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{s}$ 1944), mottagnings-tid: 11,30—12,30, å röntgenavd. (21); *Forsmark*, E. (förordn. t. o. m. $\frac{30}{o}$ 1936), mottagnings-tid: 11—11,30, å ögonavd. (18).

Överläkare

(avlönade av Karolinska institutet).

Ahlström, E. O. M., mottagnings-tid: 12,30—13 (å gynekologiska avd.); *Holmgren*, N. G. Fson, mottagnings-tid: 10,30—11 (å öronavd.).

Extra överläkare

(arvode efter 7,800 kr. per år).

Salén, E. B., mottagnings-tid: 11—12 (å medicinska avd.).

Underläkare (5,700 kr.¹).

Gårdstam, R. G. I., *Fredbärj*, K. T., *Lindborg*, N. E., *Lundquist*, J. H. A. (å medicinska avd.); *Claes*, D. O., *Crafoord*, C., *Beckman*, T. M., *Lidström*, F. O., *Palmer*, I., *Dahlgren*, L. O. S. (å kirurgiska avd.); *Sjögren*, H. S. C. (å ögonavd.); *Ringertz*, N. O. E. (å patologiska avd.); *Lundström*, C. E., *Clausen*, A. V. (å röntgenavd.).

Extra underläkare

(arvode efter 5,700 kr. per år).

Juhlin-Dannfelt, C. H. G. (å medicinska avd.).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas, och till de å medicinska och ögonpoliklinikerne tjänstgörande underläkarna hälften av inflytande poliklinikavgifter.

Extra läkare (3,000 kr.).

Mossberg, E. G. H., en vakant (å medicinska avd.); *Nordenfors*, B. G. (å röntgenavd.).

Poliklinikläkare (3,000 kr.¹).

Fagerström, A. E. H. (å medicinska polikliniken); *Frenckner*, F. J. P. (å öronavdelningens foniatrika poliklinik).

Tre *assistentläkare* (avlönade), två å kirurgiska och en å röntgenavd.; en *underläkare* och fyra *amanuenser* (avlönade av Karolinska institutet), underläkaren och en amanuens å gynekologiska avd. samt tre amanuenser å öronavd.²)

Extra läkare vid barnbördsavdelningen (7,000 kr.).

Rydberg, E. W.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar³).

Värnéus, A. G.

Läkare för endoscopiska undersökningar³).

Frenckner, F. J. P.

Tandläkare (2,400 kr.).

Thuréus, S. T.

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Bergstrand, K. J. H., stadsfullm.

Åtta *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), två *extra röntgensköterskor* (2,640 kr.), *fyrtiotre sjuksköterskor* (därav en vid konvalescenthemmet) (6), fyra *laboratoriebiträden* (6), ett *fotografiskt biträde* å röntgenavd. (6), nio *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *förestånderska för journal-expeditionen* (6), ett *extra laboratoriebiträde* å patologiska avd. (2,400 kr.; halva avlöningen utgår från Karolinska institutet), en *extra sköterska* å foniatrika polikliniken (2,400 kr.), två *sjukgymnaster* (3,120 kr.), en *assistent-sköterska* (1,200 kr. jämte bostad och kost), *femtioen biträdande sjuksköterskor* (500 kr. jämte bostad och kost). — Tjugu *sjuksköterskebiträden* (1 a).

¹) Läkarna å medicinska polikliniken och å ögonpolikliniken äga därjämte uppbära hälften av inflytande poliklinikavgifter.

²) Till av Karolinska institutet avlönade underläkare och amanuenser å gynekologiska och öronavdelningarna utgår dessutom tilläggsersättning av stadens medel.

³) Anslog i staten 2,000 kr.

Sjd

Predikant (2,000 kr.).

Wolfbrandt, E. G., komminister i Adolf Fredriks förs., tf.

En *organist* (240 kr.).

Syssloman (20).

Zettergren, E. R.; t. »Sabbatsbergs sjukhus»; mottagningstid: 10—12.

Bokhållare (13).

Ellnert, E. F., tjf. (se sid. 138), *tjf. Hägglund, B. A. K.* (jfr sid. 136).

Kassör (4,020 kr.).

Holmberg, Olena.

Tre *kontorsskrivare* (7), två *extra kontorsskrivare* (2,280—2,100 kr.), ett *extra skrivbiträde* å kirurgiska polikliniken (1,980 kr.), ett *extra skrivbiträde* å öronavd. (1,770 kr.).

Maskinist (13).

Swedman, N. H.

Vaktmästare (7).

Andersson, A.; **Jansson, C. O. K.**; **Almgren, G. V.**

En *biträdande maskinist* (10), en *extra maskinist* (3,060 kr.), två *extra tapetserare* (3,300 kr.), en *snickare* (7), en *extra snickare* (3,060 kr.), en *reparatör* (6), fem *vaktmästare* (6), en *husmoder* (8), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (6), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *biträdande tvättförestånderska* (3), en *baderska* (2), ett *extra ljusbehandlingsbiträde* (2,160 kr.), fyra *telefonbiträden* (2,200 kr.), ett *biträde* å röntgenavd. (2,340 kr.), en *portvakt* (1), en *biträdande portvakt* (1,500 kr.), en *extra reparatör* (2,400 kr.), ett *extra sjukvårdsbiträde* å öronavd., (2 340 kr.), ett *extra skriv- och mörkrumsbiträde* å röntgenavd. (1,920 kr.), ett *socialt biträde* (3,180 kr.). — Sex *eldare* (2 b), tio *drängar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), sex *sömmerskor* (1 b), en *första husa* (1 b), fem *maskintvätter* (1 a), femton *köksbiträden* (1 a), sjuttio-två *städerskor* (1 a), sexton *tvätter* (1 a), sex *strykerskor* (1 b), nio *första biträden* (1 b).

S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083); t. »S:t Görans sjukhus» (växel); 53 41 54 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

invärtes sjukdomar: alla dagar 11—12
kirurgiska » » » 8,30—9,30

könssjukdomar

män: vardagar 12,30—13,30
kvinnor: » 11,30—12,30

hudsjukdomar

män: » 12,30—13,30
kvinnor: » 11,30—12,30

lungtuberkulos: » 11—12

kirurgisk tuberkulos: vardagar 11,30

centrala röntgen- och ljusavdelningen:

vardagar 11—12

finseminstitutet:

» 12—13.

Polikliniktider:

invärtes sjukdomar: vardagar 11—12

kirurgiska » : » 8,30—9,30

kirurgisk tuberkulos: onsdagar 16—17

Besökstider:

för patienter å helenskit rum: alla dagar 10—18;

för patienter å halvenskit rum: alla dagar 11—13,30, 18—19;

för patienter å allmänt rum:

å medicinska och kirurgiska avd.:

söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15;

å avd. för könssjukdomar:

tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15;

å avd. för hudsjukdomar:

söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15;

å tuberkulosavdelningarna:

söndagar och torsdagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 124 samt beträffande viss poliklinisk behandling sid. 111.

Antalet vårdplatser vid S:t Görans sjukhus är f. n. 849, av vilka 194 komma på avdelningen för könssjukdomar, 62 på avdelningen för hudsjukdomar, 183 på avdelningen för lungtuberkulos, 106 på avdelningen för kirurgisk tuberkulos, 136 på medicinska avdelningen, 140 på kirurgiska avdelningen samt 28 extra platser, inrymda i en isoleringspaviljong.

Å avdelningarna för köns- och hudsjukdomar finnas 36 platser för barn (därav 10 platser för spädbarn). Intagna barn i skolåldern erhålla å sjukhuset skolundervisning.

Förutom en röntgen- och ljusavdelning finnes vid sjukhusets avdelning för hudsjukdomar ett finseminstitut. Ersättning för behandling å nu nämnda institutioner utgår enligt särskilda av hälsovårdsnämnden fastställda grunder (jfr sid. 124).

Vid sjukhuset hava upprättats en medicinsk och en kirurgisk poliklinik, vid vilka tillämpas samma avgifter som vid stadens övriga sjukhuspolikliniker (se sid. 125). Angående en vid sjukhuset upprättad poliklinik för köns- och hudsjukdomar se sid. 113. Beträffande mottagningstider å sjukhusets polikliniker se ovan.

En av överläkarbefattningarna å avdelningen för köns- och hudsjukdomar uppehålls av professorn i syfilidologi vid Karolinska institutet, som där och å polikliniken, med biträde av en underläkare och en amanuens, båda avlönade av

Karolinska institutet, meddelar undervisning åt medicine kandidater; sådan undervisning meddelas även av den av staden avlönade överläkaren för köns- och hudsjukdomar samt av en av poliklinikläkarna, båda i egenskap av biträdande lärare vid Karolinska institutet.

Vård av könssjuka inom Stockholm förekommer, förutom vid S:t Görans sjukhus, vid sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus, ävensom vid vissa av staden anordnade fristående polikliniker (se sid. 111).

Författningar. Instruktion för personalen vid S:t Görans sjukhus, fastställd 17 dec. 1913. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i syfilidologi vid S:t Görans sjukhus, godkänd av k. m. t. 22 maj 1925.

Stat år 1935. Utgifter: 2,188,330 kr.; inkomster: 790,500 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Marcus, K. J. (se nedan).

Överläkare.

Lindstedt, E. F. (förordn. t. o. m. $31/7$ 1940), mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd. (21); **Troell, N. A.** (förordn. t. o. m. $31/5$ 1940), mottagningstid: 10—10,30, å kirurgiska avd. (21); **Marcus, K. J.** (förordn. t. o. m. $28/2$ 1938), mottagningstid: 12—12,30, å avd. för köns- och hudsjukdomar (21); **Westergren, A. V. A.** (förordn. t. o. m. $30/4$ 1944), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för medicinska tuberkulos (21); **Waldenström, J. H.** (förordn. t. o. m. $31/8$ 1942), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för kirurgisk tuberkulos (21); **Westermark, N. J. H.** (förordn. t. o. m. $30/4$ 1940), mottagningstid: 11—12, å röntgen- och ljusavd. (21); **Schaumann, J.** (förordn. t. o. m. $28/2$ 1937), mottagningstid: 12—12,30, å finseninst. (18).

Överläkare

(avlönad av Karolinska institutet).

Vakant (å avd. för köns- och hudsjukdomar).

Underläkare (5,700 kr.¹).

Holmström, P. G. H., en vakant (å medicinska avd.); **Lindvall, E. S.**, **Odén, O. E.**, **Kajser, R. G. S.** (å kirurgiska avd.); **Brandt, T. E.**, **Tenlén, Saga** (å avd. för köns- och

hudsjukdomar); **Johansson, G. A.**, **Björkman, S.** (å avd. för lungtuberkulos); **Stenport, K. W. G.** (å avd. för kirurgisk tuberkulos); **Forssman, G. F.**, **Ulfsparré, C. F. S.** (å röntgen- och ljusavd.).

Extra läkare (3,000 kr.).¹

Sylvan, G. A. T. A. K:son (å medicinska avd.).

Läkare vid medicinska polikliniken
(3,000 kr.).

Münnich, G. D.

En *underläkare* och en *amanuens* å syfilidologiska kliniken (avlönade av Karolinska institutet), en *assistentläkare* å avd. för medicinsk tuberkulos (oavlönad).

*Läkare för elektrokardiografiska undersökningar.*¹)

Værnéus, A. G.

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Wahlgren, F. F.

Två *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), en *översköterska* å finseninstitutet (6), en *röntgensköterska* å finseninstitutet (6), tjugufyra *sjuksköterskor* (6), en *sköterska* å serologiska laboratoriet (6), tre *laboratoriebiträden* (6), fyra *sköterskor* å finseninstitutet (5), sexton *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), ett *fotografiskt biträde* å röntgen- och ljusavd. (2,400 kr.), en *röntgenassistent* (2,280 kr.), ett *operationsbiträde* (4), två *extra biträdande sjuksköterskor* (2,160—1,980 kr.), femton *assistentsköterskor* (1,200 kr. utan rörligt tillägg, dessutom bostad och kost), två *sjukgymnaster* (3,120 kr.), två *biträden för ljusbehandling* å tuberkulosavd. (1,800 kr.). — Etthundraåttio två *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (1,800 kr.).

Norrländer, Å. H., komminister i S:t Görans förs.

Syssloman (20).

Thorell, G. A. S.; t. 53 41 54; mottagningstid 12—14.

Bokhållare (13).

Segervall, N. G.

¹) Anslag i staten 1,500 kr.

Sjd

Kassör (3,720 kr.).

Andersson, Inga J.

Två *kontorsskrivare* (7), tre *extra kontorsskrivare* (2,880—2,280 kr.), en *extra kontorsskrivare* å röntgen- och ljusavd. (2,460 kr.), ett *extra kontorsbiträde* å röntgen- och ljusavd. (1,860 kr.).

Maskinist (13).

Karlsson, G. O.

Vaktmästare (7).

Häll, H. Åson; Melanoz, G. Q.

En *biträdande maskinist* (3,660 kr.), en *snickare* (7), en *extra snickare* (2,640 kr.), två *vaktmästare* (6), en *extra vaktmästare* (2,880 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,380 kr.), två *reparatörer* (6), en *extra målare* (2,640 kr.), en *badare* (5; för desinfektionsgöromål 240 kr.), en *husmoder* (8), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (4), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *extra biträdande husmoder* (2,400 kr.), ett *husmoderns första biträde* (2,520 kr.), fyra *extra telefonister* (2,340—2,160 kr.), en *baderska* (2), en *portvakt* (3), en *portvakt* (1). — Sex *eldare* (2 b), tre *sjukbärare* (2 a), sex *gårdskarlar* (2 a), ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första kokerska* (1 d), ett *första matsalsbiträde* (1 c), tre *kokerskor* (1 c), tre *första biträden* (1 c), en *kallskänka* (1 b), fem *sömmerskor* (1 b), fyra *matsalsbiträden* (1 b), tretton *köksbiträden* (1 a), två *biträden vid linneförrådet* (1 a), nitton *städerskor* (1 a), tre *badbiträden* (1 a).

S:t Eriks sjukhus.

Fleminggatan 22, K. (postgirokonton nr 2034); t. »S:t Eriks sjukhus»; expeditionstid: 8,30—15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14); ang. särskilda avdelningar se nedan.

S:t Eriks sjukhus är fördelat på två avdelningar, en lasarettssavdelning med 852 platser, varav 698 å medicinska avdelningen och 154 å kirurgiska avdelningen, samt en sinnessjukavdelning med 340 platser och en avdelning för alkoholister med 7 platser. Dessutom finnes vid sjukhuset (sedan år 1927) en kirurgisk poliklinik. Enligt med Karolinska institutet träffat avtal meddelas av två av läkarna å sjukhusets lasarettssavdelning klinisk undervisning i medicin åt medicine kandidater.

Stat år 1935. Utgifter: 2,846,920 kr.; inkomster: 1,083,000 kr.

Styresman (arvode 2,200 kr.).

Sahlgren, E. J. A. (se nedan).

Lasarettssavdelningen.

Mottagningstid (för intagning av patienter): alla dagar 10—11; dessutom å polikliniken alla dagar 9—10 (för män) och 10—10,30 (för kvinnor), för olycksfall hela dygnet. *Besökstider*: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, söndagar 13,30—15. *Sjukvårds- och poliklinikavgifter*: se ovan sid. 124.

Västra sjukhuset.

Överläkare (21).

Lindbom, E. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1938); mottagningstid: 11,30—12 (å medicinska avd.).

Överläkare (21).

Edholm, E. (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1938); mottagningstid: 11,30—12 (å kirurgiska avd.).

Extra överläkare (7,800 kr.).

Sandström, C.; mottagningstid: 11,30—12 (å röntgenavd.).

En *assistentläkare* (oavlönad).

Underläkare (5,700 kr.¹).

Værnæus, A. G., Anderson, S. A., Eklund, N. G. (å medicinska avd.); Granefelt, E. G., Lindstedt, A. H. (å kirurgiska avd.); Andersson, J. F. O., en vakant (å röntgenavd.).

Obducent och patolog (5,500 kr.).

Henschen, F.

*Läkare för elektrokardiografiska undersökningar*²).

Bjerlöv, H. S. J.

Två *assistentläkare* (oavlönade).

En *översköterska* (7), en *operationsköterska* (7), två *röntgensköterskor* (7), tjugotre *sjuksköterskor* (6), tio *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), åtta *assistentköterskor* (1,200 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), ett *extra fotografbiträde* (2,100

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska avdelningen tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt 600 kr. per år, varå rörligt lönetillägg ej må beräknas.

²) Anslag i staten 3,000 kr.

kr.), ett *extra kontorsbiträde* (röntgen) (1,980 kr.), två *sjukgymnaster* (3,120 kr.), två *laboratoriebiträden* (2), en *baderska* (2). — Nittioett *sjuksköterskebiträden* (1 a), två *baderskebiträden* (1 a).

Östra sjukhuset

(sjukhuset omfattar endast medicinsk avd.).

Överläkare (21)

(dessutom undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Vakant, *tj. Svartz*, Nanna C.; mottagningstid: 11,30—12.

Extra överläkare

(7,800 kr.; dessutom undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Sahlgren, E. J. A.; mottagningstid: 12—12,30.

Extra överläkare (6,000 kr.).

Vakant, *tj. Berglund*, H.; mottagningstid: 11,30—12.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Levin, N. K.; *Danielsson*, C. G.; *Hafström*, T. E.

Extra underläkare (5,700 kr.).

Ilhre, B. J. E.

Tre *assistentläkare* (oavlönade).

En *översköterska* (7), nitton *sjuksköterskor* (6), ett *laboratoriebiträde* (5), tio *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), en *sjukgymnast* (3,120 kr.), åtta *extra assistentsköterskor* (1,200 kr.). — Sjuttiotvå *sköterskebiträden* (1 a).

Sinnessjukavdelningen.

Besökstid: torsdagar och söndagar 13—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 124.

Överläkare (21).

Eneström, Hj. E. (se även sid. 134) (förordn. t. o. m. ³⁰/11 1936); mottagningstid: 11,30—12.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Waller, G.; *Reuterskiöld*, S.

En *föreståndarinna* (8), fem *översköterskor* (7), en *extra översköterska* (2,460 kr.), tio *skötare* (7), en *skötare* (2,100 kr.), fyrtiosju *sköterskor* (5), trettioen *extra sköterskor* (1,860 kr.).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. per år.

Predikant (3,600 kr.).

Heldt, T. E. O., pastor.

En *organist* och *försångare* (360 kr.).

Sysselman (21).

Svenson, S. A.; t. »S:t Eriks sjukhus»; mottagningstid: 9—11.

Kassör (4,020 kr.).

Ljunggren, f. von Hausswolff, Marie-Louise.

Bokhållare (13).

Grill, C.; *Fors*, T. K. R.; en vakant.

En *kontorsskrivare* (7), tre *extra kontorsskrivare* (3,840—2,280 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (2,100 kr.).

Maskinist (13).

Larsson, V.

Vaktmästare (7).

Falk, A. L.; *Svensson*, J. A.; *Svedberg*, A.; *Almgren*, K. A.

Obduktionsvaktmästare (7).

Lätt, J. G.

Tre *biträdande maskinister* (10), en *reparatör* (6), två *vaktmästare* (6), tre *extra hantverkare* (3,480—2,640 kr.), två *extra vaktmästare* (3,060—2,700 kr.), en *extra reparatör* (2,820 kr.), en *tvätt- och arbetsförestånderska* (7), en *köksförestånderska* (7), två *underförestånderskor* (4), en *överstäderska* (2,160 kr.), fyra *extra telefonister* (2,160—1,860 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.). — Elva *eldare* (2 b), en *automobilförare* (2 b), fyra *sjukbärare* (2 a), nio *gårdskarlar* (2 a), tre *kökskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *kallskänka* (1 b), fyra *första köksbiträden* (1 b), fyra *sömmerskor* (1 b), fyra *strykerskor* (1 b), två *första tvättbiträden* (1 b), tretton *matsalsbiträden* (1 b), femton *köksbiträden* (1 a), aderton *tvättbiträden* (1 a), sextio *städerskor* (1 a).

Maria sjukhus.

Wollmar Yckullsgatan 25, Sö. (postgiro-konto nr 2056); t. 23 25 30 (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter):
å medicinska avd.: alla dagar 9—10;
å kirurgiska avd.: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män), sön- och helgdagar 9—10;

SJD

mottagningstid å polikliniken: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män).

Besökstider:

allmänt rum: söndagar, tisdagar, torsdagar, lördagar 14—15;

halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 17—18;

helenskilt rum: alla dagar 11—18.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 124.

Maria sjukhus omfattar f. n. 283 vårdplatser, därav 178 å kirurgiska och 105 å medicinska avdelningen. — Stadskollegiets sjukhuskommitté har föreslagit, att sjukhuset framdeles nedlägges och att ersättning för de i sjukhuset befintliga vårdplatserna beredes å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Överläkarbefattningen å kirurgiska avdelningen uppehålls av ene professorn i kirurgi vid Karolinska institutet, som i samband därmed jämväl meddelar klinisk undervisning åt medicinska kandidater.

Vid sjukhuset är inrättad en kirurgisk poliklinik.

Instruktioner. Instruktioner för kommissarien (numera sysslomannen) och predikanten vid Maria sjukhus, utfärdade av styrelsen 3 febr. 1876.

Stat år 1935. Utgifter: 1,086,300 kr.; inkomster: 484,960 kr.

Styresman (arvode 1,100 kr.).

Key, E. S. H. (se nedan).

Överläkare.

Tillgren, J. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₁ 1944), mottagningstid: 10,30—11, å medicinska avd. (21); **Åkerlund, Å. O.** (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1935), mottagningstid: 9—9,30, å röntgenavd. (21); en vakant, å kirurgiska avd. (21).

Överläkare

(avlönad av Karolinska institutet).

Key, E. S. H.; mottagningstid: 13—13,30 (å kirurgiska avd.).

Extra överläkare

(arvode efter 6,300 kr. per år).

Hellström, J. G. L. (å kirurgiska avd.).

Underläkare (5,700 kr.¹).

Lindén, O. E., Hindmarsh, J. H., Åkesson, N. J. (å kirurgiska avd.); **Håkanson, E. G., Sund-**

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas.

gren, N. E. G. (å medicinska avd.); **Knutsson, K. F., Wolke, K. K.** (å röntgenavd.).

Extra läkare (3,000 kr.).

Sjöberg, H. (å medicinska avd.); **Rödén, S. H.** (å kirurgiska avd.).

Fyra *assistentläkare* (oavlönade), en å kirurgiska avd., två å medicinska och en å röntgenavd.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar¹).

Bjrlöv, H. S. J.

Obducent och patolog (4,000 kr.).

Wahlgren, F. F.

Fyra *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), en *extra röntgensköterska* (2,640 kr.), femton *sjuksköterskor* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,460—2,340 kr.), två *laboratoriebiträden* (6), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), ett *fotografbiträde* å röntgenavd. (2,400 kr.), ett *extra biträde* å läkarexp. och journalarkiv (2,400 kr.), två *massöser* (3,120 kr.), sex *assistentköterskor* (1,200 kr. utan rörligt tillägg, bostad och kost), trettio två *biträdande sjuksköterskor* (500 kr., bostad och kost). — Femtioåtta *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant och organist (1,240 kr.).

Ankar, G. A., komminister i Gustav Vasa förs.

Syssloman (19).

Olsson, E. V.; t. 23 25 30; mottagningstid: 9—11.

En *kontorsskrivare* (7), två *extra skrivbiträden* å röntgenavd. (2,160—1,770 kr.), ett *extra skrivbiträde* å polikliniken (1,770 kr.).

Maskinist (13).

Johnsson, S. A.

Vaktmästare (7).

Samuelsson, G. A., Löfstedt, E. J., Wiklund, E. O. A.

En *husmoder* (7), en *biträdande husmoder* (2,400 kr.), en *köksförestånderska* (7), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *baderska* (2), en *portvakt* (1), en *portvakt* (1,200 kr.), ett *portvaktsbitråde* (1,440 kr.). — Fyra *eldare* (2 b), tre *sjukbärare*

¹) Anslag i staten 3,600 kr.

(2 a), en *gårdskar* (2 a), ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), ett *första tvättbiträde* (1 b), en *kallskänka* (1 b), ett *första spisbiträde* (1 b), fyra *sömmerskor* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), tolv *städerskor* (1 a), tio *köksbiträden* (1 a).

Åsö sjukhus.

Åsögatan 147, Sö. (postgirokonton nr 1084); t. 40 12 35, 41 42 20, 41 42 21 (växel); 43 09 60 (kontoret).

Mottagningstid (för intagning av patienter): varje dag 9—11.

Besökstid: tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar 14—15.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 124.

Åsö sjukhus (f. d. provisoriska sjukhuset) rymmer f. n. 102 platser, fördelade på en våning för manliga patienter med 34 sängar och två våningar för kvinnliga patienter med 68 sängar. — Stadskollegiets sjukhuskommitté har föreslagit, att sjukhuset framdeles nedlägges och att ett motsvarande antal vårdplatser anordnas å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Instruktion. Instruktion för sysslomanen vid [provisoriska sjukhuset], antagen av sjukhusets styrelse 12 nov. 1915.

Stat år 1935. Utgifter: 340,000 kr.; inkomster: 87,370 kr.

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Kahlmeter, T. G. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1944); mottagningstid: 10,15—10,45.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Schnell, R. A.; **Jonsson**, E. W.

Extra läkare ²) (1,500 kr.).

Malmberg-Wahlström, Annie M.

En *assistentläkare* (oavlönad).

Röntgenläkare (4,500 kr.).

Hansson, N. H.

Öronläkare (1,500 kr.).

Hambraeus, C. M.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar ³).

Bjerlöv, H. S. J.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

²) Förordnas under sex månader av året (vintermånaderna).

³) Anslag i staten 1,800 kr.

Obducent¹).

Pettersson, A.

Fyra *sjuksköterskor* (6), ett *laboratoriebiträde* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *extra röntgensköterska* (2,640 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (2,520 kr.), ett *extra biträde för lys- och elektricitetsbehandling* (1,740 kr.), en *sjukgymnast* (3,120 kr.). — Tjuguet *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (900 kr.).

Ahlfeldt, R. A., komminister i Katarina förs.

En *organist och försångare* (240 kr.).

Syssloman (16).

Johansson, K. E.; t. 41 42 20, 43 09 60; mottagningstid: 10—12.

En *kontorsskrivare* (7).

Vaktmästare (7).

Gazelius, A. H. L.

En *vaktmästare* (6), en *extra värmeledningsskötare* (3,060 kr.), en *köksförestånderska* (4), en *baderska* (2), en *portvakt* (1). — Tre *sjukbärare* (2 a), en *kokerska* (1 c), en *sömmerska* (1 b), ett *spisbiträde* (1 b), ett *biträde vid linneförrådet* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), fyra *köksbiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Norrtulls sjukhus.

Norrtullsgatan 14 (postadress: Stockholm 6); t. 23 28 50 (växel); 33 96 53 (kontoret direkt); kontorstid: 10—16 (under somarmånaderna 10—15).

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Telefontid (för förfrågningar om patienter): alla dagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 124.

Besökstider: se nedan.

I samband med stadens förvärfv av vissa fastigheter vid Norrtullsgatan, varest tidigare Allmänna barnhusets barnhemsverksamhet varit inrymd (se kommunalkalendern för år 1933, sid. 151) förband sig staden enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 okt. 1931 att intill dess en pediatrik klinik komme till stånd vid ett blivande rikssjukhus eller vid annan av Karolinska institutet godkänd sjukvårdsinrättning i Stockholm, dock högst intill den 1 juli 1941, inom nämnda fastigheter upprätthålla ett

¹) Anslag i staten 1,000 kr.

Sjd

stadens sjukhus för barn med 70 vårdplatser. Därest av k. m:t så påfordras, skola 15 av dessa platser upplåtas åt barn, vilka icke äga hemortsrätt i Stockholm. Sjukvårdsanstalten skall av staden under ovan angivna tid upplåtas till Karolinska institutet för undervisningsändamål såsom institutets pediatrika klinik. Läkarevården skall bestridas av Karolinska institutet; dock skola vederbörande läkare jämväl erhålla arvoden från staden. Staden har vidare åtagit sig att under samma tid, som barnsjukhuset upprätthålles, jämväl upprätthålla en till sjukhuset ansluten pediatrik poliklinik.

I samband med träffandet av ovanberörda avtal förband sig staden jämväl att bereda vissa angivna befattningshavare vid Allmänna barnhuset motsvarande anställning vid det av staden upprättade barnsjukhuset.

Staden äger årligen från statsverket utbetomma dels ett belopp av 60,000 kr. till bestridande av kostnaderna för barnsjukhuset, dels ett belopp av 5,700 kr. för upprätthållandet av den pediatrika polikliniken därstädes. Dessutom utgår till sjukhuset ett årligt bidrag av 50,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond (se sid. 225).

Ovan omförmälda sjukvårdsanstalt utgör barnavdelningen vid Norrstulls sjukhus.

I ifrågasvarande fastigheter har jämväl anordnats en sinnssjukavdelning med f. n. 165 vårdplatser, samtliga avsedda för kvinnor.

Stat år 1935. Utgifter: 742,200 kr.; inkomster: 252,750 kr. (därav statsbidrag 65,700 kr.).

Styresman (arvode 1,000 kr.).

Wernstedt, W. E. (se nedan).

Barnavdelningen.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15.

Överläkare

(3,500 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Wernstedt, W. E.

Underläkare

(3,300 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Magnusson, J. H.

Amanuens

(750 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Söderling, B.

Radiolog (2,000 kr.).

Magnusson, A. H. W.

Sju *sjuksköterskor* (2,400 kr.), aderton *sköterskebiträden* (540 kr. jämte fri bostad och kost), tio *ammor* (620 kr.).

Sinnssjukavdelningen.

T. 23 28 50.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 13,30—14,30.

Överläkare (2,000 kr.).

Eneström, H. E. (se St Eriks sjukhus).

Underläkare (5,700 kr.).¹⁾

Nycander E. G.

En *föreståndarinna* (8), tre *extra föreståndarinnor* (2,880—2,220 kr.), tjugufem *sköterskor* (5), sju *extra sköterskor* (2,640—1,500 kr.), tre *sköterskeelever* (1,380 kr.).

Predikant (900 kr.).

Wiklund, E. V., komminister i Matteus förs.

Sysselman (16).

Vakant, *tj. Alström*, H. (jfr sid. 138); mottagningsid: 9—11.

Bokhållare (6,180 kr.).

de Berg, C. F. A.

En *kontorsskrivare* (5,190 kr.), en *kontorsskrivare* (2,325 kr.), en *maskinist* (3,900 kr.), en *vaktmästare* (2,400 kr.), en *köksföreständerska* (3,060 kr.), en *portvakt* (2,730 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.). — Fem *eldare* (2 b), tre *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *mjölkkoksföreståndarinna* (1 d), en *undertvättföreständerska* (1 d), en *kokerska* (1 c), två *kokerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *matsalsbiträden* (1 b), en *husa* (1 b), en *sömmerska* (1 b), en *portvakt* (1 a), ett *telefonbiträde* (1 a), ett *laboratoriebiträde* (1 a), tio *städerskor* (1 a), ett *badbiträde* (1 a), ett *tvättbiträde* (1 a), sex *köksbiträden* (1 a).

Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne.

Årstalunden, Sö. (postgirokonto nr 1071); t. 43 70 64 (växel); 43 11 98 (kontoret); 43 14 14 (avd. I); 43 65 64 (avd. II).

Mottagningsid (för intagning av patienter samt å polikliniken): vardagar 11—12.

¹⁾ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Besökstid: söndagar och onsdagar 12,30—13,30.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 124.

Sjukhuset, som upprättats genom en donation den 12 febr. 1907 å 400,000 kr. av stärbhusdelägarna efter framlidne generalkonsuln Simon Sachs och hans maka Mathilda Sachs, är avsett för späda barn. Sjukhuset har 46 platser för sjuka barn, 8 platser för ambarn och 6 platser för medföljande digivande mödrar. Vid sjukhuset har även inrättats en poliklinik.

Sjukhuset bör enligt donationsbestämmelserna förvaltas av en styrelse, bestående av högst sju ledamöter. Styrelsen utses av stadsfullmäktige, men donatorerna äga under sin livstid utse tre ledamöter. Enligt beslut av stadsfullmäktige utses styrelsen för en tid av ett år i sänder.

Stat år 1935. Utgifter: 154,750 kr.; inkomster: 53,800 kr. (därav 5,700 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, **Fürstenberg**, A., livmedikus, vice ordf., **Ivarsson-Pauli**, R. Gulli, prakt. läkare, **Tengbom**, I. J., generaldirektör (valda av stadsfullmäktige); **Ernberg**, J. H., överläkare, **Sachs**, J. E., generalkonsul, ordf. och kassaförvaltare, **Heyman**, f. Thiel, Agda, fru (valda av donatorerna).

Revisorer.

Sjukhusets räkenskaper och förvaltning granskas av samma revisorer, som äro utsedda för hälsofördsnämndens räkenskaper och förvaltning (se sid. 106).

Styresman och överläkare (19)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Ernberg, J. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1939); mottagningsstid: kl. 10.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Fritsch, P. W.

En *obducent* (600 kr.), en *assistentläkare* (oavlönad).

Tre *sjuksköterskor* (6), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), två *assistentköterskor* (1,200 kr. jämte bostad och kost), tretton *sjuksköterskeelever* (bostad och kost), åtta *ammor* (dagarvode jämte bostad och kost). — Två *sjuksköterskebiträden* (1 a).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Underläkaren uppbär dessutom hälften av inflytande poliklinikavgifter samt ett arvode av 400 kr. för undervisning åt sjuksköterskeelever.

Predikant (420 kr.).

Vakant.

Sysselman (1,500 kr.).

Hägglund, B. A. K. (se sid. 128, 136); mottagningsstid: måndagar och onsdagar 12—14, fredagar 12—14 och 18—19.

En *husmoder* (7), en *värmelednings-skötare*, tillika *gårdskar* (6). — En *första kokerska* (1 d), ett *första köksbiträde* (1 b), en *sömmerska* (1 b), två *köksbiträden* (1 a), ett *mjölkköksbiträde* (1 a), tre *städerskor* (1 a), en *portvakt* (1 a).

Södra barnbördshuset.

Wollmar Yækullsgatan 27, Sö. (postgiro-konto nr 2057); t. 23 25 40 (växel).

Mottagningsstid: patienter intagas alla tider på dygnet.

Besökstider: å allmänt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 12—13 samt 19—19,30 endast för mannen; å hel- och halvenskiert rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 11—13 samt alla dagar 18,30—19,30 endast för mannen.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 124.

Antalet sängplatser vid Södra barnbördshuset är f. n. 111; dessutom finnas 15 förlösningsplatser.

I samband med barnbördshuset är anordnad en statens anstalt för barnmorskeundervisning. Genom en överenskommelse år 1905 har staden åtagit sig att mot ett årligt bidrag av 5,000 kr. hålla lokaler för undervisningen och bostäder åt eleverna (f. n. 60 till antalet). Anstaltens överlärare och barnmorskelärare äro överläkare och biträdande läkare vid barnbördshuset.

Stadskollegiets sjukhuskommitté har föreslagit, att Södra barnbördshuset framdeles nedlägges och att ersättning för sjukhusets vårdplatser beredes inom ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Författningar. K. stadga för barnmorskeundervisningen 19 aug. 1921, med ändr. 29 juni 1926 och 1 nov. 1929. Chefens för eklestasiastikdepartementet ämbetsskrivelse 9 juni 1905 ang. anordnande av barnmorskeundervisning vid Södra barnbördshuset m. m.

Stat år 1935. Utgifter: 370,885 kr.; inkomster: 166,450 kr. (därav statsbidrag 5,000 kr.).

Styresman och läkare

(som överlärare vid barnmorskeläroanstalten avlönad av staten, styresmansarvode 600 kr.).

Lundqvist, E. B.

Sjd

Biträdande läkare

(som barnmorskelärare avlönad av staten).

Naeslund, J. P.

Underläkare (5,700 kr.¹).

Lennér, A. L.; en vakant, *tj.f. Cedermark*, J. H.

En *obducent och patolog* (800 kr.), en *assistentläkare* (oavlönad).

En *operationssköterska* (7), sju *barnmorskor* (6) (därav en förordnad som överbarnmorska och en som assistentbarnmorska; dessa åtnjuta särskilt lönetillägg från statsverket), sex *sköterskor* (6), en *extra barnmorska* (2,400 kr.), en *extra sköterska* (2,400 kr.).

Prästerligt biträde (1,500 kr.).

Ankar, G. A., komminister i Gustav Vasa förs.

Syssloman.

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Bokhållare (13).

Hägglund, B. A. K., tj. (se sid. 128), *tj.f. Sunne*, C. N.

En *kontorsskrivare* (7).

Maskinist.

Johnsson, S. A. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (7).

Kährling, K. J. O.

En *biträdande maskinist* (10), en *husmoder* (gemensam med Maria sjukhus) (7), en *köksförestånderska* (gemensam med Maria sjukhus) (7), två *portvakter* (1,440 kr.). — Två *eldare* (2 b), två *gårdskarlar* (2 a), två *sömmerskor* (1 b), ett *arbetsbiträde* (1 a), tio *städerskor* (1 a).

Söderby sjukhus.

Söderby, *Uttran (postgirokonto nr 13304); t. Tumba 3 14 (kontoret); Tumba: »Söderby sjukhus» (växel).*

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Besökstid: alla dagar 12—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 124.

Sjukhuset, som är uppfört å stadens egendom Söderby i Salems socken, är avsett att mottaga medellösa med hemortsrätt i Stockholm men även, om sådant utan men för sjukhusets egentliga uppgift låter sig göra, mindre bemed-

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

lade lungotssjuka i alla stadier å 404 platser i allmänt rum samt 40 platser i enskilda och halvinskilda rum. Dessutom äger sjukhusdirektionen rätt att i särskilda fall medgiva intagning å sjukhuset av i Stockholm bosatta men där ej hemortsrättigade personer. Sjukhuset är uppdelat på två sjukavdelningar, var och en med en överläkare som chef.

Till driftkostnader för tuberkulossjukvård vid stadens tuberkulosanstalter utgår statsbidrag med 1,75 kr. per dag och patient å allmänt rum. I 1935 års stat hava dessa statsbidrag upptagits till ett belopp av 332,500 kr.

Författningar. K. kung. 28 juni 1918 ang. statsbidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, med ändr.

Stat år 1935. Utgifter: 1,016,645 kr.; inkomster: 357,900 kr.

Styresman (arvode 1,300 kr.).

Gullbring, A. G. (se nedan).

Överläkare (25).

Gullbring, A. G. (förordn. t. o. m. ³⁰/₉ 1936), mottagningstid: 12—13; *Leffler*, J. K. F. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1936), mottagningstid: 12,30—13.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Bluhm, I. L.; *Hallander*, H. O. H.; *Hultin*, E. J. E.; *Tisell*, H. F. A.

Läkare å röntgenavdelningen

(1,500 kr.).

Överläkarna.

Extra läkare

för behandling av halstuberkulos (2,000 kr.).

Erici, E. V.

Tandläkare (2,500 kr.).

Burman, B.

Sjutton *sjuksköterskor* (6), en *sköterska* å röntgenavd., tillika *operationsbiträde* (6), fyra *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.). — Sextiofyra *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant och organist (1,560 kr.).

Uddin, K. J. R., kyrkoherde i Markim.

Syssloman (19).

Herrman, N. V. A.; t. Tumba: »Söderby sjukhus» och 3 14; mottagningstid: 12—14.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Bokhållare (13).

Johansson, E. V.

En kontorsskrivare (7), ett extra skrivbiträde (2,520 kr.).

Maskinist (13).

Malmberg, K. L.

Vaktmästare (7).

Holmberg, H. A.; Lindell, B. J. W.

En biträdande maskinist (10), en extra biträdande maskinist (3,420 kr.), två snickare (7), en målare (7), en reparatör (6), en trädgårdsmästare (6), en extra automobilförare (3,090 kr.), en extra tapetserare (3,300 kr.), en kusk (4), en nattvakt (4), en husmoder (7), en köksförestånderska (7), en tvättförestånderska (4), en biträdande köksförestånderska (4), två baderskor (2), en portvakt (1). — Sex eldare (2 b), fem gårdskarlar (2 a), ett manligt köksbiträde (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), fem matsalsbiträden (1 b), en kallskänka (1 b), ett första tvättbiträde (1 b), två strykerskor (1 b), tre sömmerskor (1 b), ett första biträde (1 b), fjorton köksbiträden (1 a), nio tvättbiträden (1 a), nio städerskor (1 a).

Sanatoriet vid Hamra.

Tullinge (postgirokonton nr 13303); t.
Tumba 35.

Sanatoriet, som uppförts av ab. Separator å mark, tillhörig egendomen Hamra i Botkyrka socken och som av bolaget under ett tjugotal år använts såsom sanatorium för dess arbetare, inköptes av staden år 1923. Sanatoriet är avsett för vård av tuberkulösa barn och har 37 vårdplatser. En vid sanatoriet upprättad skola står under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Stat år 1935. Utgifter: 59,166 kr.; inkomster: 12,450 kr.

Styresman och överläkare (780 kr.).

Gullbring, A. G. (se Söderby sjukhus).

Redogörare (400 kr.).

Herrman, N. V. A. (se Söderby sjukhus).

Föreståndarinna (6).

Gradelius, Märta.

En lärarinna (5), en värmelednings-skötare och gårdskarlar (2,880 kr.). — En kokerska (1 c), två köksbiträden (1 a), fem sköterskebiträden (1 a).

Barnsanatoriet Tjärnan.

Tjärnan, Kullsveden; t. Säter 11.

Barnsanatoriet Tjärnan (f. d. kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn) i Tjärnans by, cirka fem km från Säter, är avsett för fattiga, tuberkulösa barn från Stockholms stad i en ålder ej överstigande 12 år och med utsikt till fullt tillfrisknande eller åtminstone avsevärd förbättring. Sanatoriet, som förvaltas av en av sjukhusdirektionen utsedd styrelse, kan numera rymma 100 barn.

Vårdavgiften utgör 2 kr. per dag.

Stat år 1935. Utgifter: 223,845 kr.; inkomster: 72,210 kr. (därav 4,600 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelsens ledamöter

(arvoden: styresmannen 1,620 kr., andre styrelseledamoten 700 kr.).

Franzén, A. K., sjukhusdirektör, styresman (se nedan); Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

Redogörare (900 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Styresman.

Franzén, A. K. (se ovan).

Läkare (4,000 kr.).

Berg, S.; t. Säter 39; mottagningstid: tisdagar och fredagar 15—17.

En föreståndarinna (3,300 kr.), en maskinist (3,180 kr.), en befallningsman (3,900 kr.), en skomakare (1,800 kr.), en lärarinna (1,980 kr.), två sjuksköterskor (2,820—2,100 kr.), en eldare (2,160 kr.), en kokerska (II b), en bagerska (I d), två barnsköterskor (I c), sexton biträden (I b).

Epidemisjukhuset.

Beträffande Epidemisjukhuset, som sorterar under hälsovårdsnämnden, se sid. 110.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Rörande detta för staden och Stockholms län avsedda sjukhus, som icke är upptaget på stadens stat och icke sorterar under sjukhusdirektionen, se sid. 317.

Stockholms stads sinnessjukhus.

(Beträffande den av sjukhusdirektionen omhändertagda öppna vården av psykiskt sjuka se nedan sid. 141.)

Enligt år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal angående sinnessjukvårdens ord-

Sjd

ande, vilket avtal trädde i kraft den 1 jan. 1926, har staden åtagit sig att för framtiden (med vissa undantag) ombesörja och bekosta hela sin sinnessjukvård, mot viss ersättning härför av statsverket. I 1935 års stat har denna ersättning upptagits till ett belopp av 1,647,000 kr.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sinnessjukhus äro f. n. följande: Beckomberga, Långbro och Rånäs sjukhus. Dessutom finnas (jfr ovan) särskilda sinnessjukavdelningar vid S:t Eriks och Norrtulls sjukhus, vilka ävenledes stå under sjukhusdirektionens förvaltning. Slutligen besörjer staden vård av sinnessjuka genom utackordering i s. k. familjevård m. m. (stadens öppna vård av psykiskt sjuka; se sid. 141).

Författningar. Sinnessjuklag 19 sept. 1929, med ändr. K. stadga ang. sinnessjukvården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Avtal mellan staten och Stockholms stad ang. sinnessjukvårdens ordnande, godkänt av k. m:t 18 dec. 1925 och av SF 19 okt. 1925.

Beckomberga sjukhus.

Postadress: Ängby; t. Bromma kyrka 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 252 (växel).

Mottagningstid (för överläkarna): vardagar 13—14.

Besöksstid: tisdagar, torsdagar och söndagar 13—14.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 124.

Förfrågningar ang. patienter besvaras av resp. föreståndarinnorna dagligen 14—15.

Beckomberga sjukhus, uppfört å den staden tillhöriga egendomen Beckomberga i Bromma, skall omfatta ca 1,600 vårdplatser. Sjukhuset beräknas vara fullt utbyggt okt. 1935. Det har upprättats huvudsakligen för fullgörande av den staden jämlikt år 1925 med staten träffat avtal åvilande skyldigheten att övertaga vården av de förut å statshospital intagna, i huvudstaden hemortsberättigade sinnessjuka. De f. n. färdigställda byggnaderna omfatta 1,444 vårdplatser.

Ledningen av arbetena med sjukhusets uppförande handhaves av en av hälsovårdsnämnden för ändamålet tillsatt byggnadskommitté.

Stat år 1935 Utgifter: 2,957,900 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1934 beviljat läne medelsanslag 677,500 kr.); inkomster: 957,000 kr.

Byggnadskommitté

(utsedd av hälsovårdsnämnden).

Carlsson, Olof, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; **Chatillon-Winbergh**, G., förste ingenjör; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Melin**, C. O., arkitekt; **Wiesel**, F. S., överläkare.

Sekreterare: **Grundström**, N. E., tf. stadsbokhållare.

Styresman och överläkare (26)

(dessutom styresmansarvode 3,000 kr.).

Wiesel, F. S.; t. Bromma kyrka 235.

Överläkare (24).

Rahe, K. A. H.; **Wohlfahrt**, C. S. S.

Biträdande läkare (22).

Torbring, E. A.; **Sjögren**, P. V. H.; **Rosenström**, E. V.

Underläkare

(5,700 kr.¹⁾, fri kost eller ersättning därför).

Östlind, S. H. V.; **Regné**, G. E.; **Adell**, J. A. G.

Trå föreståndarinnor (8), trettiosju skötare (7), fyrtio översköterskor (7), fyra första sköterskor (6), etthundrafyrtiofyra sköterskor (5), två extra föreståndarinnor (3,780—3,720 kr.), elva extra översköterskor (2,640 kr.), en extra uppsyningsman (3,360 kr.), fyrtiofem extra skötare (2,100 kr.), etthundra fyra extra sköterskor (1,800 kr.), tio skötare elever (1,680 kr.), femton sköterskeelever (1,380 kr.).

Predikant (900 kr.).

Ström, B. G. A., ständig adjunkt i Bromma förs. En organist (360 kr.).

Syssloman (21).

Ramgren, E. G.; t. Bromma kyrka 236; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (13).

Alström, H., tjf. (se sid. 134), **tjf. Ellnert**, E. F. (jfr sid. 128).

Kassör (11).

Sandström, A. F.

Tre kontorsskrivare (7), en extra bokhållare (4,200 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,860 kr.).

Maskinist (14).

Torsten, A. H.

Vaktmästare (7).

Brolin, P. E. H.

En biträdande maskinist (10), en maskinist (7), en trädgårdsmästare (10), fem hantverksföreståndare (9), en förråds-mästare (8), en automobilförare (8), en automobilförare (7), tre hantverkare (7), tre reparatörer (6), en portvakt (2), en köksförestånderska (7), en husmoder (7), en arbetsförestånderska (6), en tvättförestånderska (5), en köksförestånderska (4; lön enligt grupp 7), en extra bokbindare (2,700

¹⁾ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

kr.), en *extra skomakare* (2,640 kr.), en *reparatör* (2,400 kr.), en *extra vaktmästare* (2,580 kr.), en *portvakt* (1,440 kr.), en *arbetsförestånderska* (2,400 kr.), en *biträdande tvättförestånderska* (1,740 kr.), fyra *telefonbiträden* (1,740 kr.). — Sju *eldare* (2 b), en *automobilförare* (2 b), fyra *gårdskarlar* (2 a), tre *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *kallskänka* (1 b), ett *spisbiträde* (1 b), nio *matsalsbiträden* (1 b), två *arbetsbiträden* (1 a), sexton *köksbiträden* (1 a), tre *sömmerskor* (1 b), tre *strykerskor* (1 b), tjugu *vätter-skor* (1 a), fyrtiotvå *städerskor* (1 a).

Långbro sjukhus.

Långbro, Älvsjö 1 (postgirokonto nr 1096), t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 681 (växel); 40 66 10 (överläkaren); 40 66 16 (kontoret).

Mottagningstid. Intagning av patienter sker alla tider på dygnet. Upplysningar ang. de sjuka lämnas dagligen kl. 12,15—13,15.

Besöks-tid: söndagar, tisdagar och torsdagar 12,30—13,30.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 124.

Långbro sjukhus omfattar f. n. 840 vårdplatser. Sjukhuset är uppdelat på två avdelningar, under ledning av tvänne överläkare.

Författningar. Ordningsregler för Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 15 dec. 1910. Instruktion för syssломannen vid Långbro sjukhus, fastställd av sjukhusets styrelse 18 maj 1911. Instruktioner för ekonomi- och sjukvårdspersonal vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 3 aug. 1911.

Stat år 1935. Utgifter: 2,291,490 kr. inkomster: 749,850 kr.

Byggnadskommittén för ombyggnaderna vid Långbro sjukhus.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt; Franzén, A. K., sjukhusdirektör, föredragande; Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.

Styresman och överläkare (26)

(dessutom styresmansarvode 1,300 kr.).

Stenberg, S. O. (förordn. t. o. m. ^{31/7} 1942); t. 40 66 10, 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 681; mottagningstid: 12,30—13,15.

Överläkare (24).

Hubert, B. T. H.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 681; mottagningstid: 12,15—13.

Biträdande läkare (22).

Abramson, D.; Hellberg, K. V., tjf. (se sid. 142), tjf. Jansson, T. H. N.: t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 681.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Holm, E. G. A.; Sehlstedt, C. P.; Jansson, T. H. N., tjf. (se ovan), tjf. Lundquist, G. A. R.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 681.

En *uppsyningsman* (10), fyra *föreståndarinnor* (8), nio *förste skötare* (8), trettioåtta *skötare* (7), trettio *översköterskor* (7), nitton *första sköterskor* (6), sjuttiofyra *sköterskor* (5), trettiotre *extra skötare* (2,100 kr.), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), sjuttiofyra *extra sköterskor* (1,800 kr.), fem *skötareelever* (1,680 kr.), åtta *sköterskeelever* (1,380 kr.).

Predikant (900 kr.).

Hassler, J. E. A., ständig adjunkt i Brännkyrka förs.

En *organist* (360 kr.).

Syssloman (20).

Mathson, E. C. A. F.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63; mottagningstid: 12—14.

Bokhållare (13).

Holst, K. G.

Två *kontorsskrivare* (7), en *extra kassör* (3,540 kr., missräkningspengar 450 kr.), en *extra kontorsskrivare* (2,460 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,100 kr.).

Maskinist (13)

(dessutom för verkmästargöröml 600 kr.).

Bohman, G. A.

Vaktmästare (7).

Tingström, H. K. O.; Andersson, A. F.

En *biträdande maskinist* (10), en *extra biträdande maskinist* (3,180 kr.), en *trädgårdsmästare* (10), sju *hantverksföreståndare* (9), en *automobilförare* (8), en *automobilförare* (7), fyra *hantverkare* (7), en *vaktmästare* (6), två *reparatörer* (6), ett *trädgårdsbiträde* (4), en *nattvakt* (4), två *portvakter* (2), en *köksförestånderska* (7), en *husmoder* (7), en *arbetsförestånderska* (6), en *tvättförestånderska* (5), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *telefonist* (2,520 kr.), en *biträdande tvättförestånderska* (2,340 kr.), en *biträdande arbetsförestånderska* (1,980

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

SJD

kr.). — Nio *eldare* (2 b), tre *automobilförare* (2 b), fyra *gårdskarlar* (2 a), två *manliga köksbiträden* (2 a), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), två *strykerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *första biträden* (1 b), sju *matsalsbiträden* (1 b), en *sömmerska* (1 b), sexton *städerskor* (1 a), ett *portvaktsbiträde* (1 a), ett *arbetsbiträde* (1 a), tio *tvättbiträden* (1 a), sexton *köksbiträden* (1 a).

Sinnessjukavdelningarna vid S:t Eriks och Norrtulls sjukhus.

Beträffande sinnessjukavdelningen vid S:t Eriks sjukhus (333 vårdplatser) och sinnessjukavdelningen vid Norrtulls sjukhus (160 vårdplatser) se sid. 131 och 134.

Rånäs sjukhus.

Rånäs; t. Rånäs 17 (föreståndarinnan), *Rånäs 18* (styresmannen).

Sjukvårdsavgifter: se sid. 124.

Besökstid: torsdagar och lördagar 13—14.

Rånäs sjukhus, som är inrymt i den av staten inköpta egendomen Rånäs slott i Fasterna socken, Stockholms län, har plats för 105 kvinnliga patienter.

Stat för 1935. Utgifter: 174,719 kr.; inkomster: 45,250 kr.

Styresman och läkare (7,700 kr.).

Fogelgren, G. N.

Syssloman.

Vakant, *tjff. Alström, H.* (se Norrtulls sjukhus).

En *föreståndarinna* (8), en *översköterska* (2,640 kr.), en *första sköterska* (6), åtta *sköterskor* (5), elva *extra sköterskor* (1,800 kr.). — En *vårmedelningsskötare och automobilförare* (2 b), en *gårdskarl* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *kokerska* (1 c), fyra *köksbiträden* (1 a).

Sabbatsbergs upptagningsanstalt för hastigt insjuknade.

Dalagatan 9 & 11, Va.; t. »Sabbatsbergs sjukhus».

Upptagningsanstalten är avsedd för tillfällig vård av sjuka personer, som av en eller annan orsak äro i behov av att snarast möjligt intagas å sjukvårdsanstalt men på grund av gällande bestämmelser eller till äventyrs av brist på plats icke kunna till vård av dessa sjukhus omedelbart emottagas. Sjuk, som är försedd med re-

miss till inrättning för kroniskt sjuka eller av läkare utfärdat intyg om behov av vård å dylik inrättning, må dock icke å anstalten emottagas, så framt icke sjukdom tillstött, som kräver ofördröjlig vård. För att å upptagningsanstalten intagas skall den sjuke vara dit införd av polisman eller dit remitterad av sjukhusdirektören eller fattigvårdsdirektören, och skall dylik sjuk emottagas alla tider på dygnet. Sjukhusdirektionen äger att förordna en av underläkarna vid Sabbatsbergs sjukhus att under inseende av vederbörande överläkare bestrida läkarevården vid anstalten.

Upptagningsanstalten är inrymd i en byggnad innehållande ett större sjukrum för män med 8 platser, tre mindre sjukrum för kvinnor med 5 platser, 4 isoleringsrum för oroliga patienter, jämte badrum, sköterskerum m. m.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens reglemente för upptagningsanstalterna för hastigt insjuknade 28 sept. 1901.

Stat år 1935. Utgifter: 21,529 kr.

Läkare.

Se Sabbatsbergs sjukhus (sid. 127).

En *sköterska* (6). — Fyra *sjukvårdsbiträden* (1 a).

Syssloman.

Se Sabbatsbergs sjukhus (sid. 128).

Sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus.

Mottagningstider: onsdagar 18—19, lördagar 8,30—9,30.

Poliklinikavgifter: se ovan sid. 125.

Sedan hälsovårdsnämnden, i anledning av i motion till stadsfullmäktige den 30 sept. 1929 (nr 25) av fru Anna Johansson-Visborg, framställt förslag att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt hälsovårdsnämnden att snarast möjligt inrätta rådföringsbyråer för sexualhygieniska spörsmål för såväl män som kvinnor, till stadsfullmäktige avlämnat ett av hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen gemensamt uppgjort förslag till inrättandet av en sexualhygienisk poliklinik vid Sabbatsbergs sjukhus, beslöto stadsfullmäktige den 30 juni 1933 låta inrätta en dylik poliklinik i enlighet med sistnämnda förslag.

Poliklinikens uppgift är att meddela råd och upplysningar i sexuella frågor.

Polikliniken lyder omedelbart under sjukhusdirektionen. Enligt reglementet åligger det den vid polikliniken anställda läkaren att utöva verksamheten vid polikliniken i enlighet med de riktlinjer för verksamheten vid densamma, som angivits i hälsovårdsnämndens och

sjukhusdirektionens yttrande rörande inrättande av en sexualhygienisk poliklinik.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik, fastställt av sjukhusdirektionen 11 okt. 1933.

Läkare.¹⁾

Kjellberg, Gerda E.

En sköterska.

Centraltvättinrättningen för stadens sjukhus.

Högbergsgatan 71 och Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 40 69 12.

Centraltvättinrättningen, som sorterar under sjukhusdirektionen, skall ombesörja tvätten för samtliga sjukhus å Södermalm och för St Görans sjukhus. I den mån tvättinrättningen vid Sabatsbergs sjukhus ej medhinner all därstädes förekommande tvätt, skall centraltvättinrättningen även utföra tvätt för detta sjukhus. Inrättningen har därjämte åtagit sig att ombesörja tvätten för barnsjukhuset Samariten samt Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem m. fl. anstalter (se sid. 142). Centraltvättinrättningen har en kapacitet av 3,000 kg tvätt per dag. Inrättningen är inrymd i en större lokal inom de staden tillhöriga s. k. Nürnbergsfastigheterna.

Instruktion. Instruktion för redogörare, [föreståndarinna] och [tvättmästare] vid centraltvättinrättningen, antagen av sjukhusstyrelsen 10 febr. 1925.

Stat år 1935. Utgifter: 282,640 kr.; inkomster: 282,640 kr. (ersättningar från sjukhus).

Redogörare (780 kr.).

Olsson, E. V.; telefoner och mottagningstid se under Maria sjukhus (sid. 132).

Tvättföreståndare (12).

Löf, F. E.

En biträdande tvättförestånderska (5). — En maskintvättare och reparatör (3,264 kr. utom ålderstillägg), femtiotvå kvinnliga biträden (2,112 kr. utom ålderstillägg).

Stadens öppna vård av psykiskt sjuka.

Vid sidan av anstaltsvården av sinnessjuka har Stockholms stad anordnat öppen vård av lugnare sinnessjuka i enskilda hem på landet. För verksamheten, som är begränsad till vissa områden av Stockholms län, har inrättats ett centralhem, beläget å Ledinge gård vid Knivsta (se nedan). Centralhemmet har till

¹⁾ Avlöning utgår med visst arvode efter antalet mottagningar samt med hälften av influtna poliklinikavgifter.

uppgift att tjänstgöra dels som övergångsform mellan sinnessjukhuset och den öppna vården av psykiskt sjuka, dels som upptagningshem för patienter, vilka förete symptom på försämring. Vid centralhemmet finnes stationerad föreståndarinna för den öppna vården, som är utbildad i sinnessjukvård och har till uppgift att en gång i veckan tillse de inom området vårdade patienterna. Överläkaren för den öppna vården är skyldig att minst en gång i månaden inspektera de sjuka. Verksamheten omfattar f. n. ca 400 patienter.

De personer, som mottagas i öppen vård äro sådana, som efter undersökning å hjälpbyrån för psykiskt sjuka (se nedan) förklarats därför lämpliga.

Beslut om psykiskt sjukas omhändertagande i öppen vård fattas av en särskild, för denna verksamhet tillsatt styrelse, styrelsen för den öppna vården av psykiskt sjuka. Styrelsen består av fem ledamöter och tre suppleanter, av vilka fyra ledamöter och två suppleanter utses av sjukhusdirektionen samt en ledamot och en suppleant av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka. Utom ovannämnda uppgift att bevilja vård av psykiskt sjuka i enskilda hem har styrelsen att handlägga övriga frågor rörande verksamheten och hjälpbyrån för psykiskt sjuka.

Å styrelsen ankommande ärenden föredragas inför densamma av en överläkare, vilken i egenkap för föreståndare för den öppna vården och hjälpbyrån närmast har att svara för hithörande arbetsuppgifter. Administrativa- och expeditionsgörömlen handhavas under styrelsens och överläkarens ledning av en särskild expedition (se nedan). Utredningar rörande de omhändertagnas eller deras anhörigas förmåga att bidra till vårdkostnaderna verkställas av sjukhusavgiftsdelegerade, vilka jämväl fastställa bidragsbeloppens storlek. Ärenden om befrielse från vårdavgift handläggas av fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Författningar. K. stadga 19 sept. 1929 ang. sinnessjukvården i riket, med ändr. Instruktion för hälsovårdsnämndens [utackorderingsdelegerade], fastställd av hälsovårdsnämnden 1 nov. 1927, med ändr. 23 okt. 1928. Instruktion för överläkaren i Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka, fastställd av hälsovårdsnämnden 26 maj 1931.

Stat år 1935. Utgifter: 454,221 kr.; inkomster: 110,390 kr. (därav 3,400 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Haglund, S. E. P., professor, vice ordf., Mattsson, S., skötare, Moureau, N. C., förste kansli-sekreterare, ordf. och kassagranskare, Stenbeck, G. R., f. d. medicinalråd (utsedda av sjukhusdirektionen); Stenberg, S. O., docent (utsedd av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

SJD *Suppleanter:* Eriksson, f. Johansson, Elsa D., fru, Wittholm, f. Ekström, Karin S. L., fru (utsedda av sjukhusdirektionen); Kleen, Else, fru, skriftställarinna (utsedd av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Sekreterare.

Danielsen, Helene (se nedan).

Kassaförvaltare.

Lundberg, I., kamrerare.

Expeditionen.

Vasagatan 6, C; t. »hälsovårdsnämnden».

Föreståndarinna (4,500 kr.).

Danielsen, Helene.

En kontorsskrivare (2,280 kr.), ett kontorsbiträde (2,340 kr.).

Den öppna vården av psykiskt sjuka.

Överläkare (25).

Vakant, *tjf.* Hellberg, K. V. (jfr sid. 139); mottagning måndagar och torsdagar 15,30—16,30 (å hjälpbyrån), tisdagar och fredagar 10—12 (å sjukhusdirektionens exp.).

Föreståndarinna (8).

Carlberg, Kerstin A.

En extra sjuksköterska (2,400 kr.).

Centralhemmet.

Ledinge gård; postadress: Knivsta; t. Knivsta 13 A.

Som centralhem har sedan den 1 juli 1924 förhyrts manbyggnaden vid Ledinge gård jämte trädgård. Hemmet har plats för 25 patienter.

Översköterska (7).

Fries, Anna V.

En undersköterska (2,100 kr.), en trädgårdsmästare (2,160 kr.), en kokerska (II a), ett biträde (I b).

Hjälpbyrån för psykiskt sjuka.

Hjälpbyråns verksamhet omfattar dels poliklinisk mottagning två gånger i veckan (å Serafimerlasarettet, måndagar och torsdagar kl. 15,30—16,30), dels social hjälpverksamhet bland psykiskt sjuka genom tvänne kuratorer (se nedan). Byrån sorterar under sjukhusdirektionen.

Föreståndare.

Överläkaren (se ovan).

Assistentläkare (1,740—1,560 kr.).

Sjögren, P. V. H. (se sid. 138); Jansson, T. H. N. (se sid. 139).

Kurator (4,800 kr.).

Rodhe, Gertrud H., mottagning: Östermalmsgatan 84, Ö., vardagar 10—12; t. 62 27 10.

Biträdande kurator (3,600 kr.).

Vakant, *tjf.* Domellöf, Ruth M.; mottagning: Vasagatan 6, C; vardagar 10—12; t. »hälsovårdsnämnden».

Ett biträde åt kuratorerna (2,100 kr.); två skrivbiträden (1,740—900 kr.).

Konvalescenthem.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande konvalescenthem äro följande: Isidor Dannströms konvalescenthem, Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem, Jacques och Galathée Lammis konvalescenthem för tuberkulussjuka, Heijkenskjölds konvalescenthem, stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem samt Ihrfeltska barnhemmet. Dannströms konvalescenthem är beläget å Sabbatsbergs sjukhus' område och förvaltas i samband med detta sjukhus (se sid. 125). För vart och ett av övriga konvalescenthem har hälsovårdsnämnden tidigare utsett särskild styrelse, men fr. o. m. år 1930 hava dessa styrelser enligt hälsovårdsnämndens beslut ersatts av en för ifrågavarande fyra hem gemensam styrelse. För Martin Gebers konvalescenthem finnes dock en av sjukhusdirektionen utsedd särskild styrelse.

Styrelsens ledamöter äro utsedda av sjukhusdirektionen; i avseende å Pålsons konvalescenthem äro dock (på grund av donationsbestämmelser) förste stadsläkaren och fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] självskrivna som ledamöter samt en ledamot och en suppleant utsedda av fattigvårdsnämnden (jfr nedan).

Styrelse.

(För Pålsons, Lammis och Heijkenskjölds konvalescenthem samt Ihrfeltska barnhemmet.)

Rietz, A. E., förste stadsläkare¹⁾, ordf.; Öström, J. N. H., fattigvårdsdirektör¹⁾; Adamsson, f. Hollman, Karin C. T., fru²⁾; Schürer von Waldheim, f. Grönwall, Ruth A., fru; Wallers, A. E., verkställare.

Suppleanter: Höjer, Sigrid, föreståndarinna; Wiklund, Agnes K., sköterska²⁾.

Sekreterare (500 kr.).

Sjögren, Marta, registrator.

¹⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem självskriven ledamot.

²⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem utsedd av fattigvårdsnämnden.

Redogörare (800 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Isidor Dannströms konvalescenthem.

Se under Sabbatsbergs sjukhus (sid. 126).

Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem.*Södertörns villastad nr 10; t. Södertörns villastad 25; expeditionstid: 11—13.*

Hemmet har till ändamål att bereda underhåll och vård åt kvinnor, som efter genomgången sjukdom härav äro i behov och icke kunna i eget hem eller hos anhöriga på tillfredsställande sätt vårdas. Hemmet har tillkommit genom en av godsägaren Albert Pålson och hans hustru Hulda Pålson, född Hjertström, till Stockholms stad överlämnad donation å 200,000 kr., vars årliga avkastning skall användas till bestridande av utgifter för å hemmet intagna personers underhåll och vård. Staden har åtagit sig att tillhandahålla lokal för hemmet, bekosta dess inredning och uppsättning samt bestrida de ytterligare utgifter för detsamma, som ej täckas av denna donation och möjligen tillkommande donationsavkastning. Enligt donationsbrevet hava lasarettsläkare i Kalmar läns norra landstingsområde rättighet att ständigt få vid hemmet disponera över två platser.

Konvalescenthemmet är numera förlagt till en för ändamålet inköpt fastighet i Södertörns villastad, varest plats kan beredas för 52 kvinnliga patienter.

Jämlikt donationsbestämmelserna är vården å 30 av hemmets platser avgiftsfri; å övriga 22 platser utgår avgiften, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag. Vårdtiden får i regel icke överstiga fyra veckor. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemorts rätt och betalningsförmåga verkställas av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Konvalescenthemmet skall enligt donationsvillkoren förvaltas av en styrelse, bestående av förste stadsläkaren, fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] och två ledamöter, utsedda en av fattigvårdsnämnden och en av hälsovårdsnämnden [sjukhusdirektionen] (jfr ovan).

Reglemente. Hälsovårdsnämndens stadgar för Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem 24 aug. 1906.

Stat år 1935. Utgifter: 57,690 kr.; inkomster: 19,750 kr. (därav 9,350 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare (620 kr.).

Nilsson, A. S.

Föreståndarinna (6).

Vakant, t.j.f. Edgren, Signe E.

En *gårdskarl* (3,060 kr.), ett *biträde* åt *föreståndarinnan* (1,770 kr.), en *kokerska* (II b), tre *köksbiträden* (I b), två *städerskor* (I b).

Jacques och Galathée Lamms konvalescenthem för tuberkulossjuka.*Stora Gungan, Enske 1; t. Enske 250.*

Tuberkulohemmet har tillkommit på grund av en i testamentet av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr. Beloppet skulle enligt donationsbestämmelserna användas till ett konvalescenthem för behövande personer, som vid något av stadens sjukhus behandlats för tuberkulos, mot villkor, att staden upplåte för ändamålet lämplig lokal och omhändertog bestyret med förvaltningen av såväl penningmedlen som hemmet. Hemmet har upprättats å en staden tillhörig lägenhet i Enske förs. Det har 9 platser, avsedda för kvinnor. Vården är kostnadsfri och platserna disponeras av stadens tuberkulosbyrå (se sid. 113) såsom ett led i dess verksamhet för understödande av medellösa tuberkulossjuka.

Stat år 1935. Utgifter: 13,310 kr.; inkomster: 6,910 kr. (därav 4,900 kr. ränta å donationsmedlen).

Föreståndarinna (5).

Wadman, Hilma.

En *kokerska* (I d).**Heijkenskjölds konvalescenthem.***Måsnaryd, Södertälje; t. Södertälje 16 63; expeditionstid 11—13.*

Konvalescenthemmet har tillkommit på grund av en testamentarisk donation av översten S. L. Heijkenskjöld och hans maka å ett belopp av sammanlagt 400,000 kr., som år 1919 överlämnades till staden. För hemmets upprättande har arrenderats viss del av den Södertälje stad tillhöriga egendomen Måsnaryd vid sjön Måsnaren i Västertälje socken. Arrendet omfattar huvudbyggnaden och några mindre byggnader jämte park, trädgård och hagmark.

Konvalescenthemmet är avsett för medellösa eller mindre bemedlade kvinnor från Stockholms stad, vilka efter utskrivning från sjukhus äro i behov av konvalescentvård, samt har plats för 30 patienter. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemorts rätt och betalningsförmåga verkställas av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke ned-

SJD

sättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1935. Utgifter: 46,020 kr.; inkomster: 39,260 kr. (däruv 22,500 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare (400 kr.).

Nilsson, A. S.

Föreståndarinna (6).

Vakant, t. j. Frölen, A. Linnéa.

En trädgårdsmästare (1,980 kr.), en gårdskar (1,620 kr.), en kokerska (II a), fyra biträden (I b).

Stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 sept. 1929 emottaga en donation av framlidne bankiren Martin Geber å 800,000 kr. till bildande av en under stadens inseende ställd stiftelse med uppgift att bereda lantvistelse åt konvalescenter. Sedermera erbjöd sig advokaten Arvid Geber att till stiftelsen tillskjuta ytterligare medel av stärbhusets tillgångar nämligen dels ett belopp av 200,000 kr. (av vars årliga avkastning dock f. n. utgår en livränta till ett belopp av 2,200 kr. per år), dels ock vad som kunde utvinna av vissa till Stockholms enskilda bank överlämnade värdepapper. Denna senare donation mottogs av stadsfullmäktige den 15 sept. 1930. Donationsmedlen skola enligt stadsfullmäktiges beslut förvaltas av drätsel-nämnden.

Enligt testamentets bestämmelser skall donationen användas till bildande av en testators namn bärande stiftelse, som skall hava till ändamål att bereda lantvistelse åt konvalescenter, företrädesvis sådana, som efter genomgången sjukdom blivit från sjukhus utskrivna och som därefter äro i behov av rekreationsvistelse å landet men ej äro i besittning av erforderliga medel för att själva bekosta sig sådan. Konvalescenthemmet bör ordnas så, att såväl barn som vuxna kunna därstädes emottagas, varvid företrädesrätt att bliva intagen skall tillkomma den, som är skriven i Stockholm. Även utom Stockholm boende böra dock kunna vinna inträde på villkor, som Stockholms stad äger närmare bestämma.

Stadsfullmäktige beslöt den 15 maj 1933 att av donationsmedlen anvisa ett belopp av 875,000 kr. för uppförande av ett konvalescenthem i huvudsakligen överensstämmelse med ett förslag, som utarbetats av en av hälsovårdsnämnden tillsatt kommitté. Konvalescenthemmet skall enligt förslaget förläggas till den staden tillhöriga egendomen Orhem vid sjön Drevvikens norra strand. Antalet vårdplatser skall utgöra 120, däruv 56 platser för vuxna och 56 platser för barn samt 8 isoleringsplatser. Stads-

fullmäktige beslöt den 15 maj 1933 jämväl fastställa stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem.

Stiftelsen skall enligt donationsbestämmelserna stå under Stockholms stads omedelbara överinseende, och dess angelägenheter skola handhas av en styrelse, som skall bestå av fem ledamöter jämte två suppleanter för dem. Såväl styrelseledamöter som suppleanter utses av sjukhusdirektionen för en tid av fyra år. Av styrelseledamöterna böra minst två vara legitimerade läkare i Stockholm.

Konvalescenthemmets uppförande, som handhas av en av styrelsen utsedd byggnadskommitté, påbörjades under hösten 1934 och beräknas bliva färdigställt under år 1935.

Stadgar. Stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem, godkända av SF 15 maj 1933.

Styrelse.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och kassaförvaltare; Geber, A. E., advokat, vice ordf.; Franzén, A. K., sjukhusdirektör, ställföreträdande kassaförvaltare; Jacobæus, H. C., professor; Johanson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter: Ahlberg, C. A. H., arkitekt; Höjer, Sigrid, föreståndarinna.

Sekreterare tillika redogörare (500 kr.).

Ohlson, G. A., assistent.

Byggnadskommitté.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt (se ovan); Karlsson, Victor, E., borgarråd, stadsfullm. (se ovan); Lichtenstein, A., professor.

Av sjukhusdirektionen utsedda revisorer för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning under år 1934.

Cassel, I. E., auktoriserad revisor; Karlsson, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm.

Suppleanter: Björin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm.; Norman, P. R., auktoriserad revisor.

Ihrfeltska barnhemmet.

Nya Torsvik nr 62, Herserud, Lidingö I; t. 65 04 41.

Den villafastighet, Nya Torsvik nr 62 i Lidingö, i vilken Ihrfeltska barnhemmet är inrymt, har år 1920 av vice häradshövding Fredrik Ihrfelt donerats till staden för att under benämning »Ihrfeltska barnhemmet» användas till konvalescent- och vilohem för behövande, efter sjukhusvistelse kläna barn i åldern 3—11 år, tillhörande Stockholms kommun.

Hemmet kan mottaga högst 15 barn. Remiss till intagning meddelas av hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemortsrätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbörar. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1935. Utgifter: 25,450 kr.; inkomster: 5,750 kr.

Läkare (1,020 kr.).

Herlitz, C. W.

Föreståndarinna (5).

Hjorth, Ruth V.

En *kokerska* (II a), två *biträden* (I b), ett *extra biträde* (1,320 kr.).

Stockholms stads sjuk- och djurtransportväsen m. m.

Ehuru en del av här nedan omnämnda beredskapsanordningar ej stå under inseeende av sjukhusdirektionen, ha emellertid här för överskådlighetens skull på ett ställe sammanförts uppgifter om samtliga i huvudstaden tillgängliga anordningar för transport m. m. av sjuka personer eller av sjuka eller döda djur.

1) *Sjukvagnar*, avsedda för transport av sjuka eller skadade personer, vilkas transporterande i annat fordon eller på annat sätt skulle medföra skada eller ökat lidande.

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan på telefon (namnansrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Vid rekvisition skall om möjligt uppgivas: a) den sjukes eller skadades namn; b) sjukdomens eller skadans beskaffenhet; c) lägenheten eller platsen, varifrån och till vilken transport skall ske.

Sjukvagn må icke anlitas utan att *verkligt behov* föreligger; missbruk härav kan medföra, att det ändamål, för vilket den är avsedd, icke kan uppfyllas.

Ersättning för sjuktransport erlägges: med 5 kronor

vid transport inom stadens område — dock att transport av medellösa personer samt av personer, utsatta för olycksfall å allmän plats eller å allmänt ställe (varmed i detta sammanhang förstås gator, broar, torg och allmänna planteringar), är kostnadsfri;

med 20 kronor

vid transport från eller till plats, belägen utom stadens område, då för transporten åtgår en tid, icke överstigande en timme; vid längre tid med 5 kr. för varje utöver en timme påbörjad ny halvtimme.

Betalning för transport uppbäres vid transport till sjukhus genom resp. sjukhus' försorg

samt vid transport från sjukhus eller från och till annan plats av brandkåren.

2) *Epidemivagnar*, avsedda att användas för transport av sjuka, som lida av eller misstänkas lida av kolera, smittkoppor, fläckfeber, scharlakansfeber, difteri (och croup) samt mässling, då sjukdomen är med difteri (croup) komplicerad. — Endast om sistnämnda förhållande är å sjukhusremissen angivet, utlämnas vagn för mässlingsjukas transporterande. För dessa transporter disponerar sjukhusdirektionen två epidemitransportautomobiler, vilka äro stationerade vid Epidemisjukhuset.

Epidemivagn kan rekvireras alla tider på dygnet antingen genom polisstation eller sjukhuscentralen, om tydligt skrivnen sjukhusremiss där företes, innehållande uppgift på den sjukes namn och sjukdom (svensk benämning), eller av läkare personligen genom telefonbud till Epidemisjukhuset (endast t. 23 23 30 — vaktmästaren).

I senare fallet skall läkaren uppgiva: a) sitt eget namn; b) den sjukes namn; c) dennes bostad; och d) dennes sjukdom.

Sjukhusremissen åtföljer i varje fall den sjuke till sjukhuset. Transporten är kostnadsfri.

3) *Djurtransportvagnar*. På framställning av Svenska allmänna djurskyddsföreningen medgav drätselnämnden i januari 1901, att tvenne av den nämnda föreningen till allmänt begagnande upplåtna vagnar, särskilt konstruerade för transport av döda eller sjuka hästar och andra större djur, skulle få uppställas å Stockholms renhållningsverks stationer samt kunna genom bud eller telefon rekvireras enligt närmare fastställda föreskrifter. Uppdraget i fråga överflyttades fr. o. m. år 1905 till brandkåren, som förfogade över ständigt vaktpersonal och lämpligare hästar. Sedan brandkårens automobilisering under år 1916 genomförts och samtliga hästar uttrangerats, hava i stället för nyssnämnda vagnar trenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler anskaffats. De kunna rekvireras på samma sätt som sjukvagn (se ovan).

Kungörelse om dessa transporter har utfärdats av överståthållarämbetet senast den 12 febr. 1921 med följande föreskrifter:

Vagnarna få användas:

1:o) för transport av hästar eller andra större djur, som nedfallit döda å allmän plats eller på grund av sjukdom eller av annan anledning icke kunna från sådan plats bortledas, till Veterinärhögskolan eller, på begäran av djurets ägare eller innehavare, till enskilt stall eller förvaringsrum, därest detsamma är beläget inom huvudstadens område;

2:o) för transport av sjuka hästar eller andra större djur från och till enskild plats, som är belägen inom huvudstadens område; samt

3:o) för transport av hästar eller andra större djur vare sig sjuka eller friska i andra fall än ovan nämnda, då överenskommelse därom träffas för varje särskilt fall med brandchefen.

Sjd

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan per telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Det åligger ägare eller innehavare av djur, som, på sätt i det föregående nämnts, blivit transporterade, att härför utgiva ersättning:

- a) för det i 1:o) omförmälda fall med 10 kr.
- b) för det i 2:o) omförmälda fall:

1) då transporten sker mellan kl. 6 och kl. 22 med 15 kr.

2) då transporten sker under övriga delen av dygnet med 25 kr.

c) för de i 3:o) avsedda fall efter överenskommelse med brandchefen.

För upptagning av djur ur vattendrag, byggnadsgrunder, gropar o. d. erlägges, utöver gottgörelsen för förekommande transport, särskild ersättning efter överenskommelse med brandchefen.

Betalning för transport m. m. uppbäres av brandkåren.

För transport av sjuka personer står jämväl till förfogande ett Svenska skärgårdsförbundet tillhörigt sjuktransportflygplan, stationerat vid andra flygkåren, Hägernäs (t. Stockholm 8 + 5 01 41, 8 + 5 01 42, 8 + 5 01 54) och avsett för sjuktransporter huvudsakligen inom östra Svealand. För flygplanet erforderlig personal och hangar bekostas av statsmedel, under det att Svenska röda korset åtagit sig att svara för driftskostnaderna.

Härvid har dock förutsatts, att bemedlade sjuka själva skola bestrida transportkostnaderna (c:a 60 kr. per flygtimme) samt att för obemedlade sjuka kostnaden skall bestridas av vederbörande landsting eller stad. Sjukhusdirektionen är beordrad att av i stadens stat till sjuktransporter anvisade medel bestrida kostnaderna för transport medelst ifrågavarande flygplan av mindre bemedlade, i Stockholm hemortsberättigade personer, som på grund av olycksfall eller hastigt påkommande sjukdom befinnas vara i behov därav.

På stadens bekostnad och genom Svenska röda korsets försorg hava vidare å fem olika platser i huvudstaden (Johannes, Kungsholmens, Östermalms och Katarina brandstationer samt automobilpalatset, St Eriksgatan 117) upplagts sjukvårdsmaterialförråd, avsedda för röda korsets sjukvårdsberedskap. Denna sjukvårdsberedskap har till uppgift att — under samarbete med Svenska motorklubben — på kallelse av vederbörliga polis-, brandkårs- och järnvägsmyndigheter ställas till myndigheternas förfogande för samarbitshjälp vid järnvägsolyckor, större eldsvådor, upplopp och andra tillfällen, då olycksfall kunna befaras uppstå.

Författningar. ÖÅ:s order 24 sept. 1903 ang. sjukbåtar å polisstationerna. Hälsovårdsnämndens tillkännagivande ang. transport av sjuka och skadade inom huvudstaden 12 dec. 1913, med ändr. ÖÅ:s kung. ang. transport av djur 12 febr. 1921.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Med skrivelse den 6 okt. 1930 erbjöd sig Mr George Eastman, Rochester, U. S. A., att till Stockholms stad donera ett belopp av 1,000,000 dollars till byggande och utrustning av en dispensaranstalt eller klinik för tandvård i Stockholm. Enligt donationsvillkoren skulle det donerade beloppet i första hand användas till byggnadens uppförande och utrustning; av överbliwande donationsmedel skulle bildas en fond, varav avkastningen skulle få användas till bestridande av driftskostnader. På staden skulle ankomma att ställa erforderlig tomtmark till förfogande ävensom att bestrida övriga driftskostnader. Institutets huvudsyfte skulle vara att bereda tandvård (däri såvitt möjligt inbegripet tandreglering) för mindre bemedlade barn under 16 års ålder, bosatta i Stockholm eller dess förorter. Därjämte skulle vid kliniken anordnas en skola för utbildning av tandsköterskor. Det skulle ankomma på Stockholms stad att tillsätta styrelse för institutet, med uppgift att utöva tillsyn över verksamheten samt att utse institutets direktör. För valet av direktör skulle erfordras godkännande av donator eller dennes medarbetare, doktor H. J. Burkhart, vilka personer skulle tillerkännas visst medinflytande även i fråga om institutets byggnad och utrustning. Donator förbehöll sig rätt att återtaga donationen, därest inom fem år efter det kliniken börjat sin verksamhet dess syften eller karaktär skulle hava väsentligen ändrats så att de avvike från donationsvillkoren, eller därest verksamheten bleve nedlagd inom denna tidrymd.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 dec. 1930 emottaga donationen på de av donator uppställda villkoren.

Förslag angående byggnad för institutet samt tillsättande av en direktion för detsamma godkändes av stadsfullmäktige den 29 juni 1932. Institutet har förlagts till Sabbatsbergs sjukhusområde invid Dalagatan och Vasaparken. Byggnadsarbetena påbörjades hösten 1932, och institutet beräknas vara färdigt att tagas i bruk hösten 1935.

Direktionen består av sju ledamöter, av vilka stadsfullmäktige utse fem för två år valda ledamöter samt hälsovårdsnämnden och folkskole-direktionen vardera en för ett år vald ledamot. För ledamot utsedd av hälsovårdsnämnden och

av folkskole-direktionen tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas tre suppleanter av stadsfullmäktige. Direktionen utser årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Instruktion. Instruktion för direktionen över Eastmaninstitutet i Stockholm, fastställd av k. m:t 30 sept. 1932.

Direktionens ledamöter.

Ordförande

(som led. utsedd av hälsovårdsnämnden).

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Eggert, G. E.**, direktör (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

Åhrberg, F. A. L., typograf (utsedd av folkskole-direktionen).

Adamsson, H., ingenjör, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**, fru, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Järte, f. Montelin, Ester L.**, fru (utsedd av stadsfullm.).

Sandblom, J. N., förste hovtandläkare (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Rietz, A. E., förste stadsläkare (utsedd av hälsovårdsnämnden).

Beyer, C. N. T., fil. kand. (utsedd av folkskole-direktionen).

***Karlsson, G. Henning**, direktör (utsedd av stadsfullm.).

Lundin, f. Fornstedt, Sigrd A., barnavårdsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Bergman, f. Zethräus, Gulli C. V., fru (utsedd av stadsfullm.).

¹⁾ Suppleanterna upptagas här i samma ordningsföljd som de stadsfullmäktigvalda ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt direktionens beslut i första hand skola vara.

EastD

Kassaförvaltare.

Karlsson, Victor E.; Eggert, G. E. (ställföreträdare).

Sekreterare och redogörare
(1,980 kr.).

Bohman, A. G., direktör.

Byggnadsdelegerade.

Enligt direktionens beslut skola byggnadsdelegerade handhåva ledningen av arbetet med uppförande, inredning och utrustning av institutets nybyggnad.

Eggert, C. E., vice ordf.; Karlsson, Victor E., ordf.; Sandblom, J. N.

Direktionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Eriksson, E. G., kontorsskrivare.

Holm, K. I., järnarbetare, ordf.

Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärlarinna.

Suppleanter:

Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör, stadsfullm.
Borg, J. T. V., tandläkare.

Direktör

(utöver avlönning som föreståndare för folkskolornas polikliniker för tandsjukdomar, vilken till en del bestrides av direktionen över Eastmaninstitutet, se sid. 185, tilläggsarvode 2,100 kr.).

Strandberg, S. O.

Eastmaninstitutets arkitektkontor.

(F. d. sjukhuskommitténs arkitektkontor.)

Kungsgatan 66, 4 tr., C.; t. 11 93 55.

Ett av stadskollegiets sjukhuskommitté upprättat arkitektkontor har, sedan sjukhuskommitténs utredningsarbeten avslutats, t. v. anställt av direktionen över Eastmaninstitutet för arbetet med institutets uppförande m. m.

Arkitekt

(11,700 kr., utan rörligt tillägg).

Johanson, Waldemar (se sid. 93).

Byggnadsingenjör (6,000 kr.).

Sandberg, C. E. (se sid. 93).

En *kontrollant* (9,000 kr. utan rörligt tillägg), en *ritare* (2,160 kr.), ett *kontors- och ritbiträde* (1,800 kr. utan rörligt tillägg).

Stockholms stads fattigvårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Stora Nygatan 2 A och B (postadress: Stockholm 2; postgirokonton nr 1268), t. >fattigvårdsnämnden>; sessionstid: första och tredje tisdagen i varje månad, vanligen kl. 19.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt gällande lag om fattigvården den 14 juni 1918 skall fattigvård (omfattande det underhåll och den vård, som äro erforderliga, samt för minderårig, d. v. s. den som icke fyllt sexton år, jämväl uppfostran) meddelas minderårig eller den, som i följd av ålderdom, sjukdom, lyte eller eljest bristande kropps- eller själskrafter är oförmögen att genom arbete försörja sig och som saknar medel till sitt livsuppehälle samt icke annorledes erhåller hjälp (obligatorisk fattigvård). I övrigt ankommer det på fattigvårdsnämnden att meddela fattigvård i de fall, nämnden prövar nödigt (frivillig fattigvård). I den mån skäl till eftergift icke förefinnes, äger fattigvårdsnämnden uttaga ersättning för lämnad fattigvård av den, som åtnjutit fattigvården, samt i fall av obligatorisk fattigvård jämväl av den, som lagligen bort ansvara för försörjningen. Ovillkorlig försörjningsplikt åligger föräldrar gentemot minderåriga barn samt man gentemot hustrun. I övrigt åligger det föräldrar och barn att i mån av behov, å ena, samt förmåga, å andra sidan, försörja varandra, så att de ej falla fattigvården till last. Sådan villkorlig försörjningsplikt åligger ock hustrun gentemot mannen.

Enligt k. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm skola fattigvårdsuppgifterna handhas av en fattigvårdsnämnd. Fattigvårdsnämndens nu gällande instruktion förordnar vidare, att högsta ledningen av stadens fattigvård tillkommer nämnden, som har att, i enlighet med gällande författningar, på tjänligaste sätt ordna och besörja den allmänna fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Erforderlig vård å sjukhus av medellösa ombesörjes dock av sjukhusdirektionen.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta

suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes av en fattigvårdsdirektör, som är chef för nämndens byrå med tillhörande distriktsbyråer samt för de under nämnden lydande anstalterna. Nämnden sammanträder minst en gång i månaden. Åt särskilda delegerade må överlämnas att i fråga om fattigvårds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas (se sid. 151). Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar skall finnas en av nämnden förordnad fattigvårdsstyrelse (se sid. 153). För granskning av nämndens och underlydande styrelsens räkenskaper och förvaltning utser stadsfullmäktige årligen sju revisorer jämte tre suppleanter.

En ledamot av fattigvårdsnämnden skall enligt instruktionen för barnavårdsnämnden jämväl vara ledamot av barnavårdsnämnden. Med hänsyn till det nära sambandet mellan fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens verksamhetsområden har vidare i fattigvårdslagen föreskrivits, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden eller dessa myndigheter i deras helhet böra sammankomma för rådplägning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Uppstår tvekan därom, vilken av myndigheterna, som i visst fall har att ingripa, kan avgörandet härutinnan hänskjutas till en särskild tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt därjämte en för ett år i sänder utsedd ledamot från vardera nämnden (se sid. 215).

Författningar. Lag om fattigvården 14 juni 1918, med ändr. 13 juni 1919, 30 juni 1920, 20 maj 1921, 9 juni 1922, 6 och 20 juni 1924, 11 juni 1926, 18 juni 1927, 2 mars 1928, 19 sept. 1929, 5 juni 1931 och 31 maj 1934. Lag ang. kommunala pensionstillskott m. m. 20 april 1934. Lag ang. lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka 2 maj 1919. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd, fastställd av k. mt 19 mars 1920, med ändr. 17 okt. 1924, 29 maj 1925, 1 aug. 1930 och 27 nov. 1931. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av SF 14 sept. 1931

FvN

och fastställt av ÖÄ 28 nov. 1931 med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖÄ 9 febr. 1933 samt förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖÄ 14 juli 1934. ÖÄ:s skrivelser 7 maj 1932 och 30 sept. 1933 ang. ikraftträdande av instruktionen och reglementet. ÖÄ:s beslut 13 febr. 1933 och 9 aug. 1934 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa (enligt provisoriska tillägget till reglementet, se ovan). Instruktion för fattigvårdsnämndens tjänstedelegerade, fastställt av fattigvårdsnämnden 15 febr. 1933.

Stat år 1935. Utgifter: 23,478,105 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1934 beviljat låne-medelsanslag 294,000 kr.); inkomster: 7,446,859 kr. (däruv 170,641 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Wedberg, Ebba Ch., fröken.

Övriga ledamöter.

- *Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.
- Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru.
- *Hallström, K. L. F., tjänsteman.
- Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.
- *Pauess, E. W., direktör, stadsfullm.
- Pålsson, E. A. V., slöjd lärare, stadsfullm.
- *Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Agerby, E. M. (Greta), förbundskassör, stadsfullm.

- *Akselsson, L., direktör.
- *Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.
- Carlsson, H. T., slöjd lärare.
- Eén, O. B. L., föreståndare.
- Elmgren, A. H., kanslist.
- *Karlson, G. Henning, direktör.
- *Ljungberg, I., vice vörd.

Kassaförvaltare.

Fattigvårdsdirektören; fattigvårdsinspektören (suppl.).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hr Anderson, fru Danielsson, hrr Hallström, Hermansson och Pålsson vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Eén, Ljungberg, Elmgren, H. T. Carlsson och fröken Agerby i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hr Pauess och fru Théel i första hand av suppleanterna hrr Axi, G. Henning Karlson och Akselsson i nu nämnd ordning.

Sekreterare.

Tham, K. G. K. M. (se sid. 152).

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för understödsärenden.

Se nedan sid. 151.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Se sid. 160.

Tjänstedelegerade.

Akselsson, L.; Hallström, K. L. F.; Karlsson, Wictor E., ordf.

Anstaltsdelegerade.

Se sid. 160.

Delegerade för arbetshemmen

(med uppgift att följa verksamheten vid resp. arbetshem; jfr sid. 167).

För arbetshemmet Ösbyholm:

Anderson, Knut H.; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina).

För arbetshemmet Emaus:

Anderson, Knut H.; Öström, J. N. H., fattigvårdsdirektör.

Suppleant: Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina).

Tremannanämnden.

(Med uppgift att avgöra vissa ärenden jämlikt § 38 mom. 2 i fattigvårdslagen; jfr ovan.)

Angående tremannanämndens sammansättning se sid. 214, 215.

Fattigvårdsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning.¹⁾ (Jfr sid. 69).

- Andersson, Ebon M. I., bibliotekarie, stadsfullm.
- Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.
- Lundqvist, E. J., redaktör, ordf.
- Löfcrantz, V. F., kamrerare.
- Olsson, Arvid E., redaktör, stadsfullm.
- Strangert, V. E., posttjänsteman.
- Turén, S. E. H., revisionssekreterare.

Suppleanter:

- Björkman, N. G., major.
- Flygare, B. O., järnvägstjänsteman.
- Håkansson, E. A. F., spårvägsman.

¹⁾ Fattigvårdsnämndens revisorer granska jämväl förvaltningen av de medel, som tillhåra församlingarnas enskilda fattigvård.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Stora Nygatan 2 B, St.; t. >fattigvårdsnämnden>; sessionstid: torsdagar kl. 14.

Fattigvårdsnämnden har åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden skola utses årligen av nämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärendena skola beredas och föredragas av fattigvårdsinspektören, som även verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, vidtagna de åtgärder, som ej fålla uppskov.

Delegerade för understödsärenden tillkommer: att för intagning å anstalter enligt vissa grunder remittera vårdbehövande personer:

till ålderdomshem: i Stockholm hemotsberättigade behövande personer, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan dylik anledning, utan att vara i behov av sjukvård, behöva varaktigt omhändertagas, och som genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

till vårdhem: behövande personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, varaktig sjuklighet eller annan dylik anledning äro i behov att omhändertagas för sjukvård, dock utan att behöva vård å sjukhus;

till försörjningshem: i någon mån arbetsföra behövande personer, som äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, ävensom i Stockholm hemotsberättigade behövande arbetsföra personer, som ansöka om inträde;

till asylor för husvilla: behövande familjefäder, kvinnor och barn, som äro i saknad av bostad, ävensom barn, som äro i behov av tillfällig vård;

till andra tillgängliga anstalter: behövande personer, som där kunna beredas lämplig och erforderlig vård;

att till utackordering remittera behövande personer, vilka anses böra erhålla mera personlig vård;

att i övrigt bevilja fattigvård eller annat understöd i sådana fall, där prövningen ej enligt meddelade bestämmelser tillhör annan;

att i de fall, där delegerade beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vara bevakade;

att vid bevakandet av fattigvårdssamhällets rätt mot understödstagare och för dem för försörjningspliktiga å nämndens vägnar utfärda ar-

betsföreläggande, som avses i 71 § i lagen om fattigvården;

att föranstalta om hemsändning eller avhämmande av understödstagare; samt

att i fall, då sökande anmäler missnöje med fattigvårdsstyrelses beslut, eller på fattigvårdsinspektörens framställning pröva fattigvårdsstyrelses beslut.

Vid handläggning av sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller asylor för husvilla, skall yttrande inhämtas från vederbörande fattigvårdsstyrelse; fr. o. m. 1 mars 1933 behöver dock tills vidare sådant yttrande icke inhämtas ifråga om arbetslösa hjälpsökande, enligt provisoriskt tillägg till reglementet samt beslut av överståthållarämbetet (se sid. 154).

Reglemente. Se sid. 149.

Delegerade.

Akxelsson, L., direktör; **Danielsson, f. Ahlstrand**, H. M. (Stina), fru; **Elmgren, A. H.**, kanslist; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman, vice ordf.; **Wedberg, Ebba Ch.**, fröken, ordf.

Suppleanter: Eén, O. B. L., föreståndare; **Pålsson, E. A. V.**, slöjdlärare, stadsfullm.; **Théel, f. Roth, Elisif, fru**, stadsfullm.

Protokollsförare.

Aktuarien för understödsärenden.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Stora Nygatan 2 A och B, St.; t. >fattigvårdsnämnden>; expeditionstid: 10—14.

Fattigvårdsnämndens expedition är nämndens och dess delegerades beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. fördelad på sju avdelningar, nämligen: fattigvårdsdirektörens kansli, sekreterarexpeditionen, registerbyrån, kamrerarexpeditionen, intendentexpeditionen, ombudsmanexpeditionen och pensionsbyrån.

Expeditionen lyder under fattigvårdsdirektören, som är fattigvårdsförvaltningens högste chef. Honom åligger att ägna sorgfälligt uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess följdrättiga handhavande och sunda utveckling, hos nämnden eller dess delegerade göra de framställningar, vilka i sådant syftemål påkallas, samt bringa deras beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Fattigvårdsdirektören skall utöva den högsta ledningen av anstaltsvården. Han skall verka för uppehållandet av samarbete såväl med myndigheter och institutioner, vilkas verksamhet berör fattigvården, som ock med föreningar och enskilda, vilka utöva understödsverksamhet eller annan hithörande social verksamhet inom huvudstaden. Han har att bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra

FvN fattigvårdsnämndens, dess delegerades och beredningars handläggning, samt att avgiva utlåtande i frågor, som av dessa hänskjutas till honom; dock med rätt för honom att i den omfattning han finner lämplig överlämna ärendenas beredning och föredragning åt annan tjänsteman. Därjämte skall han närvara vid fattigvårdsnämndens sammanträden, även om ärendenas föredragning överlämnats åt annan tjänsteman; och äger han rätt att deltaga i nämndens överläggningar, men ej i besluten, samt att i förekommande fall få sin särskilda mening antecknad till protokollet. Fattigvårdsinspektören har att utöva chefskapet för registerbyrån inom fattigvårdsnämndens expedition och för distriktsbyråerna samt att handlägga understödsärenden och andra ärenden, som med dem äga samband, allt i den mån fattigvårdsdirektören ej finner nödigt att själv därmed taga befattning.

Instruktioner m. m. Fattigvårdsnämndens instruktion för fattigvårdsdirektören och fattigvårdsinspektören 3 maj 1932, för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorsskrivaren å ombudsmans-expeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars, av hälsovårdsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934, för kamreraren 22 nov. 1932, för intendenten 22 nov. 1932, för föreståndaren för pensionsbyrån (aktuarien för pensionsärenden) 21 juni 1921 samt för kuratorn 20 okt. 1925.

Stat år 1935 (inberäknat distriktsbyråerna; se nedan under fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser). Utgifter: 11,949,205 kr. (därav till understöd 10,300,000 kr.); inkomster: 25,166 kr.

Fattigvårdsdirektör (26).

Öström, J. N. H. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1938); t. »fattigvårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Fattigvårdsinspektör (24).

Zetterlund, G. E.; mottagningstid: 9—11.

Fattigvårdsdirektörens kansli.

Bokhållare (13)

(dessutom tillägsarvode 600 kr.).

Edwall, N. G. F., tf.

*Kurator*¹⁾ (3,480 kr.).

Wallström, Ines M., tf.; mottagning: å fattigvårdsnämndens expedition måndagar, onsdagar, torsdagar och fredagar 10—11; dessutom å

¹⁾ Kuratorn har till uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna personer med bevakande av deras privata angelägenheter.

Rosenlunds ålderdomshem måndagar 13—14, å Sabbatsbergs ålderdomshem tisdagar 13—14 samt å vårdhemmet Högalid torsdagar 13—14.

Två *assistenter* (10; dessutom extra arvoden 840 och 240 kr.), två *extra assistenter* (4,140—2,940 kr.), en *extra kontorsskrivare* (3,900 kr.).

Sekreterareexpeditionen.

Sekreterare (24)

(befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat).

Tham, K. G. K. M.

En *extra registrator* (3,480 kr.).

Registerbyrån.

Å registerbyrån föres ett centralt hänvisningsregister (kortregister) över alla personer, som meddelats fattigvård, understöd enligt lagen om samhällets barnavård, folkpension samt kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag ävensom på kommunens bekostnad åtnjutit sjukhusvård i Stockholm samt över personer, som äro eller varit hos arbetslöshetskommittén anmälda som hjälpsökande arbetslösa. De registerhandlingar (personalakter), till vilka ovannämnda kortregister hänvisar, förvaras å distriktsbyråerna samt å den för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén gemensamt anordnade provisoriska organisationens expedition rörande det klientel, som åtnjuter understöd genom dessa organ; i övrigt förvaras registerhandlingarna å nämndens registerbyrå. — Till registerbyrån är ansluten en remissexpedition för handläggande av ärenden rörande personers remitterande till vissa stadens anstalter.¹⁾

Aktuarie för understödsärenden (19).

Nilson, A.

Bokhållare (13).

Östlihn, E. P. N. (vid centralregistret); **Peterson, Greta L.** (å remissexpeditionen).

En *kontorsskrivare* (9), fyra *kontorskrivare* (7), sexton *extra biträden* (2,820—1,980 kr.).

Kamrerareexpeditionen.

Kamrerare (20).

Berg, L. H.; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (13).

Bäckström, Anna C.

¹⁾ Angående personers remitterande till upptagningshärberget se sid. 164.

Kassör (11).

Carlsson, Emmy A.

En *amanuens* (3,300 kr.), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.), två *extra biträden* (1,980 kr.).

Intendentsexpeditionen.

Intendenten tjänstgör såsom direktörens biträde vid förvaltningen av fattigvårdsanstalterna (se sid. 160) och är föredragande inför fattigvårdsnämnden och nämndens delegerade för upphandlingsärenden (se sid. 160).

Intendent (20).

Löwgren, K. G.; mottagningstid: 10—11.

En *amanuens* (3,900 kr.), ett *kontorsbiträde* (5).

Ombudsmansexpeditionen.

Å ombudsmansexpeditionen handläggas mål och ärenden rörande ersättning för beviljad fattigvård. — Befattningshavarna å ombudsmansexpeditionen och pensionsbyrån hava att inom sina resp. verksamhetsområden biträda jämväl hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen.

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; mottagningstid: 10—12.

Biträdande ombudsman (20).

Tersmeden, C. F. T. B. G.; mottagningstid: 11—13.

Aktuarier (18).

Lindquist, C. G. A. (å avdelningen för sjukvårdsmål); Carlsson, B. A. B., tjf. (se nedan och sid. 177), *tjf. Brisenius*, O. A. (å avdelningen för mål mot vårdtagare och försörjningspliktiga); mottagningstid: 10—12.

Bokhållare (13).

Thulin, Y. T.; Korsner, K. M. H., tf.

Två *förste assistenter* (avlönning såsom assistenter jämte tilläggsarvode 600 kr.), tre *assistenter* (10, jämte tilläggsarvode 240 kr.), en *kontorsskrivare* (9), fyra *kontorsbiträden* (5), nio *extra assistenter* (3,660—2,460 kr. jämte tilläggsarvode 180—120 kr.), åtta *amanuenser* (3,300—2,100 kr.), femton *extra biträden* (2,820—1,860 kr.).

Pensionsbyrån.

Pensionsbyrån har till uppgift att bevaka stadens intressen i folkpensionsfrågor och övervakar, att envar av kommunen omhändertagen understödstagare erhåller den folkpension, var till han är berättigad. Vidare innehåller byrån

för stadens räkning pensionstillägg eller understöd, som utgå till å stadens anstalter intagna understödstagare.

Aktuarie (18).

Vakant, *tjf. Carlsson*, B. A. B.; mottagningstid: 10—12.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,600 kr.), en *extra assistent* (3,300 kr.), ett *extra biträde* (2,100 kr.).

Förste vaktmästare (7).

Holmström, C. Hj.

Två *vaktmästare* (6), tre *extra vaktmästare* (2,400—2,100 kr.), tre *vaktmästarbiträden* (1,020—840 kr.).

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Bokhållare (13).

Helin, M. S. (se sid. 160, 178), Berg, E. A. G. (se sid. 156), Brisenius, O. A. (se ovan), Jacobsson, C. M. (se sid. 155), Holmberg, F. N. G. R. (se sid. 156), Hallberg, E. G., tf. (se sid. 179).

Fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Inom var och en av huvudstadens territoriella församlingar skall finnas särskild fattigvårdsstyrelse, med undantag för Jakobs och Johannes församlingar, vilka hava gemensam fattigvårdsstyrelse, samt för Katarina församling, som uppdelats på två styrelser.

Fattigvårdsstyrelse skall utses för kalenderår av fattigvårdsnämnden och utgöras av minst fem och högst sju ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Varje styrelse skall årligen inom sig utse ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare för under styrelsens förvaltning stående fonder. Minst en ledamot skall vara kvinna. Vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde äga fattigvårdsdirektören samt församlingens kyrkoherde eller dennes ställföreträdare närvara samt deltaga i överläggningarna.

Det tillkommer fattigvårdsstyrelserna, var och en inom sitt område, att utöva tillsynen över och omvårdnaden om sådana fattiga, som icke åtnjuta vård å anstalt. Vidare åligger det fattigvårdsstyrelse

a) att mottaga och bereda sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller

FvN asyler för husvilla, samt med anledning därav avgiva utlåtande eller, jämlikt fattigvårdsnämndens bemyndigande, fatta beslut;¹⁾

b) att vaka över att beviljat understöd behörigen användes;

c) att i de fall, där styrelsen beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, varda bevakade;

d) att hos delegerade för understödsärenden göra anmälan om sådana fall, där åtgärder böra vidtagas för utfärdande av arbetsföreläggande eller för hemsändning av understödsdagare;

e) att i samråd med sjukhusavgiftsdelegerade besluta om fri sjukhusvård;

f) att i fall, då enligt donationsbrev eller annat förordnande donationer eller andra tillgångar skola förvaltas av fattigvårdsstyrelse, jämväl, där ej annat är föreskrivet, förordna om de understöd, som skola av dessa tillgångar utgå;

g) att avgiva utlåtanden i frågor, som av fattigvårdsnämnden, delegerade för understödsärenden, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören hänskjutas till styrelsens prövning; samt

h) att till fattigvårdsnämnden, dess delegerade, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören göra de framställningar, som finnas påkallade.

Fattigvårdsstyrelsen skall sammanträda på kallelse av ordföranden, så ofta denne finner nödigt.

Staden är indelad i fattigvårdsdistrikt, vart och ett omfattande en eller flera fattigvårdsstyrelserns områden. Antalet distrikt har av stadsfullmäktige bestämts till nio, varav ett provisoriskt. Beträffande fattigvårdsdistriktens omfattning hänvisas till sid. 154—159.

Inom varje fattigvårdsdistrikt finnes en distriktsbyrå med viss anställd personal under ledning av en byråföreståndare.

Föreståndare för distriktsbyrå har att bereda och föredraga alla ärenden, som skola handläggas av fattigvårdsstyrelse, tillhörande distriktet, och är styrelsens verkställande organ. Han äger att mellan fattigvårdsstyrelsens sammanträden fatta de beslut och vidtaga de åtgärder, som eljest ankomma på styrelsen men ej tåla uppskov. Enligt instruktionen för föreståndarna för Stockholms stads fattigvårds distriktsbyråer skall det, bland annat, särskilt åligga föreståndarna att mottaga alla ansökningar om understöd från personer, som vistas i fattigvårdsdistriktet, i den mån ansökningarna ej skola ingivas till fattigvårdsnämndens expedition, och att utlämna beslutade understöd å bestämda tider; att utfärda medellöshetsintyg och hemortsrättsbevis; att bevaka fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos annat samhälle för fattigvård, som utgivits genom distriktsbyrån och vidtaga härför erforderliga åtgärder, i den

mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att efter beslut av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden eller av fattigvårdsstyrelse uttaga gottgörelse för lämnad fattigvård hos den, som åtnjutit fattigvården eller har försörjningsplikt mot sådan person, i den mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar rörande offentlig och enskild hjälpverksamhet samt att föra distriktsbyråns räkenskaper.

Ansökning om fattigvård eller annat understöd ingives till distriktsbyrån i det fattigvårdsdistrikt, där sökanden vistas; mottagning varje helgfri dag å tid, som bestämmes av fattigvårdsnämnden (jfr dock nedan). Utredningen av understödsfrågorna skall verkställas av särskilda tjänstemän, assistenter, samt delvis även av diakonissor och fattigvårdssystrar.

För mottagande av ansökningar om arbete eller understöd åt arbetsföra personer, som äro ofrivilligt arbetslösa, gäller en provisorisk ordning fr. o. m. den 1 mars 1933 (se sid. 159, arbetslöshetsbyråer).

Författningar. Stadens indelning i fattigvårdsdistrikt, fastställd av fattigvårdsnämnden 7 juni 1932. Instruktion för föreståndarna för fattigvårdens distriktsbyråer, fastställd av fattigvårdsnämnden 12 juli 1932. Instruktion för förste assistenter, fastställd av fattigvårdsnämnden 18 okt. 1932. (Beträffande författningar i övrigt angående fattigvården hänvisas till sid. 149).

Stat år 1935 (inberäknat fattigvårdsnämndens expedition; se ovan). Utgifter: 11,949,205 kr. (därav till understöd 10,300,000 kr.); inkomster: 25,166 kr.

Avlöningar m. m. Extra bokhållare: 4,500—3,060 kr.; förste assistenter: avlöning som assistent jämte tilläggsarvode 600 kr.; assistenter: ordinarie lönegrupp 10. dessutom arvode 240 kr., extra 3,900—2,160 kr., dessutom extra arvode 240—120 kr.; kontorskrivare (kassörer): 3,600—2,700 kr.; kontorsbiträden: 2,100—1,860 kr. Diakonissor: fattigvårdsstyrelse erlägger årligen till diakonissanstalten för varje diakonissa 1,000 kr. samt utbetalar till diakonissan 1,280 kr. i kostpenningar jämte rörligt tillägg härå, varjämte hon åtnjuter möblerad bostad och bränsle samt fri skatt. Fattigvårdssystrar: lönegrupp 6. Till fattigvårdssystrarna i Bromma utgår halva avlöningen från hälsovårdsnämnden (jfr sid. 110).

Distrikt I

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru; **Larsson**, C. A., förmän; **Lindquist**, C. G. A., aktuarie;

¹⁾ Gäller icke t. v. beträffande arbetslöshetsärenden, se sid. 160.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, vice ordf.;
Wallin, J. A., distriktsuppbördsman, ordf.;
Wiklander, N. A., poliskommissarie; **Wikström**,
C. F., skomakeriordf.

Suppleanter: **Henriksson**, G. H. M., bagare;
Lindblad, f. **Johansson**, Elsa V., fru; **Öhlander**,
H. A. G., klockare.

Diakonissor.

Nylander, Anna V. (bostadstel. Stuvsta 3 11);
Söderholm, Elsa K. (bostadstel. Liljeholmen
1 80); mottagning: alla vardagar 9—11, för-
samlingshuset, Liljeholmen, Stockholm 9; t.
Liljeholmen 1 28.

Enskede församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. G. F., stereotypör; **Johansson**, K. W.,
telefonreparatör; **Johansson**, K. A., lantbrukare;
Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm., vice
ordf.; **Ljungberg**, I., vice värd, ordf.; **Ly-
sander**, M. L. (Mia), folkskollärarinna; **Måns-
son**, f. **Hjorth**, Hanna K., fru.

Suppleanter: **Horn**, Stina U. M., förestän-
darinna; **Karling**, f. **Andersson**, Ida H., fru;
Liljeholm, C. G. M., byggnadsarbetare.

Fattigvårdssystem (6).

Breden, Ingeborg C. (bostadstel. Enskede 9 40);
mottagning: alla vardagar 9—11, Kyrkogårds-
vägen 43, Enskede 1; t. Enskede 29 70.

Distriktsbyrå (I).

Församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm
9; t. *Liljeholmen* 1 27 och 2 23; *expedi-
tionstid:* 9—11.

*Filialbyrå: Kyrkogårdsvägen 43, Enske-
de 1; t. Enskede 8 58.*

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Sandberg, E. T. G.; mottagningstid: 9—11; t.
Liljeholmen 51.

En *extra bokhållare*, två *förste assi-
stenter*, sex *assistenter*, en *kontorsskrivare*,
tre *kontorsbiträden*, två *vaktmästare*.

Distrikt II

(omfattande Högalids församling).

Högalids församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Andersson, K. E., filare; **Axi**, S. G. E., fängelse-
direktör, stadsfullm., vice ordf.; **Claesson**, f.
Fagerström, Anna M., fru; **Claesson**, E. L.,
kontorsskrivare, kassaförvaltare för sty-
relsens fonder; **Harling**, Anna H. M., f. d.
bankkassör; **Lindström**, K. O., bryggeriarbe-
tare, ordf.; **Rönnell**, E., f. d. folkskollärare.

Suppleanter: **Ahlström**, f. **Karlström**, A. E.
Elsa E., fru; **Ek**, K. M., typograf; **Palm**, f.
Eriksson, E. Wilhelmina, fru.

Diakonissor.

Andersson, Anna (bostadstel. 41 89 80); **Claesson**,
Ruth D. C. (bostadstel. 41 89 85); mottag-
ning: alla vardagar 9—10, Hornsgatan 110,
Sö.; t. 43 01 00.

Distriktsbyrå (II).

*Hornsgatan 110, Sö.; t. 40 13 82, 40 14 58;
expeditionstid:* 9—11.

Byråföreståndare (6,300 kr.).

Helin, M. S., tjl., *tf.* **Jacobsson**, C. M.; mot-
tagningstid: 9—11; t. 40 14 06.

En *extra bokhållare*, en *förste assi-
stent*, fyra *assistenter*, en *kontorsskrivare*,
tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt II a

(omfattande Maria församling och norra delen
av Katarina församling).

Maria församlings fattigvårds-
styrelse.

Ledamöter.

Anderberg, G. H. A., *tf.* tjänstesekreterare, ordf.;
Bäckman, G. O., förste vaktmästare, kassa-
förvaltare för styrelsens fonder; **Kulin**,
H. V., chaufför, vice ordf.; **Masreliez**, Anna
M. E., fröken; **Nordgren**, f. **Johansson**, Anna
V., fru.

Suppleanter: **Habolin**, K. E. E., eldare; **Kar-
ling**, K. G., typograf; **Möller**, J. E., gross-
handlare.

FvN

Diakonissa.

Nilsson, Selma G. (bostadstel. 40 77 32); mottagning: alla vardagar 9—10, Repslagargatan 14, Sö., t. 40 47 27.

Norra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Hillström, J. A. A., bryggeriarbetare, vice ordf.; Jonsson, F. V. K., förman, ordf.; Lund, K. (Stina), fröken; Wallman, F. E. G., montör; Wikland, f. Roosvall, Dagmar M. V., fru.

Suppleanter: Johansson, f. Jansson, Signe O., fru; Wenker, G. E., kamrerare; Öhman, K. R., instrumentmakare, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Diakonissa.

Ekberg, Elna M. K. (bostadstel. 23 34 05); mottagning: alla vardagar 9—10, Repslagargatan 14, Sö.; t. 40 47 27.

Distriktsbyrå (II a).

Repslagargatan 14, Sö.; t. 40 47 28, 41 55 83; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Holmberg, F. N. G. R.; mottagningstid: 9—11; t. 40 47 49.

Bokhållare (13).

Runström, H. R.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt III

(omfattande södra delen av Katarina församling).

Södra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Brolin, T. E., kassadirektör; Carlsson, H. T., slöjdlärare, ordf.; Garsten, f. Hesselius, Margit B., fru; Lindberg, W. D., konditor; Qvist, J. K., arbetare, vice ordf.; Svensson, Anna V., andra assistent; Zetterberg, G. R. H., assistent, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: Delbanco, O. S., disponent; Johansson, G. E., kommunalarbetare; Nilsson, J. A., lagerarbetare.

Diakonissor.

Wallstén, Beda M. (bostadstel. 41 38 51); Carlstedt, G. Valborg, K. (bostadstel. 40 04 49); mottagning: alla vardagar 9—10, Allhelgonagatan 14, Sö.; t. 40 62 77.

Distriktsbyrå (III).

Allhelgonagatan 14 eller Götgatan 94, Sö.; t. 40 43 95, 41 38 13; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Larsson, E. H.; mottagningstid: 9—11; t. 40 08 32.

Bokhållare (13).

Grünberger, S., tf.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt IV

(omfattande Sofia församling).

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Agvald, R. V., överlärare; Collini, f. Wernström, Karin I. A., fru; Eriksson, O. H., statistikförare, vice ordf.; Gustafsson, f. Johansson, Ester E., fru; Johansson, A. J., elektriker; Johansson, K. V., filare, ordf.; Palmér, B. J. S., banktjänsteman, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: Gry, A. P., distriktsuppbördsman; Nyberg, Gerda A., textilarbeterska; Westerström, J. E. E., yrkeslärare.

Diakonissor.

Persson, Sally M. (bostadstel. 40 00 65); Dunér, Astrid E. (bostadstel. 41 59 42); mottagning: alla vardagar 9—11, Erstagatan 34, Sö.; t. 40 10 19.

Distriktsbyrå (IV).

Erstagatan 34, Sö.; t. 40 10 57, 43 34 25; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Berg, E. A. G.; mottagningstid: 9—11; t. 40 10 12.

En *extra bokhållare*, en *förste assistent*, fyra *assistenter*, en *kontorsskrivare*, två *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt V

(omfattande S:t Görans och Bromma församlingar).

S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Allard, O. E., ingenjör, vice ordf.; **Edberg**, f. Janson, V. (Mimmi), fru; **Eén**, O. B. L., föreståndare, ordf.; **Elmgren**, A. H., kanslist; **Runnqvist**, G. A. W., direktör; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken; **Winqvist**, K. M., järnvägstjänsteman.

Suppleanter: **Benner**, Astrid S. A., fröken; **Lindholm**, J. F., maskinarbetare; **Ohlsson**, S. E., nattvakt.

Diakonissor.

Nilson, Ester A. K. (bostadstel. 53 18 47); **Axberg**, S. Maria (bostadstel. 53 42 15); mottagning: alla vardagar 9—10, Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 53 75 70.

Bromma församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Andersson, K. A., grundläggare; **Blomqvist**, E. W., typograf; **Dorff**, f. Larsson, Elina W., fru, vice ordf.; **Ohlsson**, E. I. O., typograf, ordf.; **Tvengström**, A. J., extra förste aktuarie; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Wirström**, C. G. A., kassör.

Suppleanter: **Carström**, A. E., spårvägsman; **Holmgren**, G. V., fabrikör; **Johanson**, f. Johansson, Olga A. R., fru.

Fattigvårdssystrar (6)

(gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna).

Nord, A. M. (Greta) (östra distr.) (bostadstel. Äppelviken 15 94); mottagning: alla vardagar 9—10, Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. Ulvsunda 1 58.

Persson, Hilma P. (västra distr.) (bostads- och tjänstetel. Bromma 42); mottagning: alla vardagar 9—10, församlingshuset, Bällsta villastad, Sundbyberg.

¹⁾ S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelses område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Distriktsbyrå (V).

Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 50 43 92, 53 75 74; expeditionstid: 9—11.
Filialbyrå: Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. Ulvsunda 1 58; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Löven, N. W.; mottagningstid: 9—11; t. 50 47 60.

Bokhållare (13).

Sundberg, E. D., tf.

Två *förste assistenter*, sju *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VI

(omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Carlson, C. G., fabrikör, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Hagardt**, A., kyrkoherde, ordf.; **Lenholm**, f. Ahlstedt, E. Maria, fru; **Wallén**, O. A., spårvägsman; **Åhrberg**, F. A. L., typograf, vice ordf.

Suppleanter: **Eriksson**, D. P. N., förtroende- man; **Hjelm**, C. A., järnvägstjänsteman; **Lagergren**, Maria S. V., fröken.

Diakonissa.

Forsberg, Anna M. (bostadstel. 10 88 88); mottagning: alla vardagar 9—10, Kammakargatan 13, C.; t. 10 42 37.

Gustav Vasa församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bjurström, O. V., linjeförman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Enqvist**, C. E., posttjänsteman; **Hallström**, K. I. F., tjänsteman, ordf.; **Ingmanson**, O. G., förste kontrollör; **Schürer von Waldheim**, f. Grönwall, Ruth A., fru, vice ordf.

Suppleanter: **Holmberg**, Agnes V., fröken; **Lundfors**, Hj., posttjänsteman; **Magnusson**, f. Eriksson, Elin, fru.

Diakonissa.

Olson, J. (Nanna) (bostadstel. 30 96 39); mottagning: alla vardagar 9—10, Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 53 92.

FvN

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Boström, Clara G., fröken, vice ordf.; Claesson, E. O., färghandlare; Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Eriksson, E. G., pianoarbetare; Karlén, f. Ullman, Anna M. L., fru; Lindholm, C. E., kontrollör; Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman, ordf.

Suppleanter: Borg, C. H., svarvare; Fries, N. O. E., kapten; Porath, Sally M., fröken.

Diakonissor.

Djurson, E. L. (Lisa) (bostadstel. 33 46 36); Larsson, A. K. (Amy) (bostadstel. 33 75 58); mottagning: alla vardagar 9—10, Birkagatan 30, Va.; t. 33 55 11.

Distriktsbyrå (VI).

Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 48 03, 32 48 57; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Thurberg, G. O.; mottagningstid: 9—11; t. 32 48 05.

Bokhållare (13).

Werndahl, G. W., tf.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VII

(omfattande Storkyrko-, Klara och Kungsholms församlingar).

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eklund, J. O., speccerihandlare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Johansson, G. A., hamnarbetare; Olsson, A. E., hamnarbetare; Winberg, K. A., förste vaktmästare, ordf.; Wirström, K. O. F., konditor, vice ordf.

Suppleanter: Adolffson, G. A., privatdetektiv; Nyselius, f. Ågren, D. E. (Betty), fru; Thurnell, f. Jansson, Agda M. V., fru.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (gemensam med Klara församlings fattigvårdsstyrelse; ang. mottagningstid se nedan).

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Erikson, K. M., vaktmästare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Martin, L. G. M., advokat, vice ordf.; Rung, K. A. R., mäk-lare; Stark, f. Dahlqvist, A. Anna L., fru; Törnberg, A. O. Oson, förste reparatör, ordf. *Suppleanter:* Hintze, P. R., typograf; Stark, V. M. A., maskinist; Westerdahl, E. A., direktör.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (bostadstel. 21 38 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Vattugatan 9, 1 tr. ö. g., C.; t. 11 31 64.

Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bengtsberg, M. Adèle, fröken; Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; Holm, J. A., metallarbetare, vice ordf.; Hübner, L. O. J., f. d. kapten, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Karlsson, A. F., järnarbetare, ordf. *Suppleanter:* Lindstedt, E. G., blomsterhand-lare; Söderlund, C. H., järnarbetare; Wijkmark, A. R. H., överstelöjtnant.

Diakonissa.

Björklund, Ida S. (bostadstel. 50 01 22); mottagning: alla vardagar 9—10, Bergsgatan 24, n. b., K.; t. 50 00 41.

Distriktsbyrå (VII).

Vattugatan 9, C.; t. 20 25 05 och 20 25 10; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Claësson, P. J.; mottagningstid: 9—11; t. 20 23 30.

Bokhållare (13).

Söderlindh, C. A. F.

En *förste assistent*, fem *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VIII

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Jakobs och Johannes församlingars fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, K. E., gjutare; Jonsson, A., handlande; Kleman, f. Pettersson, Dagny A. L.,

fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Lundkvist**, F., järnsvarvare, ordf.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, vice ordf.

Suppleanter: **Borgström**, E., portvakt; **Lignell**, E., komminister; **Svensson**, K. L., vaktmästare.

Fattigvårdssystem (6).

Nilsson, Alma M. (bostadstel. 30 22 57); mottagning: alla vardagar 9—10, Brunnsgatan 18, C.; t. 10 27 29.

Engelbrekts församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E., reseffektmakare, vice ordf.; **Fürstenberg**, f. Jacobsson, Mary B., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru; **Lindgren**, J., kyrkoherde; **Lundh**, E. V. R., ombudsman; **Nyberg**, C. J. P., montör; **Åkerman**, G. A., kansliråd, ordf.

Suppleanter: **Hed**, K. A., grovarbetare; **Jacobson**, Signe F., fröken; **Wettergren**, G. A., eldare.

Diakonissa.

Ahlin, Elly P. (bostadstel. 20 07 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 33.

Hedvig Eleonora församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bergendahl, A., f. d. kontorschef, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Carlberg**, Hilda A., fröken; **Carlsson**, f. Lindskog, Anna R., fru, vice ordf.; **Carlstedt**, P., fabrikör; **Hedman**, C. E., möbelsnickare.

Suppleanter: **Anderson**, C. H., boktryckare; **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru; **Sundholm**, K. L., förste postiljon.

Diakonissa.

Ahlberg, Anna J. V. (bostadstel. 60 04 75); mottagning: alla vardagar 9—10, Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 33.

Oscars församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, A. F., skomakare, vice ordf.; **Blomqvist**, F. O., modellsnickare; **Gezelius**, A., apotekare; **Ohlsson**, A. O., kontorist; **Wed-**

berg, Ebba Ch., fröken, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Andersson**, E. A. B., rustmästare; **Jacobi**, N. A., byrådirektör; **Willborg**, Ingrid, fröken.

Diakonissa.

Ahlstedt, Anna E. (bostadstel. 62 07 24); mottagning: alla vardagar 9—10, Banérgatan 25, Ö.; t. 61 30 25.

Distriktsbyrå (VIII).

Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 16, 60 71 42; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare (6,000 kr.).

Fredriksson, K. G. A.; mottagningstid 9—11; t. 60 71 26.

Bokhållare (13).

Gummesson, G. A.

En *förste assistent*, sju *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs provisoriska hjälporganisation för arbetslösa.

Med anledning av den omkring årsskiftet 1932/1933 starkt ökade omfattningen av understödsverksamheten i synnerhet i fråga om arbetslösa, framlade den av stadskollegiet tillsatta kommittén för utredning av understödsfrågor (se sid. 290) ett förslag till provisorisk omorganisation av stadens hjälpverksamhet för arbetslösa, som godkändes av stadsfullmäktige den 23 jan. 1933 och som, efter fastställelse av nödig reglementsändring av överståthållarämbetet trädde i kraft den 1 mars 1933 för att gälla tills vidare till den 1 juli 1934. Enligt beslut den 18 juni 1934 har giltighetstiden utsträckt tills vidare även för tiden efter den 1 juli 1934. Den provisoriska organisationen innebär i huvudsak, att samtliga fattigvårdsstyrelser och hittillsvarande distriktsbyråer äro befriade från det i reglementet för fattigvården i Stockholms stad innefattade åliggande att mottaga och bereda ansökningar om fattigvård eller annat understöd åt arbetslösa personer, som äro ofrivilligt arbetslösa (jfr sid. 160). Sådana ansökningar skola i stället mottagas å särskilda för bland annat detta ändamål inrättade s. k. arbetslöshetsbyråer och därifrån omedelbart vidareändas till en central expedition. Arbetslöshetsbyråerna, berednings- och utredningsavdelningarna äro gemensamma för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén.

FvN

För den händelse det genom ansökningens beredning visats, att sökanden är arbetsför och ofrivilligt arbetslös, tillkommer det, allteftersom det provas lämpligt, antingen arbetslöshetskommittén att fatta beslut angående understöd m. m. enligt gällande kungörelse angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp eller fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden att omedelbart, utan att yttrande inhämtats av vederbörande fattigvårdsstyrelse, fatta beslut enligt gällande författningar angående fattigvård eller annat understöd.

För den händelse det visats, att sökanden är oförmögen till arbete eller icke ofrivilligt arbetslös, skall ansökningen ofördröjligen överlämnas till fattigvårdsnämndens vederbörande distriktsbyrå för beredning och beslut i den i reglementet för fattigvården föreskrivna ordning.

Författningar m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholm, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖA 9 febr. 1933 samt förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖA 14 juni 1934. ÖA:s beslut 13 febr. 1933 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa. K. kung. 30 juni 1934 ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Av statens arbetslöshetskommission meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60; expeditionstid: 9—15.

Expeditionen står under omedelbar ledning av direktören hos arbetslöshetskommittén, därvid denne i erforderlig mån fungerar som biträde åt fattigvårdsdirektören. Expeditionen är uppdelad på arbetslöshetsbyråernas centralexpedition, beredningsavdelningen och utredningsavdelningen. Såsom kameralavdelning och registeravdelning fungera arbetslöshetskommitténs motsvarande avdelningar.

Direktör. 1)

Helin, M. S.

Beträffande expedition, arbetslöshetsbyråer och personal hänvisas till sid. 178.

Stockholms stads fattigvårdsanstalter.

Enligt av stadsfullmäktige godkända grunder för den fattigvårdsnämndens underställda anstaltsvården för vuxna bör anstalternas klientel

1) Arvode 1,200 kr. som föreståndare för den provisoriska organisationen.

fördelas på så sätt att medellösa, orkeslösa åldringar sammanföras å ålderdomshem, medellösa personer med någon arbetsförmåga å försörjningshem och medellösa, som äro i behov av mera varaktigt sjukvård, å vårdhem. För bl. a. medellösa personer, som sakna bostad, finnas asylor för husvilla. För omhändertagande av försumliga försörjningspliktiga har nämnden tvenne arbetshem att tillgå. Till stadens fattigvårdsanstalter höra även sinnesslöa anstalten Åkeshov samt Lamms hem för behövande blindas, vilka stå under särskilda styrelser.

Fattigvårdsdirektören är chef för fattigvårdsanstalterna med biträde av intendenten.

Upphandlingen av förnödenheter för anstalternas räkning ankommer på särskilda delegerade för upphandlingsärenden, vilka årligen utses av fattigvårdsnämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärenden beredas och föredragas inför upphandlingsdelegerade av intendenten, som även är delegerades sekreterare.

Ansökningar om inträde å fattigvårdsnämndens anstalter skola behandlas av delegerade för understödsärenden (se sid. 151).

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnds anstaltsdelegerade, fastställd av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. Reglemente för de vid Stockholms stads fattigvårdsanstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden regleras genom kollektivavtal, fastställt av fattigvårdsnämnden 18 okt. 1932, med ändr. 31 dec. s. å. Kollektivavtal 15 mars 1934 ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads fattigvårdsanstalter.

Anstaltsdelegerade.

Anstaltsdelegerade hava till huvudsaklig uppgift att med uppmärksamhet följa förvaltningen av de anstalter, som sortera direkt under fattigvårdsnämnden.

Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.; Karlson, G. Henning, direktör, vice ordf.; Ljungberg, I., vice vörd, ordf.

Suppleanter: Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.; Carlsson, H. T., slöjdlärare.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm., vice ordf.; Ljungberg, I., vice vörd.

Suppleanter: Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.; Karlson, G. Henning, direktör.

Stockholms stads ålderdomshem.

Ålderdomshemmen hava till ändamål att till vård och underhåll emottaga sådana till Stockholms kommun hörande nödställda, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan fortfarande anledning äro i behov av ständigt hjälp och genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att intagas å sådant hem. Intagning å hemmen sker efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Fattigvårdsnämnden antager för hemmen sysslomän samt andra erforderliga biträden.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för Sabbatsbergs ålderdomshem samt Rosenlunds ålderdomshem med Oscars och Sofias guldbrällorshem för åldriga makar 30 mars 1920.

Sabbatsbergs ålderdomshem.

Torsgatan 32, Va.; t. 33 56 06, 33 84 46; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Sabbatsbergs ålderdomshem har f. n. 719 platser, därav 349 avsedda för män och 370 för kvinnor, därtill komma 29 tillfälliga platser.

Å staten för Sabbatsbergs ålderdomshem har jämväl uppförts ålderdomshemmet i Bromma (se nedan).

Instruktioner. Fattigvårdsnämndens instruktion för sysslomannen 22 nov. 1932 och styrelsens instruktion för läkaren 23 sept. 1873.

Stat år 1935 (för Sabbatsbergs ålderdomshem jämte ålderdomshemmet i Bromma). Utgifter: 690,850 kr.; inkomster: 87,182 kr.

Syssloman och kamrerare (19).

Valdén, G. F.; träffas säkrast måndagar, onsdagar och lördagar 10—12.

En kontorsskrivare (7), en extra kontorsskrivare (3,840 kr.).

Predikant (2,000 kr.).

Lund, B. A., ständigt adjunkt i Gustav Vasa förs.

En organist och försångare (500 kr.).

Läkare (2,500 kr.).

Schager, K. V. F.

En maskinist (9), en förråds-mästare (8), en vaktmästare (7), två värmeledningsskötare (6), en portvakt (1,680 kr.), två sjukvårdsförestånderskor (7), en köksförestånderska (6), två biträdande sjukvårdsförestånderskor (4), två biträdande köksförestånderskor (4), tjuguen sköterskor (3), en baderska (2), fjorton extra sköterskor (2,160—1,620 kr.). — En eldare (2 b), en kokerska (1 c), två första biträden (1 b), ett matsalsbiträde (1 b), sex köksbiträden (1 a), två städerskor (1 a).

Ålderdomshemmet i Bromma.

Nära Bromma kyrka (postadress: Ängby); t. Bromma kyrka 59.

Hemmet har 37 platser, därav 21 för män och 16 för kvinnor.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem.

En predikant (200 kr.).

Föreståndarinna (6).

Törn, Adèle I. E.

En kokerska (1 c), ett första biträde (1 b).

Gammelbyns ålderdomshem.

Stureby; t. Stureby 4, 5, 8, 9, 42, 247.

Hemmet är anordnat enligt s. k. kolonistystem, d. v. s. med ett antal friliggande byggnader, grupperade omkring en ekonomibyggnad med kök, matsalar, en mindre sjukavdelning m. m. Första utbyggnaden omfattar, förutom ekonomibyggnad, 9 ålderdomshemsbyggnader. I varje byggnad, som består av två våningar, äro inredda cirka 15 rum, avsedda för en eller två personer. Därjämte finnas i varje byggnad dagrum, kaffekök och badrum. Då hemmets syfte är att bereda ett verkligt hem för friska åldringar, har man här frångått systemet med stora salar.

Hemmet har plats för 258 åldringar.

Närmaste uppsikten över och vården av hemmet handhaves tills vidare av sysslomannen vid Sabbatsbergs ålderdomshem.

Instruktion. Se under Sabbatsbergs ålderdomshem.

Stat år 1935. Utgifter: 231,335 kr.; inkomster: 26,386 kr.

Syssloman och kamrerare.

Valdén, G. F. (se även ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem); träffas å Gammelbyns ålderdomshem säkrast tisdagar och fredagar 9,30—11.

Ett extra kontorsbiträde (1,860 kr.).

Predikant (500 kr.).

Helén, H. V. J., kyrkoherde i Enskede förs.

Läkare (1,500 kr.).

Ericsson, V. A.

En föreståndarinna (7), en vaktmästare (7), en värmeledningsskötare (6), en köksförestånderska (4), en biträdande föreståndarinna (4), fem sköterskor (3), sex extra sköterskor (1,860—1,560 kr.), en portvakt (1,500 kr.). — En eldare (2 b), en gårdskar (2 a), två kokerskor (1 c), tre köksbiträden (1 a).

FvN Rosenlunds ålderdomshem.

*Skånegatan 1, Sö.; t. 43 04 09, 43 11 06;
expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).*

Rosenlunds ålderdomshem är numera i huvudsak inrättat till vårdhem med plats för 564 patienter (därav 332 manliga och 232 kvinnliga). Antalet ålderdomshemsplatser utgör 261 (117 avsedda för män och 144 för kvinnor).

Å samma stat som Rosenlunds ålderdomshem äro jämväl uppförda guldbrällupshemmet och ålderdomshemmen vid Årsta och Skarpnäck (se vidare nedan).

Instruktioner. Styrelsens instruktioner för sysslomannen 1 mars 1889, för predikanten 14 juni 1888 och för läkaren 13 nov. 1901.

Stat år 1935 (för Rosenlunds ålderdomshem jämte guldbrällupshemmet samt ålderdomshemmen vid Årsta och Skarpnäck). Utgifter: 1,036,820 kr.; inkomster: 183,600 kr.

Syssloman och kamrerare (19).

Broman, H. V.; träffas säkrast 9—11.

Kontorsskrivare (11).

Biltberg, C. H.

En kontorsskrivare (7).

Predikant (2,000 kr.).

Lundberg, P. I., ständig adjunkt i Högalids förs.

En organist och försångare (500 kr.).

Läkare (3,000 kr.).

Ingolf, K. A.

En maskinist (10), en trädgårdsmästare (10), en förråds-mästare (9), två vaktmästare (7), en hantverkare (7), två värmeledningsskötare (6), en värmeledningsskötare, tillika vaktmästare (6), fyra sjukvårdsförestånderskor (7), en köksförestånderska (6), en tvättförestånderska (4), fyra biträdande sjukvårdsförestånderskor (4), två biträdande köksförestånderskor (4), nio sköterskor (3), en baderska (2), tjuguen sköterskor (2,160—1,740 kr.). — Tre eldare (2 b), fyra kokerskor (1 c), ett matsalsbiträde (1 b), fjorton sköterskebiträden (1 a), ett baderskebiträde (1 a), tretton köksbiträden (1 a), sju städerskor (1 a), ett tvättbiträde (1 a).

Oscars och Sofias guldbrällupshem för åldriga makar (>guldbrällupshemmet).

Skånegatan 1, Sö.; t. 40 73 09.

Hemmet, som upprättats med anledning av konung Oscar II:s och drottning Sofias guldbrällup, är avsett till beredande av ett hem för

fattiga ålderstigna makar. Det har plats för 80 par åldringar.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

En sjukvårdsförestånderska (7), en biträdande sjukvårdsförestånderska (4), en sköterska (3), en sköterska (1,980 kr.). — Ett sköterskebiträde (1 a).

Ålderdomshemmet vid Årsta.

*Årsta, Liljeholmen, Stockholm 9;
t. Liljeholmen 20.*

Ålderdomshemmet har 63 platser, varav 48 för män och 15 för kvinnor.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare (500 kr.).

Malmgren, G. W. K.

Predikant (360 kr.).

Lundberg, P. I., ständig adjunkt i Högalids förs.

Föreståndarinna (6).

Hedvall, Signe A., tjl. (tjänstgör vid Rosenlunds ålderdomshem), tjl. Vestman, Astrid A. K.

En vaktmästare (7). — En gårdsskarl (2 a), två första biträden (1 b), ett köksbiträde (1 a), två städerskor (1 a).

Ålderdomshemmet vid Skarpnäck.

Skarpnäck, Enskede 2; t. Älta 54.

Hemmet har 52 platser, varav 40 för män och 12 för kvinnor.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare (500 kr.).

Ericsson, V. A.

En föreståndarinna (2,400 kr.). — Två första biträden (1 b), ett köksbiträde (1 a), en städerska (1 a).

Vårdhemmet Högalid.

*Maria Ban- och Wollmar Yxkullsgatorna, Sö. (postgirokonto nr 2439); t. 23 25 70;
expeditionstid: 9—15 (lördagar samt
juni—aug. alla dagar 9—14).*

Vårdhemmet Högalid har 1,067 platser, varav 739 å försörjningsavdelningen och 328 å vårdhemsavdelningen.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas dels i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödställda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å vårdhemmet, dels slutligen även välfredade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvad trupp samt inom kommunen befinnas vara i behov av fattigvård; dessa utgöra en särskild underavdelning, kallad militäravdelningen.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete inom inrättningen, som av syssломannen dem anvisas. Arbetet består förnämligast av vedsågning, utearbeten, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skrädderi, snickeri m. m. Även tillredes mat och bakas bröd för de av allmänna fattigvården bespisade inom vissa stadens territoriella församlingar.

Å hemmets vårdhemsavdelning intagas endast sådana män, som äro i behov av vård men icke av sjukhusvård. I regel intagas endast sådana personer, som varit intagna å S:t Eriks sjukhus och därifrån rekommenderats till erhållande av plats å vårdhemmet, ävensom personer, som förut varit intagna å hemmets försörjningsavdelning. Vårdhemmets läkare beslutar i sista hand angående intagning å vårdhemsavdelningen.

Å vårdhemmet mottagas ej personer, som på grund av kropps- eller sinnessjukdom kräva särskild vård och tillsyn, ej heller den, som ej fyllt 18 år. Intagning sker allenast efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Under samma förvaltning som vårdhemmet Högalid stå jämväl vårdhemmet Torkel Knutssonsgatan 22, vårdhemmet Lilla Nygatan 21 och vårdhemmet Tjärhovs-gatan 11 (se vidare nedan).

Reglemente m. m. Fattigvårdsnämndens reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter 22 nov. 1932. Instruktion för vid [Stockholms stads arbetsinrättning] anställda tjänstemän och betjänte, fastställd av inrättningens styrelse 14 dec. 1905.

Stat år 1935 (för vårdhemmet Högalid jämte filialer). Utgifter: 1,459,540 kr.; inkomster: 718,551 kr.

Syssloman och föreståndare (21).

Vakant.

Assistent (16).

Malm, J. A. F.

Läkare (7,200 kr.).

Grahn, K. E.

Predikant (1,400 kr.).

Alner, Hj. P., komminister i Högalids förs.

En *organist och försångare* (500 kr.).

Kassör (15).

Folkving, A.

Förrådsbokhållare (14).

Ahlner, K. G.

Bokhållare (13).

Johansson, V. E.; Uddén, A. E.; en vakant, t.j.f. Ekblom, G. E. G.

Två *extra skrivbiträden* (2,160 kr.).

Maskinist (13)

(för verkmästargöromål 600 kr.).

Melander, S. P.

Tre *biträdande maskinister* (10), fyra *arbetsföreståndare* (10), två *arbetsförmän* (9), tolv *vaktmästare* (7), en *automobilförare* (7), tre *automobilförare* (6), en *barberare* (2,880 kr.), en *köksförestånderska* (7), en *sjukvårdsförestånderska* (7), fyra *sjuksköterskor* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *tvättförestånderska* (6), två *biträdande köksförestånderskor* (4), åtta *städerskor* (840 kr.). — Fyra *automobilförare* (2 b), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), två *matsalsbiträden* (1 b), två *första biträden* (1 b), en *strykerska* (1 b), tjugutre *sköterskebiträden* (1 a), två *baderskebiträden* (1 a), sju *biträden* (1 a).

Vårdhemmet Torkel Knutssons-gatan 22.

Torkel Knutssonsgatan 22, Sö.; t. 41 45 00.

Hemmet har 130 platser för män.

Syssloman och föreståndare.

Vakant.

Läkare (800 kr.).

Grahn, K. E. (se ovan).

En *vaktmästare* (7), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.).

Vårdhemmet Lilla Nygatan 21.

Lilla Nygatan 21, St.; t. 10 57 09.

Hemmet har 135 platser för män.

Syssloman och föreståndare.

Vakant.

FvN

Läkare (800 kr.).

Grahn, K. E. (se ovan).

En *extra vaktmästare* (2,640 kr.), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), tre *matutdelerskor* (I c), fem *städerskor* (840 kr.).

Vårdhemmet Tjärhovsgatan 11.

Sivertska kasernen, Tjärhovsgatan 11, Sö.; t. 40 78 15.

Hemmet har 64 platser för män.

Syssloman och föreståndare.

Vakant.

Läkare (800 kr.).

Grahn, K. E. (se ovan).

En *extra vaktmästare* (2,640 kr.), en *extra sjuksköterska* (tillika anställd vid vårdhemmet Lilla Nygatan 21).

Asylerna för husvillan och de mindre vårdhemmen.

Expeditionen.

Tjärhovsgatan 28, Sö.; t. 40 88 45, 41 45 92; expeditionstid: 9—16, lördagar 9—14.

Asylerna för husvillan ävensom de s. k. mindre vårdhemmen stå under gemensam förvaltning. Närmaste uppsikten över och vården av dessa anstalter handhåves av en av fattigvårdsnämnden utsedd syssloman.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för [Stockholms stads barnhärberge, spädbarnshem] och asyl för husvillan jämte tillhörande natthärberge 30 mars 1920.

Stat år 1935. Utgifter: 27,165 kr.

Syssloman

(som i lönegrupp 19).

Silfversparre, C. G. C:son; träffas säkrast 9—11.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,540 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.).

Stockholms stads asyl för husvillan.

Asylerna för husvillan (barnasylor samt upptagningshärbergen) hava till ändamål att bereda tillfälligt skydd åt medellösa eller mindre bemedlade personer, som (särskilt vid flyttningstider) äro i saknad av bostad, företrädesvis sådana, som tillhöra Stockholms kommun. Intagning å barnasylorna sker efter remiss av fattigvårds-

nämndens remissexpedition och å upptagningshärbärgat efter remiss av konsulentexpeditionen vid fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs provisoriska hjälporganisation för arbetslösa (se sid. 152 och 179).

Å staten för asylerna för husvillan finnes jämväl uppfört anslag till värme- och läsestugor.

Stat år 1935. Utgifter: 253,650 kr.; inkomster: 32,262 kr.

Läkare

(arvode för båda sammanlagt 3,600 kr.).

Hultkvist, G. E. (för barnasylan vid Åsögatan 44 och upptagningshärbärgat vid Östgötagatan 61 och 63); **Gyllenswärd, C. E.** (för barnasylan vid Sabbatsbergsvägen).

Barnasylan vid Sabbatsbergsvägen, Va.

Tel. 33 57 02.

Asylen är avsedd för mödrar, som åtföljas av barn under 3 år, ävensom för ensamstående gossar, som icke fyllt 12 år, och flickor, som icke fyllt 16 år. De sistnämnda kategorierna äro emellertid avsedda att successivt överflyttas till barnavårdsnämndens barnhem, i den mån plats där kan beredas för dem. Asylen rymmer 88 personer, däraf 20 platser för mödrar och 68 för barn.

Föreståndarinna (7).

Christiansen, Ellen M.

En *vaktmästare* (7), en *värmelednings-skötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (4), en *köksförestånderska* (3), fem *barnsköterskor* (2), två *extra barnsköterskor* (1,440 kr.), en *portvakt* (900 kr.). — Två *första biträden* (1 b).

Barnasylan vid Åsögatan 44, Sö.

Tel. 41 58 66.

Asylen, som är avsedd för samma kategorier som asylerna vid Sabbatsbergsvägen, har 88 platser, däraf 20 för mödrar och 68 för barn, däri inberäknat det antal platser, som tidigare disponerades av asylerna för fattiga barnaföderskor ej tillhörande Stockholms kommun (»landsasylerna»).

Föreståndarinna (7).

Karlberg, E. K. (Connie).

En *vaktmästare* (7), en *värmelednings-skötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (4); nuvarande innehavaren åtnjuter avlöning enligt 6:e lönegruppen, en *köksförestånderska* (3), fem *barnsköterskor* (2), två *extra barnsköterskor* (1,560—1,440 kr.), en *portvakt* (900 kr.). — Två *första biträden* (1 b).

**Upptagningshärbarget vid Östgötage-
tan 61 & 63, Sö.**

Tel. 41 54 08.

Härbarget, som är avsett för arbetslösa arbetsföra män, har plats för 72 personer. Dessa äro skyldiga att utföra visst förelagt arbete, för vilket ersättning lämnas.

Föreståndare (8).

Person, E. R. L.

Två *vaktmästare* (7), en *husmoder* (4), en *extra vaktmästare* (1,980 kr.), en *portvakt* (900 kr.). — Ett *första biträde* (1 b).

Värme- och läsestugor.

Gamla Brogatan 49 A, C.; t. 10 54 09; Brännkyrkagatan 95, Sö.; t. 41 11 63; Bondegatan 44, Sö.; t. 40 48 20; Snickarbacken 6, C.; t. 10 35 69.

Värme- och läsestugor pläga i mån av behov inrättas under den kallare årstiden. Under vintern 1934—1935 äro fyra sådana inrättade.

Personal.

Åtta *vaktmästare* (tillfälligt anställda för vintermånaderna).

**Stockholms stads mindre vård-
hem.¹⁾**

Stat år 1935. Utgifter: 484,720 kr.; inkomster: 41,642 kr.

Predikanter (1,600 kr.).

Dahl, H. H., ständigt adjunkt i Katarina förs. (för vårdhemmen å Södermalm); Skoglund, S. A. G., ständigt adjunkt i Hedvig Eleonora förs. (för vårdhemmen Kungsholmsgatan 69 och Lilla Gråbergsgatan 1).

Vårdhemmet Bondegatan 23.

Bondegatan 23, Sö.; t. 41 43 30.

Hemmet har 150 platser för kvinnor.

Läkare (1,500 kr.).

Engström, R. O.

¹⁾ En större fattigvårdsanstalt av vård- och försörjningshemskaraktär (med c:a 700 platser), avsedd att ersätta flertalet av de nuvarande mindre vårdhemmen, är f. n. jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1932 under uppförande å egendomen Svedmyran vid Stureby (mitt emot Gammebyns äldreomsorgshem). Anstalten beräknas tagas i bruk vid årsskiftet 1935/1936.

Föreståndarinna (6).

Eriksson, Frida C. Z.

En *vaktmästare* (7), två *sjuksköterskor* (6), en *extra arbetsförestånderska* (2,340 kr.). — Nio *sköterskebiträden* (1 a).

Vårdhemmet Kungsholmsgatan 69.

Kungsholmsgatan 69, K.; t. 50 00 21.

Hemmet har 72 platser för kvinnor.

Läkare (500 kr.).

Mellner, K. A. A.

Föreståndarinna (6).Vakant, *tj. Lundberg, H. M.* (Maja).

Fem *sköterskebiträden* (1 a) (däraf ett gemensamt med vårdhemmet Lilla Gråbergsgatan 1).

Vårdhemmet Lilla Gråbergsgatan 1.

Lilla Gråbergsgatan 1, Va.; t. 11 20 31.

Hemmet har 52 platser för kvinnor.

Läkare (500 kr.).

Mellner, K. A. A.

Föreståndarinna (6).

Möller, Elsa L.

Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Vårdhemmet Tjärhovsgatan 28.

Tjärhovsgatan 28, Sö.; t. 41 45 92.

Hemmet har 72 platser, däraf 40 för kvinnor och 32 för män.

Läkare (500 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinna (2,400 kr.).

Ringh, Ingeborg E.

En *vaktmästare* (7). — Fem *sköterskebiträden* (1 a) (däraf ett gemensamt med vårdhemmen Bondegatan 23 och Södermannagatan 2).

**Vårdhemmet Roslagsgatan 65
(Bellevue).**

Roslagsgatan 65, Va.; t. 33 78 39.

Hemmet består av en avdelning om 18 platser för havande kvinnor samt en nattasyl för kvinnor med 8 platser.

Läkare (500 kr.).

Engström, R. O.

FvN

Föreståndarinnan (6).

Hedgren, Sofia E.

En *gårdskarl* (2 a), en *kokerska* (1 c), två *arbetsbiträden* (1 a), därav ett med avkortad tjänstgöring.

Vårdhemmet Södermannagatan 2.

Sivertska kasernen, Södermannagatan 2, Sö.; t. 43 48 40.

Hemmet har 72 platser för kvinnor.

Läkare (1,000 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinnan (6).

Ljungberg, f. Gunnerbeck, A. Elisabeth, tjl., tf. Johansson, Kerstin M.

Två *sjuksköterskor* (2,400 kr., därav en tjänstgör som avbytare vid vårdhemmen). — Nio *sköterskebiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Sinnesslöanstalten Åkeshov.

Åkeshov; t. Ulvsunda 102.

Anstalten, som är av k. m:t för sitt ändamål godkänd, står under medicinalstyrelsens överinsende och under närmaste tillsyn av överinspektören för sinnesslövården i riket. Statsbidrag utgår halvårsvis med högst 180 kr. för en var av det antal obildbara sinnesslöa, som i medeltal för dag under nästföregående halvår vårdats å anstalten. Anstalten har 50 platser för män.

Styrelsen för anstalten består av fem ledamöter med en suppleant och utses årligen av fattigvårdsnämnden.

Författningar. K. kung. ang. understöd av statsmedel åt anstalter för obildbara sinnesslöa 24 okt. 1919, med ändr. 18 juni 1927 och 19 dec. 1930. Reglemente för sinnesslöanstalten Åkeshov, fastställt av fattigvårdsnämnden 30 mars 1920.

Stat år 1935. Utgifter: 84,574 kr.; inkomster: 25,620 kr.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; Eneström, Hj. E., överläkare, kassaförvaltare; Jakobsson, U. G. W., roteman, ordf.; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, vice ordf. och vice kassaförvaltare; Ljungberg, I., vice vörd.

Suppleant: Täckholm, T. O., skötare.

Läkare (1,400 kr.).

Bystedt, I.

Redogörare och protokollsförare
(1,000 kr.).

Josefsson, N. O., kontorsskrivare.

Föreståndarinnan (8).

Gustafsson, H. E. (Nora).

En *skötare* (7), en *extra skötare* (1,680 kr.), fyra *sköterskor* (5), en *extra sköterska* (1,380 kr.), ett *biträde* åt föreståndarinnan (2,160 kr.). — En *kokerska* (1 d), två *köksbiträden* (1 a).

Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blinda.

Hornsgatan 52, Sö.; t. 41 04 11.

Hemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr., vartill sedermera ytterligare tillkommit donationer av fröknarna Agnes och Ida Lamm å sammanlagt 20,000 kr. Medlen skulle användas till ett hem för behövande blinda mot villkor bl. a. att staden upplåte för ändamålet lämpad lokal och omhändertogte bestyret med förvaltningen av såväl hemmet som penningmedlen. Det i anledning härav upprättade hemmet är numera inrymt i en staden tillhörig fastighet, Hornsgatan 52.

Hemmets angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tvänne suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde i hemmet inlämnas till anstaltens styrelse och skall vara åtföljd av läkarintyg, av vederbörande fattigvårdsdistriktsbyrå (se sid. 154) utfärdat intyg om medellöshet samt prästbetyg. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvårdsunderstöd.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har f. n. 9 pensionärer.

Reglemente. Reglemente för Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blinda, fastställt av fattigvårdsnämnden 20 juni 1916.

Stat år 1935. Utgifter: 14,081 kr.; inkomster: 7,600 kr. (därav 5,500 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Lamm, C. R., ingenjör; Ljungberg, I., vice vörd; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru, ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: Wedberg, Ebba Ch., fröken; Lundin, f. Nordström, Hanna M., fru.

Protokolls föore (150 kr.).

Nilson, A., aktuare.

Föreständarinna (2,340 kr.).

Johansson, Anna.

En *tjänarinna* (2,118 kr.).**Stockholms bespising föörening.***Värmdögatan 16—18, Sö.; t. 40 58 33; Mäster Samuelsgatan 67, C.; t. 20 67 67.*

Centralkök jämte utspising lokaler för arbetslösa ungar har genom fattigvårdsnämndens försorg anordnats i fastigheterna Värmdögatan 16—18 och Mäster Samuelsgatan 67. För omhändertagande av denna verksamhet har en särskild föörening bildats, nämligen Stockholms bespising föörening, vilken har till ändamål att under samarbete med Stockholms stads fattigvårdsnämnd idka matserveringsrörelse.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; Folcker, J. F., direktör; Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Sekreterare.

Sjwall, W., marinintendent.

Arbets hem.

Genom 1918 års fattigvårdslag (§ 33) hava landsting och städer, som ej deltaga i landsting, ålagt att upprätta särskilda arbets hem för omhändertagande av dels i någon mån arbetsföra behövande, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen kunna emottagas eller behållas å ålderdomshem, försörjningshem eller vårdhem, dels ock försörjningspliktiga, vilka jämlikt § 71 i fattigvårdslagen förelagts arbete. Män och kvinnor må ej intagas i samma arbets hem, såvida ej för dem finnas fullständigt skilda avdelningar. Personer under aderton år må ej intagas i arbets hem. Arbets hem skall stå under ledning av en styrelse, som har att besluta om intagning i hemmet, samt vara försett med av konungen fastställt reglemente.

Enligt särskilda kungörelser utgår statsbidrag såväl för uppförande eller inrättande av arbets hem som ock till driftskostnaderna. Det senare bidraget utgår halvårsvis med 250 kr. för var och en av det antal personer, som i medeltal för dag under nästföregående halvår varit intagna å arbets hemmet.

I anledning av omförmälda stadganden i fattigvårdslagen har fattigvårdsnämnden i enlig-

het med av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande träffat avtal med Kristliga fööreningen av unga kvinnor angående upplåtande till arbets hem för kvinnor av den fööreningen tillhöriga småbrukskolonien Emaus vid Norrtälje. Enligt avtalet skall anstaltens drift föfarande handhavas av Kristliga fööreningen av unga kvinnor, under det att staden för disponerandet av de tillgängliga platserna (12) skall betala dels ett årligt bidrag (för år 1935 4,000 kr.), dels ersättning för vårdkostnaderna för å hemmet intagna personer från Stockholm efter viss dagavgift (för år 1935 3 kr.). Statsbidraget till driftskostnaderna skall av arbets hemmet inlevereras till fattigvårdsnämnden. Reglemente för arbets hemmet Emaus fastställdes av k. m:t den 27 april 1923.

Efter bemyndigande av stadsfullmäktige har fattigvårdsnämnden vidare träffat avtal med Svenska diakonsällskapet om inrättande för Stockholms stads räkning av ett arbets hem för män å den av sällskapet för ändamålet inköpta Ösbyholms egendom inom Frötuna socken av Stockholms län. Arbets hemmet, som har plats för 47 personer, drives av diakonsällskapet, mot det att staden lämnar ersättning för driftskostnaderna med dels ett fast garantibelopp av 15,000 kr., dels en dagavgift av 3 kr. för varje å hemmet intagen person från Stockholm. Reglemente för arbets hemmet Ösbyholm fastställdes av k. m:t den 19 dec. 1924.

Sedan genom bestämmelser i 1924 års barnavårdslag barnavårdsnämnden erhållit befogenhet att meddela försumliga underhållsskyldiga arbetsförelägganden, får även denna nämnd disponera platser å de båda ovannämnda arbets hemmen mot ersättning av kostnaderna härför.

Med hänsyn till de av Stockholms stad i förevarande hänseende vidtagna åtgärderna har k. m:t den 15 okt. 1926 tills vidare befriat staden från skyldigheten att själv upprätta arbets hem jämlikt § 33 i fattigvårdslagen.

**Arbetar bostadsfonden till minne av
den 9 februari 1853.**

Denna fond bildades av bidrag, som nämnda år, i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelsen av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare. Fonden förvaltas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses för livstid av Stockholms stads fattigvårdsnämnd. Styrelsen väljer inom sig ordförande.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål använda de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant avseende vidtaga alla erforderliga åtgärder. Fon-

FVN dens värdehandlingar och medel förvaras hos fattigvårdsnämnden.

Fondens kapital, som vid början af dess verksamhet var 16,668 rdr banko, hade vid 1934 års slut växt till 1,556,368: 79 kr.

För uppgifter angående fondens fastigheter hänvisas till kommunalkalendern 1933.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för styrelsen för arbetarbostadsfonden till minne af den 9 februari 1853, fastställt 7 mars 1904, med ändr. 21 mars 1933.

Styrelse.

Eklund, J. M., fabrikör; **Engberg, J. A. A.**, murare, stadsfullm.; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman; **Lindqvist, F. L.**, f. d. föreståndare, ordf.; **Ringholm, K. E.**, konsul; **Svensson, G. Anders**, byggmästare, stadsfullm., vice ordf.

Protokollsförare.

Berg, L. H., kamrerare.

Stockholms stads nykterhetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Nykterhetsnämnden.

Kungsholmstorg 16, 2 tr., K.; t. 23 12 25.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister (alkoholistlag) stadgar, att om någon är hemfallen åt alkoholmissbruk och han i följd därav finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar värd eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt, skola åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Detta gäller även, där person, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senast förlutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri. Länsstyrelse (överståthållarämbetet) kan, i den ordning lagen föreskriver, förordna om sådan persons intagning å allmän alkoholistanstalt. Allmän alkoholistanstalt är antingen anstalt, som av staten inrättats för sådant ändamål, eller av landsting, kommun, förening eller stiftelse eller annan anordnad anstalt, som av konungen erkänts såsom allmän alkoholistanstalt. — Hithörande frågor handläggas av kommunens nykterhetsnämnd. Ansökan om internering göres i regel av nykterhetsnämnden men kan även i vissa fall göras av polismyndighet.

Stadens behov av anstaltsplatser är tillgodosatt genom disponerandet av platser dels å de erkända enskilda alkoholisthemmen vid Björknäs (adr. Järlåsa), Älvgården (adr. Hedemora), Åsbro (adr. Åsbro) och Hagbyhemmet (adr. Almunge), dels å statens anstalter för vård av alkoholister vid Venngarn (adr. Sigtuna), Svartsjö (adr. Svartsjö) och Landskrona (adr. Landskrona). (Beträffande nykterhetsnämndens inackorderingshem vid Älvsjö se nedan.)

Förutom alkoholistvården har Stockholms stads nykterhetsnämnd till uppgift att handlägga frågor rörande nykterhetstillståndet inom Stockholm ävensom att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nykterhetens befräm-

jande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Genom k. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker hava vissa särskilda uppdrag ålagts nykterhetsnämnden. Sålunda äger nämnden förordna, att rusdrycker icke må utminuterat under tre år från beslutets dag till den, som brukar alkoholhaltiga drycker till uppenbar skada för sig eller andra. Vidare skall nykterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med spritdrycker, vin, öl eller pilsnerdricka samt alkoholfria drycker (jfr sid. 39). Jämlikt k. förordningen den 8 maj 1925 angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har överståthållarämbetet, bl. a. i syfte att erhålla bättre möjligheter till kontroll över s. k. nykterhetskaféer, på hemställen av stadsfullmäktige förordnat, att utskänkning av alkoholfria drycker i Stockholm icke må bedrivas utan av ämbetet meddelat tillstånd. Över ansökan härom skall yttrande inhämtas från nykterhetsnämnden. (Yttranden över framställningar om tillstånd till utskänkning och utminuterat av pilsnerdricka avgivas däremot ej av nykterhetsnämnden utan av stadsfullmäktige efter beredning hos fullmäktiges utskänkningskommitté; se sid. 61.)

Enligt k. motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 skall vidare polismyndigheten före utfärdande av i förordningen omnämnt intyg rörande körkortssökandes nykterhet m. m. böra vederbörande nykterhetsnämnd angående sökandens nykterhetsförhållanden.

Slutligen har nykterhetsnämnden att övervaka nykterhetstillståndet inom kommunen och att för sådant ändamål särskilt genom upplysningar och råd till försäljare söka förebygga missbruk av rusdrycker; att bereda de ärenden, berörande nykterhetstillståndet, vilka av stadsfullmäktige till nämnden remitteras; samt att till stadsfullmäktige göra framställningar om vidtagande av nykterhetsfrämjande åtgärder och avgiva årlig berättelse över nykterhetstillståndet inom kommunen. Ordförande i nykterhetsnämnden eller annan av nämnden utsedd ledamot äger närvara vid styrelsesammanträden hos rusdrycksförsäljningsbolaget i Stockholm (se sid. 323) och deltaga i överläggningarna men ej i besluten.

Nykterhetsnämnden består av sju ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna bör minst

NN

en vara läkare samt en representant för den kommunala fattigvården, en för den frivilliga alkoholistvården och en för den organiserade nycterhetsverksamheten inom Stockholm. Nämnden utser inom sig ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningskyldighet nämndens arbetsområde faller (borgarrådet för socialroteln), äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden utser inom sig delegationer, som handlägga frågor om tvångsinternering av alkoholister m. m.

För granskningen av nämndens förvaltning och räkenskaper utses årligen av stadsfullmäktige tre revisorer med tvänne suppleanter.

Författningar. Lag 12 juni 1931 ang. behandling av alkoholister. K. kung. 27 maj 1932 med vissa närmare bestämmelser rörande alkoholistvården. K. kung. 27 maj 1932 om understöd av statsmedel till nycterhetsnämndernas verksamhet. K. kung. 27 maj 1932 om gottgörelse av statsmedel för vissa kostnader för vård av alkoholister. K. förordn. 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker, med ändr. K. förordn. 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka, med ändr. K. förordn. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, med ändr. K. motorfordonsförordn. 20 juni 1930, med ändr. Instruktion för Stockholms stads nycterhetsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930. Instruktion för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nycterhetsnämnd, fastställd av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1935. Utgifter: 149,440 kr.; inkomster: 14,420 kr.

Nycterhetsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Danielsson, T. H., tjänsteman.

Englund, E. W., aktuarie.

*Eriksson, J. E. Martin, chaufför.

*Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärarinna.

Tillgren, J., professor, överläkare.

Suppleanter.

*Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Hellström, Alice U. C., prakt. läkare.

Johnsson, K. A., chaufför.

Nycterhetsnämndens delegerade.

Delegerade för handläggning av alkoholistvårdsärenden.

Anderson, Knut H., ordf.; Hedelius, A. H.; Tillgren, J.

Suppleanter: Danielsson, T. H.; Englund, E. W.; Eriksson, J. E. Martin; Andersson, J. Eric; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna); en vakant.

Delegerade för avgivande av yttranden över sökta tillstånd till utskänkning av tillagade alkoholfria och därmed jämförliga drycker.

Danielsson, T. H.; Hedelius, A. H.

Suppleanter: Andersson, J. Eric; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna).

Delegerade för körkortsärenden.

Eriksson, J. E. Martin; Danielsson, T. H.

Suppleant: Andersson, J. Eric.

Sekreterare (1,200 kr.).

Moureaux, N. C., förste kanslisekreterare; träffas å nämndens expedition måndagar 9—10.

Nycterhetsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm., ordf. Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Linde, N., förbundsordförande.

Suppleanter:

Setréus, I. M., kontorist.

Törnblom, V. A., direktör.

Nycterhetsnämndens expedition.

Kungsholmstorg 16, K.; t. 23 12 25; expeditionstid: alla vardagar 10—12 samt dessutom torsdagar 18—19.

Expeditionen fungerar som nämndens beredande och verkställande organ och förestås av en av nämndens inspektörer, vilken förordnats som expeditionsföreståndare.

Instruktioner. Instruktioner för vissa befattningshavare hos nycterhetsnämnden, fastställda av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1935. Utgifter: 130,830 kr.; inkomster; 4,600 kr.

Expeditionsföreståndare (720 kr.).

Sällqvist, A. A. (se nedan).

Inspektörer (16).

Sällqvist, A. A. (se ovan); Ölander, A. F.

Biträdande inspektör (4,800 kr.).

Göransson, G. G.

Inspektris (11).

Löfwall, f. Sundberg, Astrid M. M.

Extra inspektör (3,900 kr.).

Ahlborg, G. E.

Extra tjänsteman för körkortsärenden (3,900 kr.).

Sundberg, N. E. L.

Läkare (2,400 kr.).

Petrén, D. A.

En *extra kontorsskrivare* (2,760 kr.), tre *extra skrivbiträden* (2,340—1,680 kr.), två *extra övervakare* (3,200 kr.), en *vaktmästare* (6).

Nycterhetsnämndens inackorderingshem.

Solberga, Älvsjö 1; t. Örby 68.

Nycterhetsnämndens inackorderingshem är avsett för personer, vilka vid utskrivning från alkoholistanstalt eller eljest sakna lämplig bostad. Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av

mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt utskrivna även andra under nycterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nycterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en barnavårdsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö. Plats kan där beredas för 15 personer.

Förvaltningen av hemmet har uppdragits åt en särskild av nycterhetsnämnden utsedd styrelse, bestående av tre personer.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads nycterhetsnämnds inackorderingshem, fastställt av nämnden 28 maj 1931.

Stat år 1935. Utgifter: 18,610 kr.; inkomster: 9,820 kr.

Styrelse.

Englund, E. W., aktuarie; Eriksson, J. E. Martin, chaufför, ordf.; Kjellberg, Gerda E., prakt. läkare.

Suppleanter: Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna.

Föreståndare (780 kr.).

Ahlborg, G. E. (se ovan).

En *husmoder* (1,680 kr.), två *biträden* (1 b).

Övriga till socialroteln hörande institutioner.

Pensionsnämnderna.

Expeditioner och mottagningar: se nedan resp. ordförande. — Jfr även nämndernas upplysnings- och registerbyrå nedan sid. 176.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring¹⁾, med senare ändringar (se nedan), stadgar, att varje svensk man och kvinna skall genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Avgifterna från de försäkrade utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbetsför person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift* å två till trettio kr., beroende på vederbörandes till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomst. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar m. fl. Grundavgifterna uppbäras i regel i samband med kommunalutskyllerna av kommunerna, som äro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden. Tilläggsavgifterna uppbäras i samband med kronoutskyllerna. I Stockholm erläggas, jämlikt k. brevet den 13 juni 1919, även grundavgifterna vid kronoppbördsstämman.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därförinnan inträffad varaktig oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension*, dels i vissa fall av *pensionstillägg*. Pensionsstillägg utgår till pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till visst minimibelopp eller ock har minderåriga barn att försörja. Kostnaden för pensionstilläggen bestrides till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landsting och kommuner. Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, ävensom till den som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom ock till vissa icke pensionsberättigade personer, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande

grunder. En del övergångsstadganden inskränka de i lagen stadgade pensions- och understödsbeloppen för de närmaste årtiondena.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgas i k. kung. den 22 dec. 1927, med senare ändringar.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöres dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, jämte lika många suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder, är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension, och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet uträknas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Genom lag den 14 juni 1918 har vederbörande fattigvårdsamhälle beretts möjlighet att anvisa medel till utdelande av *dels* kommunala pensionstillskott åt personer, vilka uppbära pension eller understöd enligt pensionsförsäkringslagen men ändock finnas vara i behov av fattigvård, *dels* kommunala sjukvårdsbidrag till bestridande, gemensamt med pensionsstyrelsen, av kostnader för åtgärder till förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga, med föreskrift att tillskott eller bidrag, som utdelas av dessa medel, icke skola vara att anse såsom fattigvård. De kommunala sjukvårdsbidragens utbetalning m. m. handhaves av pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå (se sid. 176). Handhavandet och fördelningen av

¹⁾ En utförligare redogörelse för lagens bestämmelser (jämte historik) återfinnes i 1922 års kommunalkalender, sid. 232.

ifrågavarande medel ombesörjes i övrigt av fattigvårdsnämnden och närmast av dess delegerade för understödsärenden (se sid. 151).

Enligt k. m:s förordning den 20 april 1934 är den, som saknar synförmåga eller vars synförmåga, sedan ljusbrytningsfel rättats, är så nedsatt att han saknar ledsyn, i vissa fall berättigad till blindhetersättning, som utgår av statsmedel med ett belopp av 500 kr. för år räknat. Ansökan om blindhetersättning skall ingivas till pensionsnämndens ordförande i det pensionsdistrikt, där sökanden är mantalsskriven. Det åligger pensionsnämnden att till pensionsstyrelsen afgiva utlåtande rörande sökandens rätt till dylik ersättning.

Stockholms stad är f. n. indelad i 15 pensionsdistrikt. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kr. per sammanträde. Dessutom utgår fr. o. m. den 1 juli 1919 och tills vidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 5 maj 1919, 1 april 1920 och 19 dec. 1928 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode (innefattande även anslag till skrivbiträde), beräknat efter 700 kr. för år för vart och ett av 1.—14. pensionsdistrikten och efter 500 kr. för 15. distriktet.

Nuvarande ledamöter och suppleanter i pensionsnämnderna hava utsetts av stadsfullmäktige den 7 och 17 dec. 1931 samt 4 dec. 1933, varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 26 sept. och 31 okt. 1932, 1 april, 18 sept., 20 nov., 4 och 20 dec. 1933, 8 och 22 jan., 17 sept. och 19 nov. 1934 samt 28 jan., 18 mars och 29 april 1935. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot (vilket här nedan angives genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro).

Beträffande pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå se nedan sid. 176.

Författningar. Lag 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. Lag 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. K. kung. 22 dec. 1927 ang. anordnande av den i 34 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda, på frivilliga avgifter grundade försäkring, med ändr. K. kung. 5 dec. 1924 ang. sättet och tiden för utbetalning av pension och understöd jämlikt lagen 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. K. instruktion för pensionsnämnderna 31 dec. 1918, med ändr. Lag 20 april 1934 om kommunala pensionstillskott m. m. K. förordn. om blindhetersättning 20 april 1934. K. kung. 30 juni 1934 ang. formulär till prästbevis och ang. formulär till läkarintyg för ansökning om blindhetersättning. K. kung. 30 juni 1934 ang. ersättning för läkarintyg, läkarundersökning och behandling å sjukvårdsanstalt i fall, som avses i 3 och 5 §§ förordn. 20 april 1934 om blind-

hetersättning. K. kung. 30 juni 1934 ang. sättet och tiden för utbetalning av blindhetersättning.

Stat år 1935. Stadens utgifter för folkpensioneringen: 1,275,000 kr. (därav stadens bidrag till understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring 1,000,000 kr. och ersättning till allmänna pensionsförsäkringsfonden för oguldna pensionsavgifter 275,000 kr.).

1:a distriktet

(omfattande Storkyrko- och Jakobs församlingar).

Ordförande.

Zetterlund, G. E., fattigvårdsinspektör; t. »fattigvårdsnämnden» (9—11). Mottagning: Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., *St.*, tisdagar 19—20.
Suppleant: Jordman, E., övermaskinist (se nedan).

Ledamöter.

***Fryckstrand, H.**, grosshandlare; **Hellman, J. A.**, hamnfogde; **Jordman, E.**, övermaskinist (se ovan); ***Lindholm, H. G.**, typograf; ***Lundberg, C. O.**, hamnarbetare; **Olsson, A. E.**, hamnarbetare.

Suppleanter: ***Nilsson, A. H. E.**, reparatör; **Kobbe, W. E.**, köpman; **Kock, G. L. B.**, fil. kand.; ***Rosén, E. I.**, snickare; ***Simonsson, S. A.**, kakelugnsmakare, stadsfullm.; **Borgström, E.**, portvakt.

2:a distriktet

(omfattande Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Ordförande.

Lindén, K. J. V., ingenjör. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10 D, n. b. ö. g., *C.*, måndagar 19—20; t. »Skånska cementgjuteriet».

Suppleant: Asproth, J. K., aktuarie (se nedan).

Ledamöter.

***Asproth, J. K.**, aktuarie (se ovan); **Engström, f. Karlson, A. E.** (Elin), fru; **Ericzén, G. Hj. A.**, verkmästare; **Hjelm, C. A.**, järnvägstjänsteman; ***Skog, Anna I.**, fru; ***Svensson, D. F.**, förste expeditivakt.

Suppleanter: ***Kämpe, K. A.**, byggnadssnickare; **Wallin, E. F. V.**, tjänsteman; **Erikson, E. H.**, fabrikör; **Ståhlberg, M. E.** (Lisa), fröken; ***Hansson, H. S.**, föreståndare; ***Forsblom, L. A.**, hamnarbetare.

3:e distriktet

(omfattande Johannes församling).

Ordförande.

Lignell, E., komminister. Mottagning: Johannes pastorsexp., Kammakargatan 12, *Va.*, torsdagar 18—19; t. 10 71 80, 20 09 09.

Suppleant: Ljungström, A. G., sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

*Bellström, N. E. G., kamrerare; *Dahl, J. A., smed; Johansson, K., möbelsnickare; Ljungström, A. G., sekreterare (se ovan); Lundkvist, f. Eriksson, M. V. (Maja), fru; *Vigren, O. R., mekaniker.

Suppleanter: *Björkman, N. G., major; *Andersson, K. E., gjutare; Tjulander, Hj. A., spårvägsman; Hillerfeldt, K. W., spårvägsman; Rudberg, C., tullkontrollör; *Tholander, Hil-dur E., fröken.

4:e distriktet

(omfattande Gustav Vasa församling).

Ordförande.

Löfgren, A., sekreterare. Mottagning: Matteus folkskola (lärarermottagning), Norrtullsgatan 18, Va., 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 19—20.

Suppleant: Ingmanson, O. G., förste kontrollör (se nedan).

Ledamöter.

Björklund, S. Sson, kamrerare; Ekman, C. G., bankdirektör; *Fredrikson, K. G. A., byråföreståndare; *Hallström, K. L. F., tjänsteman; *Ingmanson, O. G., förste kontrollör (se ovan); Olson, J. (Nanna), diakonissa.

Suppleanter: Enqvist, C. E., posttjänsteman; Svensson, P., fabrikör; *Ifwer, C. J., köpman; *Lundqvist, G. R., linjemästare; *Falle-nius, C. M. G., amanuens; Lilliehorn, P. F. P., revisor.

5:e distriktet

(omfattande Matteus församling).

Ordförande.

Palm, A. A. E., major. Mottagning: uppbörds-lokalen, Västmannagatan 52, Va., 1:a och 3:e fredagen i varje månad 9—10.

Suppleant: Eriksson, E. G. E., järnvägstjänste-man (se nedan).

Ledamöter.

Borg, C. H., svarvare; *Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; Eriksson, E. G. E., järn-vägstjänsteman (se ovan); *Fries, N. O. E., kapten; Nilsson, P. E., direktör; *Thurberg, G. O., distriktsbyråföreståndare.

Suppleanter: Porath, Sally M., korrespondent; *Nordberg, V. K., spårvägsman; Karlhom, O. T., förbundssekreterare; *Jespersson, S., fabrikör; Wiklund, E. V., komminister; *Wallin, H. E., kassör.

6:e distriktet

(omfattande Engelbrekts församling samt väster om Sibyllegatan belägen del av Hedvig Eleonora församling).

Ordförande.

Åbergsson, Anna M. A., fröken. Mottagning: Engelbrektsgatan 31, n. b. t. h., Ö., torsdagar 12—13.

Suppleant: Oscarson, A. V., byrådirektör.

Ledamöter.

*Carlstedt, P., fabrikör; Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru; Jansson, P. J., arbetsför-man; *Larsson, L. O., utmåtningsman; Lind, N. G. C., bokhållare; *Mellin, Jetty H. E., församlingsdiakonissa.

Suppleanter: *Jonsson, S. E., murare; Åkerlund, E. G., tandläkare; Reinus, G. P., kommen-dör; *Eriksson, E., reseffektmakare; Nilsson, D. E. J., chaufför; *Grubb, O. H. I., f. d. direktör.

7:e distriktet

(omfattande Oscars församling samt öster om Sibyllegatan belägen del av Hedvig Eleonora församling).

Ordförande.

Falkenberg, C. A., frih., överstelöjtnant. Mottagning: Oscars pastor exp., Fredrikshovsgatan 3, Ö., 1:a och 3:e torsdagen i varje månad 18—19; t. 62 1947.

Suppleant: Beskow, J. H. T., kassör.

Ledamöter.

*Andersson, A. F., skomakare; Jacobi, N. A., byrådirektör; *Könsberg, Elsa C., församlingsdiakonissa; *Lundström, O. G., lärare vid staden tekniska mellanskola; Wallers, A. E., verkställare; Westman, f. Tillgren, E. Olga C., fru.

Suppleanter: *Wikander, f. Althin, Ester T., fru; Johansson, K. E. G. V., inkasserare; *Frö-berg, Eva M., fröken; *Andersson, C. A., tillskärare; Larsson, K. E., verkställare; Cer-vin, f. Sandwall, Hulda P., fru.

8:e distriktet

(omfattande Maria församling).

Ordförande.

Högner, E. F. R., byråchef; t. 10 91 25 (17,30—18,30). Mottagning: Maria folkskola, Wollmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e måndagen i varje månad 18—19.

Suppleant: Viklund, O. I., förste postassistent.

Ledamöter.

*Andersson, A. G., avsynare; Bachman, C. N., köpman; *Ekebohm, N. K. K., kamrerare; *Kulin, H. V., chaufför; Nilsson, Selma G., fattigvårdsdiakonissa; Söderberg, A. L., flaggunderofficer.

Suppleanter: *Rinander, Hedvig N., f. d. lä-rarinna vid högre folkskolorna; Norén, f. Stein, F. C. P. (Riken), fru; *Zetterlund, G. E., fattigvårdsinspektör; *Lindeberg, K. A. E., repara-tör; Eriksson, f. Norgren, Josefine K., fru; Karling, K. G., typograf.

9:e distriktet

(omfattande Högalids församling).

Ordförande.

Andrée, J. E., notarie; t. Enskede 39. Mot-tagning: Maria folkskola, Wollmar Yxkulls-

gatan 26, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 17,30—18,30.

Suppleant: Gard, A. F., advokat.

Ledamöter.

Avén, C. O., f. d. polisöverkonstapel; **Clässon*, P. J., byråföreståndare; **Engström*, C. J., järnsvarvare; **Gustafsson*, f. Andersson, Elin E., fru; *Karlsson*, f. Karlsson, Ester J., fru; *Masreliez*, Anna M. E., fröken.

Suppleanter: *Grönberg*, B. G., smedsmästare; **Gustafsson*, S. A., gjutare; **Hellman*, H. R., gjuteriarbetare; **Carlsson*, S. L., chaufför; *Strömberg*, N. E. T., extra förrädmästare; *Andersson*, Anna, fattigvårdsdiakonissa.

10:e distriktet

(omfattande Katarina församling med undantag av den del av församlingen, som begränsas av Göt-, Skåne-, Östgöta-, Bonde- och Renstiernasgatorna samt Ringvägen).

Ordförande.

Stagnér, O. N., f. d. folkskollärare. Mottagning: folkskoleexpeditionen, Tjärhovsgatan 15, Sö., torsdagar 16,30—17,30.

Suppleant: *Björkman*, C. A. J., sekreterare.

Ledamöter.

Andersson, C. Hj., järnsvarvare; **Billberg*, A. A., civilingenjör; **Fager*, J. M., f. d. kriminalkonstapel; **Nilsson*, J. A., lagerarbetare; *Söderholm*, C. H., verkstadsarbetare; *Valdén*, f. Karlson, Gerda S., fru.

Suppleanter: *Zetterberg*, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru; **Molander*, S., banktjänsteman; **Dahlin*, A., hamnarbetare; **Berglund*, O. H., järnvägstjänsteman; *Schött*, O. E. A., kammarskrivare; *Johansson*, A. Robert, assistent.

11:e distriktet

(omfattande Sofia församling samt den del av Katarina församling, som begränsas av Göt-, Skåne-, Östgöta-, Bonde- och Renstiernasgatorna samt Ringvägen).

Ordförande.

Rönnell, E., f. d. folkskollärare. Mottagning: Katarina södra folkskola, Sofagatan 2, Sö., 2:a och 4:e fredagen i varje månad 18—19.

Suppleant: *Dalborg*, M., f. d. barnhemsföreståndare (se nedan).

Ledamöter.

Branting, C. H. I., försäljare; **Dalborg*, M., f. d. barnhemsföreståndare (se ovan); **Engberg*, J. A. A., murare, stadsfullm.; **Eriksson*, O. H., statistikförare; *Johnson*, G. A. H., elektriker; *Palmér*, B. J. S., banktjänsteman.

Suppleanter: *Nordfeldt*, A. Hj., bokhållare; **Johansson*, A. J., elektriker; **Pettersson*, N. H., trädgårdsarbetare; **Spångberg*, E., föreståndare; *Johanson*, G. F., f. d. folkskollärare; *Nordström*, G. V., trävaruhandlare.

12:e distriktet

(omfattande Kungsholms församling).

Ordförande.

Rosén, N. J. O., revisionskommisarie. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., K., 1:a och 3:e måndagen i varje månad 17—18.

Suppleant: *Winkler*, E. S., postmästare (se nedan).

Ledamöter.

**Björklund*, Ida S., fattigvårdsdiakonissa; *Darke*, P. H., exportchef; **Johansson*, S. J., förste assistent; *Karlsson*, A. F., järnarbetare; *Lindstedt*, E. G., blomsterhandlare; **Winkler*, E. S., postmästare (se ovan).

Suppleanter: **Engcrantz*, S. G., järnvägstjänsteman; *Andersson*, F. O. E., kamrerare; **Söderlund*, C. H., järnarbetare; *Forsell*, M. M. L. (Maja), skolkökslärarinna; *Lindgren*, C. Vilhelmina, rosettsömmerska; **Wittholm*, f. Ekström, Karin S. L., fru.

13:e distriktet

(omfattande S:t Görans församling).

Ordförande.

Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning: församlingshuset, Arbetargatan 21, K., fredagar 19—20.

Suppleant: *Djurling*, C. H. E., direktör.

Ledamöter.

**Eén*, O. B. L., föreståndare; *Hartell*, N., snickare; *Larsson*, f. Karlsson, Jenny A. F., fru; **Nilson*, Ester A. K., fattigvårdsdiakonissa; *Nilsson*, O., ingenjör; **Ståhl*, A. E., filare.

Suppleanter: **Eriksson*, G. B., tapetserare; *Runnqvist*, G. A. W., direktör; *Edberg*, f. Janson, V. (Mimmi), fru; **Lambert*, A., köpman; *Granstedt*, P. D., försäkringstjänsteman; **Benner*, Astrid S. A., fröken.

14:e distriktet

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Ordförande.

Lundh, J. A., folkskollärare; t. Gröndal 64 (vardagar 10,45—11). Mottagningar: *Brännkyrka förs.*: församlingshuset, Liljeholmen, 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 18—20; t. Liljeholmen 3 05; *Enskede förs.*: Kyrkogårdsvägen 43, Enskede, 1:a och 3:e torsdagen i varje månad 18—19; t. Enskede 8 58.

Suppleant: *Sandberg*, C. A. J:son, förman.

Ledamöter.

**Ericsson*, K. J. E., typograf; **Helle*, A. V., tillsyningslärare; **Hultman*, I. M., handlande; *Johansson*, O. L., f. d. förman; *Lindquist*, C.

Pnb

G. A., aktuarie; **Sundell**, J. Hj., stationsförman.
Suppleanter: ***Andersson**, G., verkstadsarbetare;
***Eriksson**, J. G., ingenjör; ***Nylander**, Anna V.,
fattigvårdsdiakonissa; **Holmberg**, V., järnvägs-
tjänsteman; **Lindskog**, H. G., hovrätts e. o.
notarie; **Rydén**, O. E., distriktsuppbördsman.

15:e distriktet

(omfattande Bromma församling).

Ordförande.

Norström, K., kontrollör. Mottagning: Atlevägen
9, Nockeby, fredagar 18,30—19,30; t. Nocke-
by 642.

Suppleant: **Berg**, E. A. G., byråföreståndare.

Ledamöter.

***Almström**, H. E., ingenjör; **Ingelsson**, Hj. F.,
järnarbetare; ***Nord**, A. M. (Greta), fattig-
vårdssyster; **Persson**, A., järnarbetare; ***Peters-
son**, F. F., vaktmästare; **Östlund**, K. O., spår-
vägsman.

Suppleanter: ***Du Rietz**, f. Ludin, Alice, fru;
Holm, f. Jakobsson, E. K. (Stina) fru; ***Vide-
fors**, G. J., folkskollärare; **Johansson**, J. A.,
vaktmästare; ***Eriksson**, E. Z., metallarbetare;
Persson, Hilma P., fattigvårdssyster.

Pensionsnämndsordförandenas delegerade.

(Med uppgift att dels förbereda vissa ärenden,
som skola handläggas av nämndernas ordförande,
dels å ordförandenas vägnar tillhandagå stadens
myndigheter m. fl. med upplysningar och med-
delanden).

Andrée, J. E.; **Högner**, E. F. R.; **Palm**, A. A.
E.; **Åbergsson**, Anna M. A.

Pensionsstyrelsens ombud.

1:a området

(omfattande 1:a—7:e samt 12:e, 13:e och 15:e pen-
sionsdistrikten).

Moberg, O. P., läroverksadjunkt.

2:a området

(omfattande 8:e—11:e samt 14:e pensionsdistrikten).

Haynez, A. I. A., tf. sekreterare hos försäkrings-
rådet.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå.

*Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., St.; t.
204529; expeditionstid: vardagar 11—14;
dessutom tisdagar 19—20 och fredagar
(utom juni—aug.) 19—20.*

Pensionsnämndernas upplysnings- och regis-
terbyrå har till uppgift att biträda pensions-

nämnderna i deras verksamhet. Till byrån har
sammanförts det upplysnings- och expediti-
onsarbete, som ankommer å pensionsnämnderna och
som utan olägenhet för verksamheten kan hand-
läggas centralt. Pensionsärendenas sakliga prö-
vning handhaves fortfarande av de olika pensions-
nämnderna.

Å den centrala byrån finnes tillgängligt ett
kortregister över alla de personer, som alltsedan
pensionsförsäkrings tillkomst (fr. o. m. år 1914)
i Stockholm sökt eller erhållit pension, varjämte
därstädes sammanförts och ordnats de olika pen-
sionsnämndernas arkiv. Fr. o. m. den 1 jan.
1935 föres å byrån jämväl kortregister över de
personer, som i Stockholm sökt eller beviljats
s. k. blindhetersättning jämlikt k. förordningen
den 20 april 1934.

Allmänheten erhåller å upplysnings- och
registerbyrån kostnadsfritt råd och upplysningar
såväl rörande blindhetersättning som den all-
männa pensionsförsäkringen, ävensom beträffande
den därmed förenade, av pensionsstyrelsen anord-
nade sjukvårdade verksamheten. I fråga om sist-
nämnda verksamhet, som huvudsakligen omfattar
kurortsvård och yrkesutbildning, ombesörjer by-
rån, enligt överenskommelse med fattigvårds-
nämnden, erforderlig utredning och skriftväxling
ävensom utbetalning av beviljade yrkesutbildnings-
bidrag, stadgad övervakning under utbildnings-
tiden m. m. Byråns tjänstemän biträda i övrigt
med upprättande av ansökningar av olika slag,
varjämte där tillhandahållas alla erforderliga blan-
ketter och formulär.

Ansökningar om pension och blindhetser-
sättning kunna inlämnas å byrån, som vidare-
befordrar dem till de olika pensionsnämnderna.
Byrån biträder även pensionsnämndernas ord-
förande med vissa expeditionella och mekaniska
göromål samt med vissa undersökningar rörande
pensionssökande och pensionstagare.

En av byråns huvuduppgifter är att verka
för ett bättre fullgörande av den avgiftsplikt,
som enligt pensionsförsäkringslagen åligger envar
i åldern 16—66 år. I detta syfte har byrån
igångsatt viss propagandaverksamhet bland all-
mänheten rörande pensionsförsäkringen och dess
fördelar dels genom annonsering och upplysnings-
artiklar i dagspressen, dels genom utdelning av
broshyror i skolorna m. m.

Pensionsnämndernas upplysnings- och regis-
terbyrå, som intar en fristående ställning, men
som i sin verksamhet skall uppehålla nödigt
samarbete med övriga organ för stadens under-
stödsverksamhet, står under ledning av en sty-
relse, bestående av fem av stadsfullmäktige för
ett år i sänder valda ledamöter, av vilka två
samtidigt skola vara ordförande i pensionsnämnd,
en ledamot av drätselnämnden samt en ledamot
av fattigvårdsnämnden. Styrelsen har uppdragit
åt tre delegerade att handhava det löpande
arbetet och förbereda de ärenden, som skola
föredragas inför styrelsen, ävensom att träffa
avgörande i ärenden av brådskande natur, i vil-

ket fall anmälan härom skall göras vid styrelsens nästkommande sammanträde.

För granskning av styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige ärligen två revisorer jämte två suppleanter.

Stat år 1935. Utgifter: 46,810 kr.

Styrelse.

Eriksson, E. G. E., järnvägstjänsteman, ordf. och kassaförvaltare; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman, vice kassaförvaltare; **Högner, E. F. R.**, byråchef, vice ordf.; **Löfgren, A.**, sekreterare; **Mårtens, G. H. M.**, direktör, stadsfullm.

Sekreterare.

Carlsson, B. A. B. (se nedan).

Styrelsens delegerade.

Hallström, K. L. F.; **Högner, E. F. R.**; **Carlsson, B. A. B.**

Suppleant: **Eriksson, E. G. E.**

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1934 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 69.)

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.; **Nyblom, f. Bergström, Eva M. C.**, redaktör, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Kolmodin, f. Norelius, Ulla M.**, fru; **Öberg, A. F.**, eldre.

Föreståndare (1,800 kr.).

Carlsson, B. A. B., aktuarie (se sid. 153); mot-tagningstid: se ovan.

En *registrator* (4,140 kr.), en *assistent* (2,700 kr.), en *assistent* (gemensam med hälsovårdsnämndens pensionsbyrå) (2,940 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,340 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.).

Stockholms arbetslöshets-kommitté.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-gare årg.).

Den med statsbidrag anordnade hjälpverk-samheten för arbetslösa är avsedd att omfatta arbetslöshet av extraordinär natur, vilken upp-kommit på grund av speciella, krisartade för-hållanden inom näringslivet. Arbetslöshetshjälp kan endast tillkomma personer, som prövas vara oförmållat arbetslösa.

Hjälpverksamheten regleras genom en k. kun-görelse den 30 juni 1934 angående statlig och

statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Den centrala ledningen utövas av statens ar-betslöshetskommission. De lokala åtgärderna för verksamheten omhänderhas i Stockholm av en särskild arbetslöshetskommitté, vilken består av en av överståthållarämbetet för viss tid utsedd ordförande jämte suppleant för denne samt minst fyra och högst tio (f. n. åtta) av stadsfullmäktige för viss tid valda ledamöter med minst hälften så många suppleanter.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet granskas av särskilda revisorer, av vilka en utses av överståthållarämbetet och två av stadsfullmäktige.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet omfattar i huvudsak anordnande av statskommunala re-servarbeten samt understödsverksamhet.

Arbetslöshetskommitténs uppgift är i övrigt att anvisa arbetslösa till statliga reservarbeten, att verkställa de undersökningar och utred-ningar och göra de framställningar till stadens myndigheter eller andra, som på grund av arbetsmarknadens läge vid olika tillfällen kunna anses påkallade. Därjämte har kommittén an-ordnat upplysnings- och yrkeskurser för arbets-lösa samt upprättat arbetsläger för s. k. frivillig arbetstjänst. (Fr. o. m. oktober 1933 hava samt-liga av gatukontoret anordnade reservarbeten övertagits av arbetslöshetskommittén, vilken fort-satt desamma såsom statskommunala reservar-beten.)

Statsbidrag till hjälpverksamheten utgår en-ligt ovannämnda författning.

För arbetslöshetskommitténs verksamhet un-der första månaderna av år 1935 har under år 1934 anvisade medel tagits i anspråk. För den fortsatta verksamheten hava stadsfullmäktige den 26 mars 1935 anvisat sammanlagt 4,260,000 kr., varav 2,500,000 kr. till statskommunala reservarbeten, 1,230,000 kr. till understödsverk-samhet, 360,000 kr. till administrationskostna-der samt 170,000 kr. till helgdagersättningar och ortstillägg m. m.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i arbetslöshetskommittén för år 1935 ägde rum den 3 dec. 1934. Stadsfullmäktiges senaste val av revisorer ägde rum den 3 dec. 1934 och 28 jan. 1935 (fyllnadsval den 29 april 1935). Ordförande och suppleant för ordföran-den hava för år 1935 utsetts av överståthållar-ämbetet den 20 dec. 1934.

Författningar m. m. K. kung. ang. stat-lig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet 30 juni 1934. Av statens arbetslö-shetskommission meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Arbetslöshetskommitténs ledamöter.

Ordförande.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.

Suppleant för ordföranden.

Ewerlöf, K. G., borgarråd, stadsfullm.

Arb- kom

Ledamöter.

Llander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.
Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.
Lyden, F. L., typograf.
Malmberg, G. E., ombudsman.
Nygqvist, S. G. B., ombudsman, stadsfullm.
Qvarfordt, S. B., förman.
Styrman, G. A., direktör, stadsfullm.
Wistrand, K. K:son, direktör, stadsfullm.

Suppleanter.

Aksselsson, L., direktör.
Englund, E. W., aktuarie.
Johansson, F. O., kassör.
Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru.

Av kommittén antagen sekreterare (2,100 kr.).

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare; t.
»stadshuset».

Kassaförvaltare.

Helin, M. S., direktör; Linder, N. H. H., di-
rektörsassistent (ställföreträdare).

Arbetslöshetskommitténs delegerade.

Arbetsdelegerade. Karlsson, Victor E.;
Llander, M. E.; Qvarfordt, S. B.

Suppleanter: Englund, E. W.; Malmberg, G.
E.; Nyqvist, S. G. B.; Wistrand, K. K:son.

Kursdelegerade. Malmberg, G. E.; Nyqvist,
S. G. B.; Styrman, G. A.

Suppleanter: Johansson, F. O.; Wistrand, K.
K:son.

Tjänstedelegerade. Malmberg, G. E.; Ny-
qvist, S. G. B.; Styrman, G. A.

Understödsdelegerade. Axelsson, L.; Ljung,
A. J. H.; Lyden, F. L.

Suppleanter: Johansson, F. O.; Lövgren, f.
Eriksson, Hulda T.; Styrman, G. A.; Wi-
strand, K. K:son.

Arbetslöshetskommitténs revisorer.

Oliv, L. J., kanslist (utsedd av överståthållaräm-
betet); Andersson, T. V., direktör, Sundin,
T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm. (ut-
sedda av stadsfullmäktige).

Suppleanter: Stjernström, G. V., frisörmästare,
Wester, M. V., redaktör (utsedda av stads-
fullmäktige).

Expedition.

Munkbrogatan 2, 1 tr., St.; postgirokonto nr
54832; t. 23 42 60 (växel); expeditionstid:
9—15.

Direktör (9,600 kr.).

Helin, M. S.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörsassistent (6,600 kr.).

Linder, N. H. H.; mottagningstid: 9—10,30.

En kontorsskrivare (2,280 kr.), ett kon-
torsbiträde (1,860 kr.), två vaktmästare
(2,100—1,980 kr.), ett vaktmästarbiträde
(900 kr.).

Tekniska avdelningen.

Arbetschef (9,300 kr.).

Berger, E. J.

En ingenjör (4,800 kr.), en ritare (3,900
kr.), en kontrollant (2,760 kr.), en kontors-
skrivare (2,280 kr.), en vaktmästare (1,980
kr.) (å expeditionen); tre distriktsingenjörer
(6,900—4,800 kr.), en biträdande ingenjör
(4,200 kr.), tre redogörare (2,760 kr.), tolv
verkmästare (4,440—3,540 kr.), en automo-
bilförare (1,980 kr.) (å arbetsdistrikt).

Inköps- och kameralavdelningen.

Föreståndare (4,500 kr.).

Brunander, R. U. A.; mottagningstid: 14—15.

En amanuens (2,820 kr.), en kontors-
skrivare (2,820 kr.), en kassör (2,580 kr.),
en förrådsföreståndare (3,000 kr.), fem kon-
torsbiträden (1,860 kr.), en telefonist (1,740
kr.), en vaktmästare (1,980 kr.), ett vakt-
mästarbiträde (1,020 kr.).

Registeravdelningen.

Föreståndare (3,600 kr.).

Bolin, S. J.; mottagningstid: 9—11.

En biträdande föreståndare (3,300 kr.),
två kontorsskrivare (2,100 kr.), fjorton kon-
torsbiträden (2,340—1,860 kr.), en vakt-
mästare (1,980 kr.).

Arbetsavdelningen.

Föreståndare (4,500 kr.).

Söderman, K. E.; mottagningstid: 9—11.

En extra bokhållare (4,200 kr.), två kon-
torsbiträden (1,980—1,860 kr.).

Fattigvårdsnämndens och arbetslös- hetskommitténs provisoriska hjälpor- ganisation för arbetslösa.

Beträffande den provisoriska hjälporganisa-
tionens tillkomst och för densamma gällande
författningar m. m. hänvisas till sid. 159.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60; expeditionstid 9—15.

Direktör (1,500 kr.).

Helin, M. S., se ovan.

Arbetslöshetsbyråernas centralexpedition.

Föreståndare.

Vakant.

Två *bokhållare* (3,900—3,300 kr.), två *assistenter* (3,060—2,580 kr.), fem *kontorsbiträden* (1,980—1,860 kr.).

Beredningsavdelningen.

Föreståndare (5,700 kr.).

Hallberg, E. G.

Fyra *amanuenser* (3,060—2,820 kr.), en *kontorsskrivare* (2,760 kr.), tolv *kontorsbiträden* (1,980—1,860 kr.).

Utredningsavdelningen.

Föreståndare (4,200 kr.).

Grünberger, H.; mottagningstid: 9—11.

Fyra *kontorsbiträden* (1,980—1,860 kr.), trettiofem *assistenter* (3,060—2,160 kr.).

Remissexpeditionen för det kommunala upptagningshärbärget.¹⁾

En *assistent* (2,700 kr.).

Arbetslöshetsbyråer.

Expeditionstid: vardagar 9—11 och 14—16, lördagar och dag före helgdag 9—11.

Arbetslöshetsbyrå A och E

(för Storkyrkoförsamlingen samt Klara, Adolf Fredriks, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Döbelnsgatan 38, Va.; t. 32 48 27.

Föreståndare (3,060 kr.).

Holm, N. O.

Tre *kontorsbiträden* (1,980 kr.), en *vaktmästare* (1,980 kr.).

¹⁾ Se sid. 165.

Arbetslöshetsbyrå B

(för Katarina, Sofia, Maria och Enskede församlingar samt den del av Högalids församling, som ligger öster om linjen Årstaviken—Jägargatan—Sköldgatan—Ringvägen norr-ut—Yttersta Tvärgränd—Mälaren).

Ringvägen 83, Sö.; t. 40 43 05.

Föreståndare (3,300 kr.).

Hedman, E. T.

En *kontorsskrivare* (2,280 kr.), fem *kontorsbiträden* (1,980 kr.), en *vaktmästare* (1,980 kr.).

Arbetslöshetsbyrå C

(för Brännkyrka församling samt den återstående delen av Högalids församling).

Liljeholmens folkskola, Liljeholmen. Stockholm 9; t. Liljeholmen 2 35.

Föreståndare (3,060 kr.).

Husberg, K.

Tre *kontorsbiträden* (varav ett gemensamt med arbetsförmedlingen). (1,980 kr.), en *vaktmästare* (1,980 kr.).

Arbetslöshetsbyrå D

(för Kungsholms, St Görans, Gustav Vasa, Matteus och Bromma församlingar).

Baltzar von Platens Gata 12, K.; t. 50 15 88, 50 14 67.

Föreståndare (3,300 kr.).

Larenius, K. N. H.

En *kontorsskrivare* (2,280 kr.), två *kontorsbiträden* (1,980 kr.), en *vaktmästare* (1,980 kr.).

Arbetslöshetsbyrå F

(avsedd för kvinnliga hjälpsökande) samt kursbyrån (avsedd för deltagare i arbetslöshetskommitténs kursverksamhet).

Munkbron 19, St.; t. 23 42 60 (växel).

Föreståndare (2,820 kr.).

Östmark, K. E.

En *kontorsskrivare* (2,520 kr.), fyra *kontorsbiträden* (1,980—1,860 kr.).